

PENÍZE – DANĚ – DOTACE

Město Meziboří v Krušných horách

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

1/2019

Čtvrtletník
Okresní
hospodářské
komory Most

ROČNÍK 14 / 68. VYDÁNÍ / BŘEZEN

Podnikatel by uvítal, aby v daňovém řízení jednal se státem jako rovný s rovným...

Rozhovor s ředitelem odboru úřadu HK ČR,
Ladislavem Minčíčem
Str. 6–11

Potřeba nového přístupu k investiční politice...

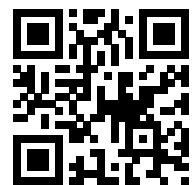
Komentář člena Evropského hospodářského
a sociálního výboru Petra Zahradníka.
Str. 16–17

Nanotechnologie je když ...

Téma mimo hlavní téma
pro prof. Pavlu Čapkovou z UJEP
Str. 38–40

RNDr. Ladislav Minčíč, CSc., MBA

Stáhněte si mobilní
aplikaci Cykloreģion
Krušné hory
pro Android a iOS

Šlápněte do pedálů v přírodě Krušných hor!

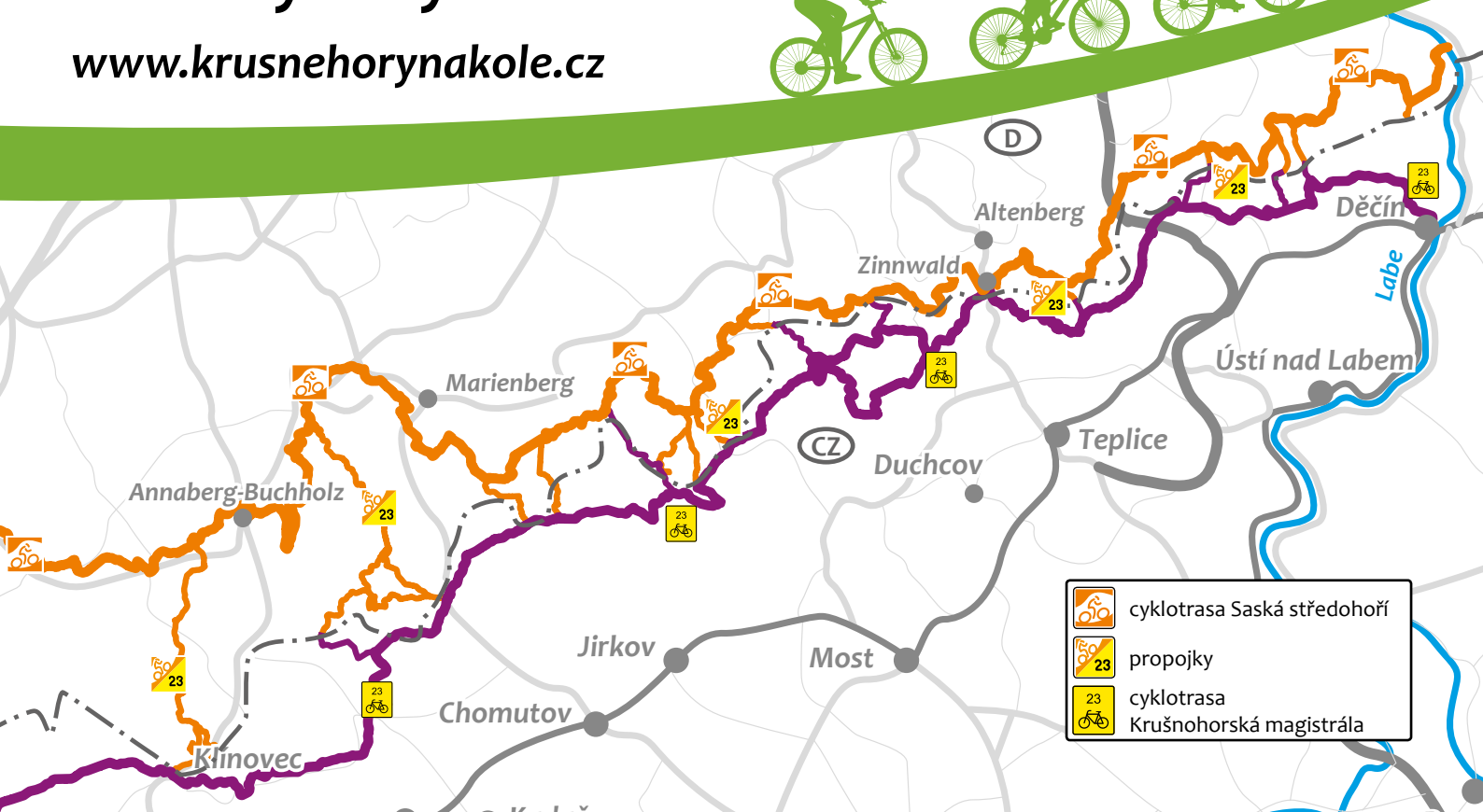
**cykloreģion Krušné hory
nabízí téměř 600 km
značených cyklotras**

www.krusnehorynakole.cz

Brána do Čech

Krásu hledejte doma

- cyklotrasa Saská středohoří
- 23 propojky
- 23 cyklotrasa Krušnohorská magistrála

Motto:

*„Možno říci, že vláda dosáhla
nejnižšího stupně úpadku,
není-li už středem jejího zájmu nic kromě peněz.
Vláda musí být vždy hotova
obětovat svou vládu pro lid, a nikoliv lid pro vládu.“
Jean Jacques Rousseau
Ženevský filozof (1712–1778)*

Vážení čtenáři,

pro první číslo letošního ročníku TEMA jsme vybrali velmi ožehavé téma. Jsou to daně, dotace, rozpočty a hlavně peníze, jako prostředník téměř všech pohybů a vztahů ve společnosti. Peníze, ať už mince, papírové, nebo virtuální, běžající mezi našimi účty a účty obchodníků, platební karty nevymíjají, jsou zkrátka nedílnou součástí našeho bytí a asi ještě dlouho budou. Nad historií tohoto fenoménu se ve svém článku zamýšlí Jiří

Šlajsa, historik a archeolog z Oblastního muzea v Mostě. Současnosti ve finančním sektoru se věnuje hlavní rozhovor s ředitelem Odboru legislativy, práva a analýz HK ČR, ekonomem Ladislavem Minčičem, a dovolím si doporučit pečlivé přečtení. Zajímavé jsou názory k inovační politice od předsedy Technologické agentury ČR Petra Konvalinky a také velmi zajímavé úvahy o investičních pobídkách od člena Evropského hospodářského a sociálního výboru a poradce prezidenta Hospodářské komory České republiky Petra Zahradníka. Poněkud smutné čtení, zejména pro politické reprezentace, připravil předseda KHK ÚK Jiří Aster, o stavu našeho kraje, což doplňuje svým postřehem bývalý senátor a bývalý starosta obce Jiřetín pod Jedlovou, Josef Zoser. A že jde také v podstatě o peníze, je jasné. Nad financováním kultury se zamýšlí ve svém příspěvku šéf Mosteckého divadla Václav Hofman.

Věc, o které se v poslední době hodně mluví, ale málo ví, jsou nanotechnologie, a o co vlastně v tomto oboru lidského poznání jde, jsme požádali prof. Pavlu Čapkovou z UJEP. A jako vložené téma pro jeho závažnost, jsme zařadili také alarmující apel k problematice řidičských průkazů od Jana Bittnera. Naši pravidelní čtenáři najdou také všechny stále tradiční rubriky a od letošního roku rozšířené informacemi o dění v naší partnerské Hospodářské a sociální radě Mostecká. No a náš drzý smajlík bude prudit i v letošním roce.

Přeji krásné jarní dny

S úctou

Ing. Rudolf Jung

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ S VELKOU, VELKOU, VELKOU NADSÁZKOU

Motto:

*„Problém socialistů je, že nakonec jim dojdou i peníze druhých.“
(Margaret Thatcherová)*

Fenoménem prvního čtvrtletí letošního roku je jednak opojení „vyrovnaným“ státním rozpočtem loňského roku a tím vyvolaná politická touha trusit voličům dobro, ale platit by měli podnikatelé. Krásná idea podobná filosofii dotačního šílenství – teď vám peníze sebereme a pak, když budete hodní, vám některým něco, jako dotaci, dáme zpět. Nicméně dotační koloběh peněz je tady a asi s touhou „sáhnout“ si na laciné peníze jen tak nevymizí. Známe dilema „daj-li, či nedaj-li mi medaili“, není dnes o té medaili, ale o nezanedbatelnou složku i té modly nejvyšší – státního, ale i obecního rozpočtu.

Nicméně evropské státy a jejich rozpočty znervózňuje jiný fenomén. BREXIT – slovo, které zná již dnes každý Evropan i když ne každý, včetně těch, kteří si ho na ostrovech lehkomyšlně odhlasovali, si ještě uvědomují, co to ve výsledku bude znamenat. Nechme Spojené království, ať se s tím popasuje, jak bude umět, a uvidíme.

Nicméně ono těch „EXITŮ“, tedy ve slovníkovém výkladu **odchodu** od někoho, případně od něčeho, bychom dnes našli více. Jestli nevěříte, tak co takhle alespoň pět, dalo by se i říci nás také svým způsobem ohrožujících:

1. **HETEXIT** – menšinově, nicméně překvapivě účinná, většinou tolerovaná snaha části dnešní společnosti k odchodu od **heterosexuálního** základu pro vznik, ochranu a podporu manželství a rodiny muže a ženy. Je-li heterosexuální (z řec. *heteros*, druhý, jiný) termín pro pohlavní náklonnost k opačnému pohlaví, která má primární význam pro rozmnožování a tedy zachování lidské populace, což je nám dáno na naší planetě tou největší autoritou, tedy přírodou, pak se jeví tyto snahy jako provokace této nejvyšší autority. A ta si uměla a stále umí poradit, a tudíž se to pokoušení pravidel nemusí vyplatit. To, že trpí hermafrodity, ještě nemusí znamenat, že strpí vše. Planeta je stará 4,5 miliardy let a první zárodky buněčného života se objevily možná už před 3,8 miliardy lety.

Pokračování na straně 4.

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

Ing. Marta Nováková

V éře kuponové privatizace, kdy se „rozdal“ průmysl do rukou nás všech, jsme opět všichni v následných krocích rozprodali za levný peníz takto nabytý majetek, a bylo asi v té době logické, abychom jako naivní kapitalisté přežili, pozvat k nám a také za „levno“ zahraniční kapitál. Bylo by laciné dnes toto populisticky kritizovat, zejména proto, že se s tím nedá stejně už nic dělat, tedy až na výjimky. Ovšem vznikl také fenomén investičních pobídek se vším, co k tomu patří, když něco organizuje stát. Argumenty pro i proti by se daly nalézt a diskutovat o nich velmi dlouze. Ale je nepopíratelné, pomíneme-li banky, že investiční aktivity zahraničního kapitálu pomohly řešit strašák, a to nezaměstnanost, když řada našich korporací řízená neumělými zkrachovala. Ukázalo se, že pokud stát něco zavede a také k tomu vytvoří úřad, pak je to nezníčitelné. Systém investičních pobídek přežívá, a stále se do průmyslových zón lákají další a další investoři, aniž by se někdo podíval na to, jestli jsou mimo jiné ošidnosti také k dispozici lidské zdroje. No, nejsou, a stávající, a nejen noví nájemníci v zónách, si už velmi hbitě zaměstnance přetahují. Kdyby šlo jen o zahraniční firmy, které věděly, nebo mohly vědět do čeho jdou, ale ono zaměstnanecké predátorství se týká čím dál tím více přeživších tuzemských firem, zejména v sektoru toho menšího podnikání, a to už je problém.

Co si myslí o investičních pobídkách „včera, dnes a zítra“, jsme se zeptali paní ministryně průmyslu a obchodu Marty Novákové.

Systém investičních pobídek v České republice funguje již 20 let, a i když prošel za svou existenci řadou změn, jeho dosavadní nastavení vždy zůstávalo spjato s potřebou snižovat nezaměstnanost. Aktuální míra nezaměstnanosti ukazuje, že tento základní cíl investičních pobídek byl již naplněn a dá se tedy říci, že v dosavadní podobě splnil svůj úlohu.

Pokračování na straně 17.

OBSAH

TEMA
technika | ekonomika | marketing | aktualityvydává: Okresní hospodářská komora Most,
Višňová 666, 434 01 Most, tel.: 417 637 404,
email: imp@ohk-most.cz, www.ohk-most.cz

IČ: 48290661

Redakční rada:

vedoucí redakce: Petr Matoušek

předseda redakční rady: Ing. Jiřina Pečnerová

členové: Ing. Jiří Vích, MBA, Monika Rosová

sazba a tisk: TISKÁRNA K&B s. r. o., čtvrtletník

náklad: 2 500 výtisků, povolení MK ČR E 16676

Distribuci zajišťuje DIGITAL-ICT, spol. s r.o.

Neoznačené fotografie: úřad OHK Most

Celé znění redakčně zkrácených článků
naleznete na webových stránkách OHK Most
– www.ohk-most.cz

Jung, Nováková – Editorial, Postskriptum, JOJO 3

Obsah 4

Minčíč – Daně, Peníze, Dotace 6–11

Vinkler – Náš zákazník, náš pán. Skutečně to platí vždy? 12

Načrtnuto... od Lucie Bartoš 14–15

Zahradník – Potřeba nového přístupu k investiční politice 16–17

Šlajsa – Vznik monetární ekonomiky jako základ moderního vnímání státu 18–19

Soukup – Factum est factum 20

Hofmann – Kultura a její financování 22

Senkbeil – Stát jako konkurent 23

Keitel – Nový prezident IHK Halle-Dessau 23

Aster – V Praze je bláze, na Severozápadě hůře 26–28

Třebivlická vína do světa 29

Zoser – Nejsme postižení, jsme prostě chudí 30–31

Téma „TEMA“ podle Jochmana 31

Kabrna – „Ekonomiáry“ v roce 2002 a dnes 32–33

Pimper – Podpora a rozvoj regionu je i po dvaceti letech od vzniku HSRM stále aktuální 34

Aster – Maturita jako nárok nebo cut-off skóre? 35

Bittner – Česko – továrny na řidičky 36–37

Čapková – Slovo „nano“ je doslovným překladem z italštiny: trpaslík – je jím opravdu? 38–40

Konvalinka – Otázka „TEMA“ jen tak mimochodem 42

Aktuality úřadu 44

Drzý smajlík 45

Červenka – Otázka „TEMA“ jen tak mimochodem 46

Bartoňová – Pálková – Otázka na závěr 46

OHK Most neručí za obsah článků. Pokud není příspěvek označen jako stanovisko OHK Most, vydaný článek není stanoviskem HK ČR.

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ S VELKOU, VELKOU, VELKOU NADSÁZKOU

Dokončení ze 3. strany.

Historie člověka moudrého (ha – ha) je v počítání planety jen 200 tisíc let, tedy zanedbatelná a z toho jen za posledních 300 industriálních let se lidstvo pokusilo přivést planetu na pokraj zkázy již několikrát. Takže **maminkové a tatínky** směle do toho, to by bylo, aby se to už jednou nepovedlo.

2. **MATEXIT** – pomažené snahy o odchod od základu nejen technického vzdělávání, tedy **matematiky**. Všichni, kromě několika a i vlivných ignorantů, to vědí, ale pořád se kolem toho chodí jako kolem přetékajícího septiku. Tady platí snad s tím důrazem největším „*Moudrost nespočívá v titulech, ale ve schopnosti vědět, co je třeba udělat*“, tady snad jen dovětek, „co nedělat“.

3. **POLEXIT** – odchod standardních, historií, programem a systémem vybavených **politických** stran ze sféry vlivu na demokratickou společnost, je také zajímavým fenoménem posledních let. Na hodnocení příčin si netroufám, jen si tak dumám, jestli expanze a úspěchy různých hnutí, hnutíček (úspěšná parlamentní strana měla před volbami 2017 oslnivých 479 členů) a strániček (nebo srandiček?), je opravdu tou vůlí (spíše tolerancí) většiny dotčených. Tady asi ta příroda jako autorita největší to bude klidně ignorovat, takže je to na těch dotčených.

4. **DEMEXIT** – vtírající se otázku, zda pomalu neodcházíme od základních principů **demokracie** nelze ignorovat z řady důvodů. Asi neexistuje konsensus jak definovat demokracii, přičemž rovnost před zákonem,

politická práva a právní stát jsou uváděny jako důležité znaky už od antiky. O tom svědčí jeden proklik a máte „vygügleny“ texty o demokracii ke čtení na řadu dní. U nás se mluví o dvou základních principech, tedy přímé a zastupitelské. Jako Češi máme v podstatě obě. Prezidenta a senátory volíme přímo, poslance a obecní zastupitele tou zastupitelskou a pro úplnost systémem poměrného zastoupení. Společenským problémem se v poslední době ukazuje neochota prohrávat, ovšem hlasitě až neurvale se projevující menšiny, akceptovat výsledek projevu vůle té vyhravší většiny. Nesmířitelně rozdělená společnost nepřinesla nikdy nic dobrého, a kdyby to bylo jen o plýtvání požitavými produkty samiček kura domácího, pak by to snad ještě bylo jen tou ostudou, ale ta pomyslná červená tlačítka jsou už leckde a stisknout ho dokáže i vycvičený šimpanz.

5. **CEXIT** – lidstvo jaksi potřebuje svého nepřítele, proti kterému se musí bojovat, a to nejlépe takového, který se nebrání, myslí si své a on čas ukáže. V době překlápějícího se tisíciletí lidstvo, lépe jeho část, svého nepřitele našlo. Je to paradoxně základní parametr našeho bytí. Stal se jím uhlík, latinsky pak **Carboneum** a snahy o jeho odchod z energetiky je snad tou nejdiskutovanější problematikou a sporů, i když varianty uhlíku jsou jedním ze základů světové energetiky. Je to sice chemický prvek, také tvořící základní stavební kámen všech organických sloučenin a tím i všech živých organismů na této planetě, ale on se tím dábem stal. Oxidy (pro ty starší kyslíčníky) uhlíku, coby jeho zplození, se staly předmětem lítého boje i za cenu ekonomického sebezničení.

Co na závěr? Když pomineme ten náš osobní exit z tohoto světa, jako jedinou skutečnou jistotu, pak těch drobných exitů se v našem světě děje daleko víc, než na které jsem si vzpomněl. Každý z těchto exitů má svůj příběh a závažnost, od těch rozumných až po ty pošetilé, ukvapené a hloupé. Některé jdou napravit, jiné ne, ale takový je náš svět a jde o to tu naši nejvyšší autoritu příliš nepokoušet. Poručení větru a dešti už tady bylo.

S úctou
Ing. Rudolf Jung

Vtipy na závěr:

Šéfe, zjistil jsem, že v močůvce, co vyvážíme na pole, je 80 % vody.
Takže i my vlastně vracíme vodu do krajiny a neměli bychom tedy v rámci boje proti suchu požádat na ministerstvu o dotace?

V Jeruzalémě klábosí Kohn s Roubíčkem.
Poslouchaj Kohn, ti Tví kluci prý udělali kariéru?
Jo jo, jeden radí ministru financí v Americe, druhý v Rusku, jak vybírat daně. Ten třetí je doma.
A taky radí ministři, jak vybírat daně?
Zbláznil se Roubíček, ve vlastním státě?

UHLÍ ZDROJ ENERGIE

24 HODIN DENNĚ,
7 DNÍ V TÝDNU,
365 DNÍ V ROCE,
NEPŘETRŽITĚ
JIŽ 25 LET.

inzerce

Daně — Peníze — Dotace

Motto:

„Na tomto světě není nic jistého,
mimo smrti a placení daní.“

Benjamin Franklin

Porozumět zákonitostem a záludnostem dnešního základního téma je prakticky nemožné a je praktická obava, že mu již nerozumí ani ti, kteří je v naší, tedy dnešní české společnosti, vytváří. Dnešní daň (zastarale berně) je zákonem (popřípadě i jinak) určená povinná platba do rozpočtů autority (např. státu), která je oprávněna ji vyhlásit a ukládá se jako jednostranná povinnost bez nároku plátce na plnění ze strany vyhlášující autority. I o penězích a dotacích by se daly nalézt více, či méně povedené další i učenější definice. Pohled na vše, to může být, a je různý, podle toho, na které straně človíček stojí – buď je plátce, nebo příjemce. Není mnoho lidí, kteří si okusí obě strany, navíc ochotného se o tom veřejně bavit. K dnešnímu hlavnímu rozhovoru jsme hledali a našli ve vlastních řadách úřadu HK ČR ředitele Odboru legislativy, práva a analýz, ekonoma Ladislava Minčiče, který předtím působil jako první náměstek na ministerstvu financí. Partnerem k diskusi je tradičně předseda OHK Most, Ing. Rudolf Jung.

Redakce TEMA

Kdo je RNDr. Ladislav Minčič, CSc., MBA?

Ladislav Minčič již pátý rok působí v úřadu Hospodářské komory ČR jako ředitel odboru legislativy, práva a analýz a zároveň jako poradce prezidenta HK ČR. Titul RNDr. mu byl udělen v roce 1983 na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy, postgraduálnímu studiu se věnoval na Fakultě numerické matematiky a kybernetiky Lomonosovovy státní univerzity a na Finanční akademii v Moskvě. Opakovaně absolvoval stáže na Právnické fakultě Harvardovy univerzity. Převážnou část svého profesního života strávil ve službách Ministerstva financí ČR, které zastupoval například v mezinárodních rozvojových bankách, naposledy v letech 2010 až 2014 působil v pozici 1. náměstka ministra, odpovědného za daně, cla a účetnictví.

Nabytým vzděláním a mnohaletou praxí se stal odborníkem na obecné otázky daní a fiskální politiky, mikro i makroekonomické analýzy a predikce a na (nejenom daňovou) legislativu. O jeho všestrannosti svědčí někdejší působení ve Výzkumném ústavu psychiatrickém nebo v Ústavu státu a práva. Od roku 2016 zase pracuje i pro Radu pro veřejný dohled nad auditem. V devadesátých letech a na přelomu století působil jako zastupitel městské části v Praze, kde se věnoval finančním a kontrolním záležitostem. Posledních 30 let publikuje texty na různá, zejména ekonomická témata.

Ladislav Minčič je ženatý, má čtyři děti a tři vnoučata.

Žije v Praze.

Jung:

Pane řediteli, vítám Vás na stránkách TEMA k diskusi na ožehavé téma daní a peněz, o kterých „novodobý klasik“ prý řekl, že jsou až na prvním místě, což je asi pravda. Ale než začnete vyvracet, nebo potvrzovat mé laické

názory, zajímalo by mnohé, jak je viděna problematika daní z těch dvou stran. Podnikatelské a exekutivní – oboje jste si vyzkoušel a jak se Vám dnes pracuje pro podnikatele, jejichž jste byl donedávna „nepřítel“ 😊.

Minčič:

Pokud jde o můj osobní přístup k daním, ten se přechodem z veřejné správy do instituce obecně lobbující ve prospěch podnikatelů (takové je poslání HK ČR) nijak podstatně nezměnil. Vždy jsem si byl dobře vědom faktu, že je to soukromý sektor, resp. podnikatelé a jejich zaměstnanci, kdo tady v konečném důsledku nese celé daňové břemeno. Proto jsem se i v dobách,

kdy jsem pracoval pro stát, snažil nahlížet na svět daní očima poplatníků. V mezích daných politickými pokyny a respektem k úřední hierarchii jsem tak i v praxi konal. Naopak v nynější pozici leckdy koriguji vyskytující se nerealizovatelné nebo příliš kontroverzní představy některých členů HK ČR o podobě daní.

1. DANĚ

Motto:

„Je správné, aby země čerpala své příjmy z těch zřidel, které sama pomáhá budovat. Veškerá vydání země sledují ten účel, aby byla zlepšena hospodářství všech občanů v zemi a veškeré daně jsou placeny z hospodářské činnosti občanů. Náklady země na elektrizaci, melioraci, odborné školství, na kontrolu obecního hospodářství mají jediný účel, aby byly zvýšeny příjmy občanstva, aby byla zvýšena výroba, zlepšeny živnosti, obchod, průmysl, zemědělství z čehož plynou daně z příjmu a obratu do státních pokladen.“ Tomáš Baťa

O povinném odvodu části výdělku, nebo z činnosti se dá hovořit již od několika století před naším letopočtem. Takže nic nového, a i dávno před tím si jedinec musel, a to samozřejmě pro „svůj prospěch“, živit svého vůdce a jeho družinu. Začalo to podílem z úlovku, sběru, vypěstované plodiny, služby a po vynalezení platidel se toto zjednodušilo, a i kuriózní zvláštní daň – „právo první noci“ a kdovíco ještě, se prý penězi dala řešit. Ani církev nezástala a nezůstává pozadu a svými desátkami a odpustky do historie daní také přispěla. Zkrátka placení daní je jednou z jistot lidstva, možná se smrti ve dvojici.

Ovšem tak jak lidstvo moudřelo, tak se také vyvíjel celý systém výběru daní až do stavu, ve kterém jsme dnes. A pokud jsme v Čechách, tak upřímně, nic moc. Dalo by se diskutovat o tom, kdo vlastně celému systému rozumí,

respektive, kdo z plátců tomu rozumí – zde se hodí citace génia: „Na světě nejtěžší věc k pochopení je daň z příjmu. (Albert Einstein)“.

Náš daňový systém se vyvinul v moloch, který nás ve srovnávacích žebříčcích řadí ve složitosti a srozumitelnosti na velmi nelichotivá čísla, zaměstnává celou řadu lidí, navíc s jejich tendencemi prokázat svoji nezbytnost téměř za každou cenu. Jsou také známá nelichotivá pořadí v počtu hodin podnikatelů, které je nutno daňové problematice věnovat. Logickou úvahou je špatně, že si sami sobě, resp. prostřednictvím našich volených zástupců v Parlamentu, svobodně komplikujeme život a samozřejmě na úkor řešení standardních problémů podnikání jako takového. A o slibovaném jednotném inkasním místě, za které se prý účetně vynaložilo přes tři miliardy (jejichž účelnost mimochodem napadl NKÚ) si můžeme asi také nechat zdát.

Začnu ze široka. Z posledních anket mezi členy Hospodářské komory vyplývá, že podnikatelé vnímají vedle aktuální napjaté situace na trhu práce právě regulatorní zátěž zahrnující i daňové zatížení jako dlouhodobě největší překážku rozvoje podnikání. Daňové otázky patří k těm, u kterých se téměř každý cítí být kompetentní. Je to dáno tím, že všichni s nimi dennodenně přicházejí do kontaktu. Ale těch, kdo mohou opravdu kvalifikovaně posuzovat daně, je málo. Není to tak dávno, co kolegové sociologové prováděli průzkum, z něhož vyplynulo, že třeba zcela selhávají subjektivní představy lidí o výši fakticky placených daní z příjmů. Lidé si při stanovení konkrétních částek odváděné daně často myslí, že je zatížení vyšší, než je ve skutečnosti. Naopak, pokud jde o celkovou daňovou zátěž, zahrnující mimo jiné i nepřímé daně a povinné pojistné, jeví se jim situace snesitelnější, než v realitě je. Není to dáno ale jen subjektivně tím, že běžní lidé se nevěnují nebo nemají čas se věnovat právnímu a ekonomickému zkoumání jednotlivých daní, ale i objektivně samotnou složitostí daňového systému, který se (nejen v ČR) postupně stává tak nepřehledným, že ho do detailu nezná snad nikdo. I daňoví poradci nebo advokáti se dnes zpravidla specializují jen na vybrané daně.

Tím se dostáváme k fundamentálním rozdílům v přístupu ke konstrukci daní. Státní moc vyhovuje systém souběžného mnohakanalového zdaňování, které v případě dočasného „ucpání“ jednoho kanálu zajistí „nasávání“ peněz do státní pokladny zbývajícími funkčními kanály. Není to tak očividně pokrytecké a nízké, jak by se mohlo na první pohled zdát. I minimalistický liberální stát k výkonu své moci, k financování svých agend potřebuje, pokud možno, stabilní, předvídatelný zdroj peněz. Existence více kanálů může být takovým řešením. Exekutivě a politikům vůbec vyhovuje široký vějíř daní s mnoha různými osvobozeními, odpočty, slevami, neboť to vytváří prostor pro získání voličské přízně. V závislosti na elektorátu, o něž se politik uchází, jde jak o marketingově vděčné poskytnutí úlevy na daních (přičemž si aplaudující volič neuvědomí, že třeba všechny úlevou ušetřené peníze skryté státu vrací jiným kanálem), tak o možnost zaujmout většinu vyšším zatížením menšiny (uspokojený volič a vítězný politik přitom nemusí a možná ani nechce vědět, že se nespokojený volič v řadě případů ve složitém systému nakonec vyšší daní stejně vyhne).

Vztah k míře zdanění závisí na rozsahu funkcí, které má poskytovat stát. Např. stoupenci pečovatelského státu budou požadovat po poplatnících vyšší daně než zastánci liberálního státu, kterému stačí skrovnější zdroje k přerozdělování. Ti i oni však příslušný objem daní násilím vymáhají. V přístupu státu bude vždy přítomen vrchnostenský prvek.

Je také pravda, že mnozí úředníci spravující daně mívají pocit, že jim plátců a poplatníků již samotnými podnikatelskými aktivitami, nejenom způsobem jejich vykazování přidělávají práci nebo že podnikatelé vůbec mají

nezasloužený majetek a příjmy. Jsou i tací úředníci a politici, kteří upřímně věří, že co podnikatel, to daňový podvodník – ty nedoměřené a nesankcionované podnikatele se prostě zatím jen nepodařilo důsledně zkontrolovat. Leccos z toho se dá i pochopit, zvážíme-li nevelkou výdělečnou atraktivitu povolání výběrčího a s ní související ne vždy přiměřenou kvalifikaci. Rovněž zdaleka ne pro každého úředníka je samozřejmě vědomí toho, že on je zde pro poplatníka, že on je za své služby a vstřícnost poplatníkem placen, nikoliv naopak.

Pohled podnikatele v roli povinného daňového subjektu je dán tím, že daň je především jeho nákladovou položkou. Je proto zcela přirozené, že podnikatel posuzuje v první řadě zbytnost tohoto nákladu, zvažuje a hledá cesty k jeho minimalizaci. Podnikatel takto samozřejmě neuvažuje o všech nákladech. Jsou náklady tvořící provozní a investiční vstupy pro výrobu zboží nebo poskytování služeb. Obsah a rozsah těchto vstupů je dán volní úvahou podnikatele a jeho dohodou s příslušným dodavatelem. Vyšší náklady totiž v těchto situacích mohou být předpokladem vyšších výnosů. Daň je oproti tomu vyjádřením majetkového násilí státu, úhrada tohoto nákladu je pro podnikatele zákonnou povinností. Úměru „čím více odvedeš na daních, tím výnosnější by mohl být tvůj další byznys“ lze použít snad jen pro mezní případ – podnikatel, který ve své snaze minimalizovat daně zajde tak daleko, že dlouhodobě takřka žádné neplatí, se vystavuje pozornosti berní správy, která ho bude tak intenzivně kontrolovat, až to třeba ohrozí jeho byznys jako takový.

Podnikatel tak pochopitelně upřednostňuje daně nižší než vyšší, daně přehledné, jednoduché a stabilní. Ochota je platit bude vyšší, pokud podnikatel vidí, že státní moc zachází s odebranými penězi šetrně a s rozmyslem. Z diskusí se členy HK ČR vyplývá, že řada podnikatelů by často dala přednost i mírně vyšším daním, pokud by nebyly spojeny se složitými doprovodnými administrativními povinnostmi, jako jsou opakující se, a leckdy i duplicitní hlášení, výkazy a přiznání, pokud by neztráceli zbytečně moc času a energie tolik potřebné pro vlastní podnikání, pokud by se tak často neměnili pravidla hry, nemuseli se znovu a znovu přizpůsobovat a obávat důsledků svých případných pochybení, a mohli tak rozumně plánovat výši daňových nákladů a soustředit se na vlastní byznys, kterému rozumějí.

Podnikatel by uvítal, aby v daňovém řízení jednal se státem jako rovný s rovným. Je jasné, že ze samotné násilné podstaty daní úplná rovnost možná není, to ale neznamená, že podnikatelé nemají usilovat o to, aby stát v maximální možné míře respektoval i jejich zejména ekonomické zájmy. Léta se podnikatelé stěžují např. na otálení finančních úřadů s uznáváním DPH z pořízených plnění nebo s vratkami nadměrných odpočtů z DPH. Relativně novou, zatím však našťástí nikoliv masovou hrozbou je možnost nadužívání tzv. zajišťovacích příkazů ze strany správce daně.

2. PENÍZE

Motto:

„Je dobře, že lidé nerozumějí tomu, jak funguje bankovní a peněžní systém.

Protože kdyby rozuměli, jsem přesvědčen, že do rána by nastala revoluce.“

Henry Ford

Na problematiku daní, a s jakýmkoliv placením, souvisí v dnešní době peníze. O penězích a jejich dějinách by se dalo diskutovat velmi dlouho, ale to si nakonec může každý najít a zdrojů je dost. V érách směnného obchodu byly vztahy celkem jasné – kus něčeho za kus něčeho jiného. Přeskočíme-li mušličky a jiná drobná více méně fiktivní platidla, pak další fázi reprezentují mince z drahých kovů, kdy právě cena kovu určila směnnou a v podstatě trvalou hodnotu. Dnes, pomineme-li materiálově téměř bezcenné mince, žijeme v éře peněz papírových, kdy hodnotu papíru navyšuje cosi někde abstraktního, o čemž normální člověk nemá tušení. Co nás čeká dál, je zatím ve vzduchu visící otázka i když už se cosi jeví. Jakousi abstraktní zákonnou normou peněz se stala měna. Každá velká skupina lidí identifikující se jazykem a dalšími různými kritérii si vytvořila svoji originální měnu a její jednotku si také svým způsobem nazvala. Dovolím si tvrdit, že národy byly a mnohé jsou i hrdé na svoji měnu a ta je sjednocovala. Ovšem v Evropě se stalo cosi. Některé evropské národy

se vzdaly své měny a zřídily si jednotnou měnu – euro. Pomineme-li spornou otázku a nesmysl mnohojazyčného evropského národa, je faktem, že euro vzalo pod svá křídla malé – velké, bohaté – chudé, zodpovědné – nezodpovědné, vyspělé – zaostalé a mohl bych asi pokračovat. Najednou se ukazuje, že téměř všechny státy generují a každý rok navyšují státní dluhy, někde si půjčují a splácení je ve hvězdách. Že za tím jdou stejnou filosofií občané a podnikatelé je vcelku logické, ale ti splácet musí. Mám obavy, že disproporce v té obecné oblasti „peněz“ s trochou fantazie byly vždy důvodem k válkám, ať to bylo maskováno, více či méně, ušlechtilými důvody.

Přiznám se, že jsem laik a fundovaný ekonom se možná nad mými úvahami pousměje, ale jak vidí roli peněz, jimi kvantifikovanými dluhy a vše co s tím v dnešním světě souvisí, ekonom? Bylo by také zajímavé pokusit se o celkový součet evidovaných a odhadnutých dluhů státu, podnikatelů, občanů a kolik stojí obsluha těchto dluhů – uměl byste to?

Politiky moderovaná diskuse o tom, zda je lepší zachovat si národní měnu, anebo přijmout euro, vědomě skrývá okolnost, že emise a oběh peněz v rukou ať už českého státu nebo evropského soustátí není samozřejmostí. Doktrína centrálního bankovníctví není nesporná, existuje teorie svobodného bankovníctví, která nestojí na klíčové roli státu, resp. jeho centrální banky. A třeba jen existence virtuálních měn, jako je Bitcoin nebo další tzv. kryptoměny, v praxi dokazuje, že nejde jen o teorii.

Faktem je, že zejména pro státy s velkým veřejným dluhem a schodkovými rozpočty je monopolizace vydávání peněz velmi výhodná. Vlády na pokrytí svých rozpočtových deficitů emitují dluhopisy, ty kupují komerční banky a od nich je kupuje centrální banka za peníze, které si na to sama „vytiskne“, anebo si komerční banky na nákup státních dluhopisů aspoň půjčují „vytištěné“ peníze od centrální banky, když jako vítanou zástavu centrální bance poskytnou právě ty státní dluhopisy. Takový mechanismus obvykle umožňuje vládám získat dodatečný (vedle daní) zdroj na pokrytí několika procent rozpočtových výdajů.

V uvedeném smyslu se ani postup Evropské centrální banky (ECB) příliš neliší od fungování centrálních bank zemí stojících mimo eurozónu. To, co problematizuje působení ECB, je masivní přerozdělování peněz mezi jednotlivými zeměmi platícími eurem. Jde o to, že méně produktivní ekonomiky nebo země s více zadluženými vládami získají potřebné finance stejně snadno jako ekonomiky s vyšší produktivitou, popř. kde vlády hospodaří odpovědněji. **Velký problém dnešního eura je ten, že obsluhuje země, které netvoří tzv. optimální měnovou oblast, tedy země nedostatečně hospodářsky homogenní s nesladěnými ekonomickými cykly.**

Ve prospěch jednotné měny bývá často zmiňována zejména úspora transakčních nákladů spojených s převody měn při obchodování mezi zeměmi. Je však pravdou, že s frontálním nástupem digitalizace a vůbec nových technologií, v podmínkách transparentně prováděné politiky centrálních bank – trůfám si tvrdit, že tak dnes Česká národní banka postupuje – míra těchto transakčních nákladů výrazně klesá. Ostatně ani z šetření mezi členy HK ČR nevyplývá, že by podnikatelé byli přesvědčeni, že je prioritou opuštění národní měny. Osobně se domnívám, že přijetí eura nebo udržení koruny je a bude v ČR daleko spíše politickým rozhodnutím než ekonomicky odůvodněnou nutností.

Ale hlavním posláním bankovního systému v naší zemi rozhodně není financování či refinancování státního dluhu. Před českými veřejnými

financemi je jistě hodně výzev (namátkou struktura rozpočtových výdajů i příjmů, dynamika mandatorních výdajů, odkládání přiměřené reakce na demografický vývoj nebo měření efektivity výdajů), ale rozhodně v mezinárodním srovnání nelze označit dnešní celkovou situaci za fiskálně neutěšenou. Banky tak především obsluhují soukromý sektor.

V tomto smyslu byla zajímavá nedávná anketa mezi členy HK ČR, ze které vyplynulo, že podnikatelé nemají zásadní problémy s financováním svého byznysu a přístup k bankovním úvěrům není identifikován jako významnější překážka rozvoje podnikání. Například, na 70 % respondentů nemělo problém s financováním případných investičních záměrů ze strany bankovního sektoru, přesto se největší část podnikatelů (48%) při zvažování způsobu financování investic obrací k již vytvořenému vlastním zisku. Jedna z pouček mikroekonomické teorie a finančního řízení podniků ovšem říká, že je pro firmu výhodné využít tzv. pákového efektu, tedy zapojit do podnikání cizí zdroje a neriskovat jen vlastními prostředky. Brát si úvěr na podnikatelský záměr není nic dehonestujícího, naopak to může být znakem určité vyspělosti podniku. Na druhou stranu je tuzemské podnikatelské prostředí charakterizováno vysokým stupněm opatrnosti. A platí to i pro chování domácností.

Z četných mediálních zpráv o růstu zadlužení, insolvenčních a exekucích může vzniknout pocit, že je situace v ČR neutěšená. Opak je pravdou. Podíváme-li se na poměrový ukazatel mezi celkovými úvěry a celkovými vklady, vyplývá z posledních dostupných údajů ČNB u nefinančních podniků v procentním vyjádření hodnota 106 % a u domácností 65 %. Souhrnný poměr za nefinanční podniky a domácnosti je potom 77 %. To jsou v mezinárodním srovnání mimořádné poměry. Když jsem před pár lety zkoumal obdobné ukazatele třeba v Německu nebo Rakousku, chování domácností bylo více méně srovnatelné. Zásadní rozdíly byly ale ve firemním sektoru. Poměry v těchto sousedních zemích byly – a jsem přesvědčen, že během času zůstaly – dvoj- až trojnásobně vyšší.

Není mediálně vděčné zdůrazňovat, že s růstem zadlužení rostou i vklady. Samozřejmě tomu není tak, že každý dlužník má v bance i odpovídající vklad, ale celková čísla jasně hovoří o finanční obezřetnosti Čechů. Opatrnost není špatná vlastnost, ale čtenáři časopisu TEMA vědí, že úspěšným podnikatelem je ten, kdo se nebojí jít do rizika, protože to k podnikání patří.

3. DOTACE

Motto:

Většina dotací jsou čirá zlodějna, protože jde o peníze sebrané plátcům daní a rozdané skupinám, „co vědí“.

Václav Klaus ml.

Přestože lze dotace označit za sprosté slovo, ne-li trestný čin, jsou téměř nesmrtelné. Fascinují jak dotující, tak dotované. Dotující proto, že rozdělávání cizích, ukradených peněz je příjemné a přináší dotujícímu nehynoucí slávu, a dotované proto, že mohou činit to, co by ze svých peněz nikdy nečinili. Dotace jsou přímo spolupachatelem korupce, protože svádějí a je strašně těžké jim odolat. Jaroslav Kubera

Současnost by se dala zcela jistě nazvat érou dotací. Dotace a také slevy všeho druhu se staly fenoménem doby. Možná tuto éru někdo v budoucnu zhodnotí, ale myslím si, že se od citací budoucích „klasiků“, které jsem uvedl jako motto, příliš lišit nebudou.

Našel jsem si na internetu jednu z citací, že „*pojmem dotace se v ekonomii rozumí peněžitý dar nebo daru podobná peněžitá úhrada ze strany státu nebo územněsprávního celku nějakému subjektu v zájmu snížení ceny určitého statku, jehož poskytování je ve veřejném zájmu*“. Asi je to již přežitek, jen to slovo zůstalo a má se čile k světu.

Samostatnou kapitolou jsou dotace EU. Mluví se o tom, že více dostáváme, než do EU odvádíme. Toto numerické vyjádření, **vytrženo z kontextu celého toku peněz**, je asi pravdou, ale když dáme do hry „odteklé“

dividendy a další toky??? (Úvaha viceprezidenta Agrární komory ČR – TEMA č. 4.2018).

Nebudu také mluvit o účelnosti vynakládaných prostředků, kdy navíc není až tak důležitý hmotný výsledek, ale správně vyplněný papír. Toto je zvlášť důležité u oblíbených projektů nehmotných – školení jsou obzvlášť oblíbená. Dalo by se také hovořit o strašné dotací administrativě, korupci, podcenění udržitelnosti a s tím související provozní náklady, o vlivu na pokřivení tržního prostředí nemluvě také.

Z uvedeného vyplývá, že kromě dotací do dopravní infrastruktury a možná životního prostředí, také já nejsem přílišný fanďa dotační politiky, ale jak jsem v úvodu uvedl, je to fenomén doby a velké téma, a to i pro Vás pane řediteli. Jak to vidíte?

Otázce dotací jsem se poměrně nedávno věnoval ve speciálním textu pro Váš čtvrtletník (pozn. redakce – text byl otištěn v čísle TEMA 3/2017). V kostce lze shrnout, že dotace jsou ukázkovým příkladem přerozdělování, kdy stát svou silou odebere prostředky soukromým subjektům a poté je politickým rozhodnutím někam nasměruje. Efektivita přerozdělených peněz je obecně nižší, než pokud se využijí podle úvahy soukromého subjektu, tedy podnikatele, zaměstnance nebo jakéhokoliv jiného spotřebitele. Dotace způsobují distorze neboli pokřivení trhu. Dotační prostředí je příhodné pro korupci, přičemž z ekonomického hlediska lze úplatky sotva považovat za optimálně vynaložené prostředky.

Stoupenci dotací je obhajují hlavně tím, že prý vyrovnávají podmínky na trhu. Připustíme-li teoreticky, že dotace mohou něco napravit, vždy zůstává praktický problém, jak stanovit míru finančního zásahu státu, aby se naplnil zamýšlený efekt.

Přes všechny své limity ale dotace popularitu neztrácejí. Jejich stoupenci nejsou jen ideologové revoluční proměny světa, ale často i pragmatci, kteří typicky poukazují na sousední zemi, která dotaci již zavedla, a varují, že nezachováme-li se stejně, budeme ztrácet v mezinárodní soutěži.

Jinou pragmatickou situací, která svádí i liberály, je akceptování nejlépe ničím neomezeného dovozu zboží ze zemí, které svůj exportní produkt dotují. Argumentuje se tím, že masový užitek z takového dovozu mají jeho tuzemští spotřebitelé a další odběratelé, i když to může vést k existenčním problémům domácích výrobců, kteří nedokážou ustát takovou zahraniční konkurenci. A pak zde jsou ony fascinační důvody, zmiňované panem předsedou senátu, přesněji fascinace spojená s pokrytectvím. Přidělování dotace totiž dává politikům a úředníkům velkou moc. A pokud jde o příjemce dotací, bude bláhovým ten, kdo pohrdne legálními penězi, stačí-li je jen zvednout ze země. Setkal jsem se s řadou podnikatelů, jejichž fundamentální kritika dotací začínala a končila u prostředků přidělených jiným. Pokud čerpali sami, byli v hodnocení dotací mnohem velkorysejší.

Zdá se, že jakkoliv problematicky působící dotace jsou a zůstanou součástí našeho života. Podnikatelé by se ale na ně neměli spoléhat jako na hlavní zdroj financování nezbytných změn, dotace by měly být nanejvýš doplňkem. Z hlediska ekonomiky jako celku je dosažitelným cílem alespoň jejich nerozšiřování.

4. ROZPOČTY

„Rozpočet by měl být vyvážený, státní pokladna by se měla znovu naplnit, veřejný dluh by se měl snížit, arogance úřednictva by se měla zmírnit a být pod dozorem, pomoc cizím zemím by se měla omezit, pokud Řím nemá přijít na mizinu. Lidé se opět musí naučit pracovat namísto toho, aby žili z veřejné podpory.“

Marcus Tullius Cicero, (55 před n. l.)

Nevím jak jinde, ale u nás se zvyklo říkat o státním rozpočtu, že je to nejdůležitější zákon roku. Dali se pochopit jednoroční dobrovolníci za 1. světové války, ale jednoroční zákon? V každém případě to tak je. Je to dokument o číslech a fikci jejich naplnění, což zpravidla na konci bývá stejně jinak, ale zákon by se měl plnit beze zbytku a jeho porušení řeší soud. A rozdíl kolem 50 miliard mezi plánem a skutečností ve vztahu třeba k 7 milionům v krabici od vína, nebo 50 čapích, je rozdíl. Je možná k pobavení sledovat předvánoční šermovačky poslanců s ministry o jednotlivých výdajových položkách, což se v podstatě děje i na obcích. Ten urve to, ten zas ono, šermuje se s programy a kompromisy, a protože u nás v neosvědčeném

volebním modelu nemáme faktického vítěze, tak rozdáváme a rozdáváme. Hodí se v této souvislosti známý citát Margaret Thatcherové: „*Problém socialistů je, že nakonec jim dojdou i peníze druhých*“.

Co k pobavení snad ani není, je společenská akceptace žití nad poměry, což se ukazuje u slušného, i když opticky klesajícího státního dluhu, na což naskočili i občané, a proč by také ne. Když může žít na dluh stát, tak proč já ne, nakonec jsem volič, jako nositel vůle lidu, tak o co jde? No právě neskutečná tolerance získání půjčky, kdy půjčuje i např. supermarket, je obrovským problémem, končícím alarmujícím počtem exekucí, mimochodem vyvolávajícím racionalitu hlouposti jít pracovat (na dávky je exekutor krátký),

o vynucené zátěži účetních podnikatelů, kteří musí exekuce zaměstnanců administrovat, nemluvě.

Pokud je celkem jasná a lehce dohledatelná a rozpoložovaná výdajová část rozpočtu státu, tak o té příjmové se až tak moc nemluví, ale mělo by se, minimálně – aby se vědělo.

Začnu právním zakotvením státního rozpočtu. Ve své podstatě je každoročně vyhlašovaný zákon o státním rozpočtu České republiky plánem finančního hospodaření vlády. V řadě zemí takový plán nemá formální postavení zákona. I v našich podmínkách jde o nestandardní předpis. Projednává jej pouze sněmovna, nikoliv senát. Je to zvláštní veřejnoprávní norma, limitující výdaje státu v daném roce. Na rozdíl od jiných norem, je parlament (přesněji sněmovna) průběžně podrobně informován o jejím plnění. Výdajová strana rozpočtu je tvořena ze tří čtvrtin výdajů, které stát musí vynaložit. Jsou to zejména tzv. mandatorní výdaje, jejichž výplata je povinností státu danou zákonem (typicky důchody a další sociální dávky), anebo smluvním závazkem (odvody do rozpočtu EU či poskytování státních záruk). K povinným výdajům se počítají i tzv. kvazimandatorní výdaje napřímo související se zajištěním chodu státu (platy zaměstnanců rozpočtové sféry, výdaje na obranu apod.). Reálně je tak širší prostor k diskusi pouze v případě zbývajících čtvrtiny nemandatorních výdajů (dopravní infrastruktura, školství, věda a výzkum atd.). Pokud jde o zdroje k pokrytí výdajů, tedy o příjmovou stranu rozpočtu, ta je jen odhadem. Přitom v dřívější většině funguje generální princip společného měšce, který je souhrnně naplněn povinnými platbami poplatníků a obsluhuje nejrůznější typy výdajů. Tento generální princip zajišťuje, aby jednotlivé skupiny výdajů nebyly izolovány od rámcových možností rozpočtu, od celkového vývoje ekonomiky. Jen u mála příjmů je zákonem pevně určen rozpočtový účel jejich využití, tedy stanoven konkrétní okruh výdajů, k jejichž financování se příslušné finanční prostředky použijí (slangově se takovým prostředkům říká, že mají „mašli“ nebo že jsou „omašlovány“). Ve valné většině se to děje tak, že nějaká státem vyinkasovaná platba je plně nebo zčásti rovnou nasměrována do jiného než státního rozpočtu, např. do rozpočtu obce nebo do rozpočtu státního fondu dopravní infrastruktury. **Do společného měšce ovšem leckdy spadnou i peníze, u kterých se důvodně předpokládá, že jsou „omašlovány“.** V posledním roce takový osud stihl miliardy původně rezervované pro odstraňování následků starých ekologických zátěží nebo o nad očekávání vysoké příjmy z prodeje emisních povolenek. Když se pak diskutuje o solidním výsledku finančního hospodaření státu v loňském roce, hledají se důvody přebytku zejména v lepší než původně předpokládané kondici ekonomiky, generující dodatečné daně a pojistné odvody, nebo v efektivnější správě daní. Stejně oprávněným je ale třeba i vysvětlení, že důvodem přebytku jsou vyšší výnosy z aukcí emisních povolenek, protože zdaleka ne všechny byly vynaloženy na plánovaný, na ně navázaný rozvoj technologií redukcí vypouštění emisí, resp. na podporu energetických úspor.

Nicméně jednoduchý názor na to, kdo vlastně ten rozpočet prioritně naplňuje a kdo do něj daněmi z mezd jako státní zaměstnanec peníze jaksi vrací, by se hodil. Neujať byste se této osvěty?

Mimochodem, šušká se, že stát si vloni do příjmové části převedl kolem 20 miliard rezerv blokových na řešení ekologických škod. Víte o tom něco?

Na podstatu peněz naplňujících společný měšec je vhodné se podívat detailněji. Stát nemá v zásadě jiné vlastní zdroje než ty, které násilím odebírá daňovým poplatníkům, nakonec i peníze z evropských fondů mají původ jen a jen v daních odvedených subjekty v jednotlivých členských zemích unie. Stát si může půjčit na samotné výdaje nebo na refinancování dřívější půjčky, v konečném důsledku však jistinu půjčky i s úroky uhradí zase jen z vybraných daní.

To ovšem otvírá pro leckoho nepopulární otázku, a sice kdo fakticky – nikoliv jen z formálně právního hlediska – platí daně. Rád se v této věci podělím o mnohaleté teoretické a praktické poznatky. Analýza takzvané daňové incidence neboli přenosu daňového zatížení vede k závěru, že daně v konečném důsledku platí jen fyzické osoby ze své spotřeby a z přírůstku svého majetku. Obě podstaty dohromady tvoří to, čemu se říká příjmy. Mimochodem, tyto příjmy jsou zpravidla zdaněny opakovaně, nejprve daní z příjmů právnických osob a daní z příjmů fyzických osob, následně DPH a spotřebními daněmi, a dále ještě majetkovými a jinými zvláštními daněmi. Důležité je, že těmi fyzickými osobami, co v konečném důsledku platí daně, nejsou obecně všechny fyzické osoby. Nepochybně jimi jsou živnostníci a ostatní osoby samostatně výdělečně činné, majitelé firem, akcionáři, společníci a další podílníci v podnikání, a rovněž pronajímatelé, které si souhrnně dovoluji označit jako soukromé podnikatele, a spolu s nimi i všichni jejich zaměstnanci.

Ostatní zaměstnanci a spotřebitelé nesou daňovou zátěž jen v případě daní z majetku získaného dědictvím po soukromých podnikatelích nebo darem od podnikatelů. Jde o to, že příjmy této kategorie fyzických osob, ať už jde o platy zaměstnanců ve veřejném sektoru nebo o státní penze důchodců a čerpané sociální dávky, pramení z daní a pojistných placených soukromými podnikateli a jejich zaměstnanci. Okolnost, že je tato kategorie ostatních zaměstnanců a spotřebitelů například srážena daň z platů nebo že cena jimi kupovaného zboží či služeb zahrnuje DPH, nemění nic na podstatě, že peníze, kterými disponují, jsou penězi odebranými státem soukromým podnikatelům a jejich zaměstnancům. **Čistě teoreticky by stát mohl své zaměstnance osvobodit od formálních daňových povinností, a srovnat tak jejich hrubý a čistý plat, anebo třeba nařídit, aby se důchodcům vše prodávalo bez DPH, a adekvátně snížit vyplácené penze. Z řady praktických důvodů tak stát nepostupuje, a svým způsobem vytváří iluzi, že i tato skupina osob nese daňové břemeno.**

5. LEGISLATIVA

„Se zákony je to podobné jako s párky. Je lepší, když nevidíme, jak se dělají.“

Otto von Bismarck

Dostáváme se k závěru našeho rozhovoru a jakousi tečkou musí být vše, co předešlá témata nějak spojuje. Je to naše právní prostředí, chcete-li legislativa. Tímto tématem by se dal vyplnit celý disponibilní prostor TEMA, a ještě by zbylo. Takže to necháme na jindy, stejně to není naše specializace. Ale přece jen „mininázor“ by se hodil.

Náš národ rozhodně není národem hlupáků a nelze předpokládat hloupost i u většiny našich zvolených a vyvolených, kteří zákony tvoří a také zhusta

záhy opravují. Pak je téměř nepochopitelné, proč sami sobě komplikujeme život a podnikání takovou změtí zmatených zákonů a norem, ve kterých se přestávají orientovat i právníci, obávám se i samotní jejich tvůrci, a o těch, kteří by podle nich měli konat, nemluvě. Je také pozoruhodná značná rozporuplnost rozhodování soudů nižší a vyšší instance. A pro „jednorozhodný“ zákon o daní z příjmu, který je Vám asi bližší, to platí také. Uzavřel byste naše diskutování pohledem na toto téma? PROČ a jak dál – toť otázka?

Náš právní řád určitě není tím nejhorším na světě, ba ani v Evropě, byť si na něj podnikatelé po zásluze stěžují. I když jsou sféry, kde tomu téměř doslova tak je. Třeba platné české veřejné stavební právo je skutečným molochem: v délce a složitosti stavebního řízení je Česká republika podle renomovaného mezinárodního srovnání každoročně prováděného Světovou bankou aktuálně na 156. místě ze 190 klasifikovaných zemí. I proto se Hospodářská komora iniciativně zapojila do probíhajícího procesu rekodifikace stavebního práva. Nicméně máme i zcela obecný problém se soustavným, nepřetržitým růstem počtu zákonů, vyhlášek a nařízení, s jejich častými změnami, se sklonem k pozitivismu či kazuistice, tedy ke snaze ošetřit speciálním ustanovením každou jednotlivou situaci v životě. Právní řád je natolik složitý a nepřehledný, že se v něm leckdy nevyznají advokáti a právní poradci, ba ani orgány veřejné moci, které by měly plnění zákonů kontrolovat a vynucovat. **To je zase důvod, proč Hospodářská komora letos spustila projekt Právního elektronického systému, jehož prostřednictvím chce pomoci podnikatelům, aby se snáze zorientovali v povinnostech, které po nich vyžaduje stát.**

Mnohé zákony se novelizují několikrát do roka namísto toho, aby se souhrnně měnily třeba jen jednou za rok. Předpisy se také přijímají a vyhláší často jen krátce před nabytím své účinnosti, zatímco podnikatel i jiný uživatel práva by uvítal delší legisvakanci období, během něhož by se na nově nastavená pravidla připravil. Tento tolik potřebný předstih před faktickým uplatňováním nových zákonů ovšem bývá relativizován situacemi, kdy jsou ty nepočetné předpisy s žádoucí delší legisvakancí novelizovány ještě před nabytím své účinnosti.

Řeknu něco možná dost politicky nekorektního, ale zdá se mi, že na pokleslé kultuře našeho legislativního procesu se neblaze podepsalo i členství v Evropské unii. **V situaci, kdy odhadem až 75 % našich nových předpisů je v podstatě jen pasivní transpozicí či implementací práva EU, naši ministerští navrhovatelé zákonů i zákonodárci zasedající v parlamentu poněkud zpohodlněli a zakrňují v legislativním**

řemesle. Když už nemusí příliš přemýšlet u většiny povinně přejímaných pravidel, často se moc nezamýšlejí ani nad vlastními národními výtvy. Toto hodnocení není v rozporu s vyskytující se „gold-platingem“, kdy je k leckdy i příjemně minimalistickému evropskému předpisu iniciativně (a často i potichu) přidáváno něco z národního svérázu.

Uvědomuji si, že nebudu politiky pochválen ani za pojmenování dalšího důvodu nepřehlednosti a nesrozumitelnosti našeho právního řádu. **Je jím neuvěřitelná lehkost změny jakéhokoliv zákona.** Při vší shora zmíněné bídě není neobvyklé (byť je to stále vzácnější), že na věcně příslušném ministerstvu připraví po roční i delší diskusi s odbornou a další dotčenou veřejností legislativní návrh, který má určitou vnitřní konzistenci a přinejmenším „svým způsobem“ promyšlenou strukturu a logiku. Zpravidla k němu bývá přiložena i analýza hodnotící jeho předpokládaný dopad včetně zkoumaných, ale nepoužitých variantních řešení, tzv. RIA. Jakmile návrh dorazí do sněmovny, a v menší míře i do senátu, stává se kořistí v rukou tvořivých zákonodárců. Ti mohou téměř cokoliv vypustit, pozměnit nebo doplnit, aniž by museli nápad odborně konzultovat mimo parlament a bez nezbytnosti zpracovat nějakou obdobu RIA. Stavba leckdy pečlivě vyváženého předpisu se tak může otřást v základech. Nic není ovšem černobílé, protože existují naopak situace, kdy se nekvalitně připravená vládní předloha jakž takž zhojí až v parlamentu.

Větší kvalitu naší normotvorby by také prospělo, kdyby se povinně zkoumalo fungování nově přijatých předpisů v jejich následné aplikační praxi. Tento námět bývá označován za požadavek, aby exekutiva připravovala „ex post“ RIA a srovnávala ji s původními očekáváními, obsaženými v RIA (v dané souvislosti spíše v „ex ante“ RIA). Zádrhel je v tom, že původní vládní předloha, jak jsme si řekli, se od výsledné podoby zákona může výrazně odlišovat.

Přes všechnu kritiku jsem přesvědčen, že cesta ke zlidštění našeho právního řádu je možná. Spatřuji ji v kontextu daleko širšího využívání nástrojů elektronizace a digitalizace.

ZÁVĚR

Děkujeme Vám pane řediteli za Váš čas a názory a pokud byste chtěl našim čtenářům, hlavně podnikatelům, ještě něco dodat, tak prosím.

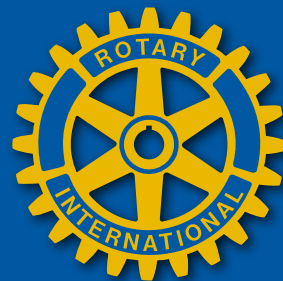
Držím Vám palce. Neztrácejte víru ve smysluplnost podnikání. Bez rozvoje podnikání totiž není možný rozvoj ekonomiky ani spokojenost lidí. Tlačme proto na politiky všech úrovní, aby neházeli podnikatelům klacky pod nohy.

Redakční poznámka na závěr:

Pane řediteli, to přání s těmi klacky je zcela na místě, a to nejen v kontextu Vašich shora uvedených názorů. Nicméně naše mudrosloví praví, že „s úsměvem jde všechno líp“, tak doufejme, že český podnikatel nebude záhy viděn tak, jako dřevorubci na dobové fotografii, když stromy ještě byly stromy, na které si ti dřevorubci zřejmě vylezli sami, a na rozdíl od českého podnikatele, dobrovolně.

NÁŠ ZÁKAZNÍK, NÁŠ PÁN. SKUTEČNĚ TO PLATÍ VŽDY?

Ing. Jindřich Vinkler

Jak s oblibou říkával uznávaný a úspěšný podnikatel Tomáš Bata, je zákazník pánem. Zákaznický orientované prodejní strategie tedy říkají, že nabízíme-li mu určitý produkt, měli bychom se snažit naprosto mu vyhovět. Zákazník by měl být úplně spokojený. Znamená to ovšem, že mu všechno musíme podřizovat? Spokojený zákazník přináší spoustu výhod. Šíří dobrou reklamu ve svém okolí, je velmi pravděpodobné, že znovu využije našich služeb a celkově zvyšuje naši reputaci. To všechno nám přináší zisk. Proto bychom měli mít spokojenost zákazníka vždy na paměti.

Většina obchodních společností vychází buď z veřejných, nebo z vlastních výzkumů zákaznické spokojenosti. Používají k tomu různé techniky a nástroje, které mají prokázat či vyvrátit podnikatelské postupy společnosti, kvalitu či nekvalitu výrobků nebo poskytovaných služeb. Jak vyplývá ze šetření, které IPSOS v ČR realizoval v uplynulých letech, (Zdroj: interní zdroj Ipsos a Callum Watlin, Ipsos MORI, 2016–2017) 59 % zákazníků je ochotno přimhouřit oči před chybou, pokud je vztah ke značce silnější a značka jim poskytuje i „něco“ navíc, ale 90 % zákazníků neodpustí zklamání z produktu nebo služby a jejich vztah k dané značce se zásadně oslabí.

Z výše uvedeného naprosto jednoznačně vyplývá, že zákazník je opravdovým pánem a naši snahou je mu maximálně vyhovět, pokud chceme na trhu přežít, neb zákazník je nositelem tržeb, tedy „paliva“ pro naše podnikání. Vedle obavy

ze ztráty příjmu je tu i strach z toho, že odmítnutý zákazník půjde ke konkurenci. Podnikatelé pak ve snaze získat či neztratit zákazníka mohou mít dojem, že mu musí vyjít vstříc za každých okolností a ve všech jeho požadavcích. Pokud by to neudělali, konkurence se odmítnutých zákazníků ráda ujme. Jenže tak, jako každá mince má dvě strany, tak jsou situace, kdy vše doposud uvedené, přestává mít své opodstatnění a pozbývá platnosti z úplně stejného důvodu, tedy na trhu přežít. Za předpokladu, že firma zákaznickovým požadavkům vyhová, zároveň s nimi přijímá odpovědnost za případné zvýšené náklady, napětí mezi výrobním či servisním a obchodním oddělením a další negativní faktory. V konečném důsledku jsou takoví zákazníci nerentabilní.

„Za předpokladu, že firma zákaznickovým požadavkům vyhová, zároveň s nimi přijímá odpovědnost za případné zvýšené náklady, napětí mezi výrobním či servisním a obchodním oddělením a další negativní faktory.“

Pokud bychom totiž zcela zaslepeně věřili první variantě, tedy, že zákazník je pánem vždy a za každých okolností, dostaneme se do situace, kdy zákazník začne dříve či později naše podnikatelské snažení „pokřivovat“, odklánět od původní myšlenky nebo rovnou zcela ovládat. Je tedy vůbec možné, udržet zákazníka spokojeného v každé situaci? Bohužel to možné není a my bychom se o to v některých případech ani neměli snažit.

V době historicky nedávné bylo snem téměř každého „menšího výrobce“ stát se dodavatelem velkého nadnárodního řetězce a přenést starosti s odbytem svých výrobků a mít zajištěno využití svých výrobních kapacit na maximum. Heslo „velký obrat = větší zisk“ však postupně zcela ustoupilo do pozadí, neb obchodní síla těchto řetězců přivedla některé dodavatele až na hranici rentability. Nadnárodní řetězce, ve snaze „vyhovět zákazníkovi“, zcela neomaleně přenášeli veškerá rizika podnikání na dodavatele a ve své podstatě jim diktovali (zaklínajíce se přáním zákazníka) nejen sortiment, ale i cenu! V této chvíli už se nejednalo o vyvážený podnikatelský vztah a strategii „WIN WIN“, kdy z obchodu profitují obě dvě strany,

tedy prodávající i kupující, ale o jednoznačné pokřivení trhu a diktát zákazníka.

Druhým takovým příkladem, vyskytujícím se zejména ve službách, je rozdíl mezi zákazníkem, který si bude oprávněně stěžovat například na reklamační řád či špatné chování prodejce, a mezi zákazníkem, který si stěžuje na vše a bez jakéhokoliv opodstatnění. V rámci „ochrany spotřebitele za jakýchkoliv okolností“ se z normálně jednajících zákazníků vyčlenila skupina „prudičů a otravů“, jejichž zájmem je jen a pouze vyvolávání konfliktních situací a neustále stěžování si na cokoliv. Tento druh zákazníků přináší vašemu podnikání jen mizivý přínos a snadno se bez jejich tržby obejdete, nicméně spotřebovává energii a čas vašich zaměstnanců, kteří potom nemají tento prostor na další rozvoj a servis těch zákazníků, kteří si to opravdu zaslouží a mohou se z nich potenciálně stát nespokojení zákazníci. Pokud se tedy máte rozhodovat, zda má pravdu zaměstnanec, či zákazník, ve většině případů musíte vycházet z toho, že dobrý zaměstnanec vás stojí daleko více peněz, než je potenciální ztráta onoho problematického zákazníka. Do jeho zapracování, školení a rozvoje jste v mnoha případech investovali nemalé finanční prostředky a tím, že se zastáváte svých zaměstnanců (těch dobrých, kterým důvěřujete), dáváte najevo svoji důvěru nejen v jejich schopnosti, ale i ve vlastní společnost, která by bez zaměstnanců nemohla fungovat a posilujete jejich vztah k vám, jako k šéfovi a současně k vaší firmě.

„Pokud bych tedy měl odpovědět, zda platí ono okřídlené „Náš zákazník, náš pán“, odpovídám: „Platí, ale pouze do té míry, kdy nenecháte zákazníka nabourat chod a budoucnost vaší firmy!“

Pokud bych tedy měl odpovědět, zda platí ono okřídlené „Náš zákazník, náš pán“, odpovídám: „Platí, ale pouze do té míry, kdy nenecháte zákazníka nabourat chod a budoucnost vaší firmy!“

Ing. Jindřich Vinkler
ROTARY klub Most

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad práce ČR

Název projektu: **Outplacement v Ústeckém kraji**
Doba realizace: 1. 1. 2018 – 31. 12. 2021
Reg. č. projektu: CZ.03.1.52/0.0/0.0/16_044/0006091

Pro koho je projekt určen?

Cílovou skupinou projektu jsou zaměstnanci, kteří jsou ohroženi ztrátou zaměstnání. Jedná se konkrétně o zaměstnance:

- ve výpovědi (kdokoli ve výpovědi),
- s předpokládaným ukončením pracovního poměru v řádu měsíců (z důvodu hromadného propouštění, o kterém zaměstnavatel informoval krajskou pobočku ÚP ČR),
- kteří ukončí pracovní poměr dle § 56 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnancem),
- ukončující pracovní poměr dohodou,
- kterým končí pracovní smlouva uzavřená na dobu určitou.

Projekt je také určen pro zaměstnavatele, kteří přijímají do pracovního poměru nové zaměstnance.

Jaké jsou formy podpory?

Účastníci projektu mohou využít tyto aktivity projektu:

- vstupní pohovor,
- pracovní diagnostiku,
- poradenství ke zprostředkování zaměstnání,
- školení v oblasti pracovního práva, finanční gramotnosti a soft skills,
- rekvalifikace,
- vzdělávací programy,
- doprovodná opatření.

Účastníkům projektu je také poskytována přímá podpora v souvislosti s odstraňováním bariér na účasti na aktivitách projektu.

Pro zaměstnavatele, kteří přijmou do pracovního poměru nové zaměstnance, je určen finanční příspěvek na vytvořené pracovní místo poskytovaný na dobu max. 9 měsíců ve výši max. 15.000 Kč měsíčně.

Zaměstnavatelé mohou žádat o příspěvek na náklady vynaložené na odborný rozvoj zaměstnanců zapojených do projektu a poskytovat příspěvek na úhradu mzdových nákladů, které vynaloží na vzdělávané zaměstnance za dobu jejich účasti na vzdělávací aktivitě.

Kam se obrátit na informace?

Pro více informací se obraťte na stránky:

http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/projekty_esf/projekty_v_realizaci/regionalni_projekty/outplacement_v_usteckem_kraji

Načrtnuto... od Lucie Bartoš

Každá mince má dvě strany

Peníze jsou prostředkem výher i proher, iniciátorem štěstí i pádů na dno. Jsou nástrojem zrad a korupce, stejně jako způsobem odměny a uznání. Je bizarní si uvědomit, že z pouhého nástroje směny se stalo téma, které spojuje všechny právě proto, jak hodně dokáže rozdělit i ty největší přátele... Je tématem všech – těch, co je mají; i těch, co je nemají.

Mostecké muzeum nedávno vystavilo Muchův velkoformátový obraz Bůh Mamon (jinak také zvaný Alegorie bohatství). Kdybych vedla bankovní dům, v němž se kdysi plátno vyjímalo, tak by mi spojitost se jménem démona chamtivosti nebyla zrovna po chuti. Dovedu si představit, že přenesený význam ke slovu „hojnost“ jsou peníze, ale určitě neztotožňuji touhu po hojnosti s nezřízeným chťičem po hromadění majetku. Obraz Alfonse Muchy, byť určen do interiéru banky, přitom rozhodně nevybízí ani k dehonestaci peněz, ani k jejich adoraci.

Když se někoho zeptáte „kdo je bůh mamonu?“, vtipnou reakcí možná bude „Kalousek“ a „Babiš“. Když řeknete „bohatý člověk“, asi málokdo řekne horník – ten je na obraze ovšem též vyobrazen, jako typický klient tehdejší mostecké záložny. A s ním skutečnost, že bankovní dům v Mostě před druhou světovou válkou finančně pomáhal řadě malých živnostníků i nemajetných obyvatel tehdejších Sudet.

*

Tušili jste, že bohatý člověk má podle české veřejnosti čistý příjem minimálně 50 tisíc korun měsíčně? Tohle veřejné mínění odhalila Sazka. Mít peníze, ať již jako cíl bohatství nebo prostředek k jeho dosažení, chce dnes 7 z 10 Čechů. Přitom jen dvě procenta se za bohaté už považují. Těch, jejichž srdce plane po hojnosti, tedy není v naší republice zrovna málo. A to i přesto, že na portálech s lidovými moudry většina z nich lajkuje, že „nejlepší věci v životě jsou zdarma“ (autor John Goodman).

Přitom z životní praxe mnozí víme, že slova „peníze nejsou všechno“ říkají často právě ti, kdo pracují jen pro peníze.

Myšlení nás, Čechů, o penězích a bohatství není stejné jako třeba v Americe. Když se u nás na někoho usměje štěstí ve sportce, nadělá s tím tajnosti – někdy se to nedozví ani jeho nejbližší. Zato ve Spojených státech nebo v Anglii je přirozené, že z loteriijního výherce je celebrita, jejíž příběh a poutavé fotografie zaplní stránky novin. *U nás takto dopřáváme slávu a zbohatnutí spíše například odsouzeným vrahům, jak je vidět na případu Jiřího Kajínka... A to rozhodně není žádná bohatýrská alegorie, přibarvená secesním štětcem.*

NEJČISTŠÍ CESTA K BOHATSTVÍ

Těžko říct, z čeho pramení ten stud z peněžní výhry nebo z poctivě získaných financí (a teď skutečně

nemám na mysli premiéra, který se snažil ututlat dotaci z veřejných prostředků). Možná z toho, že si polovina národa myslí, že k peněžnímu zbohatnutí dojdete ponejvíce nečestností, krádeží nebo podplácením.

Možná z toho období života, kdy jsme byli v okovech komunismu, který se nás snažil přesvědčit, že úspěšný a finančně zabezpečený člověk je škůdce a že soukromé podnikání – činnost k dosažení oprávněného zisku – je zlo, které je třeba vymýtit, ve „prospěch“ ostatních... Současný politický establishment bohužel tomuto nespravedlivému paušálnímu postoji vůči drobným podnikatelům opět přitakává – živnostníci, tedy plátcí daní, jsou ze strany daňového správce častovány nelichotivými přídomky, jsou házeni do jednoho pytle se šejdiři a zloději. (Přitom právě **legální podnikání** je podle autorů již zmiňovaného průzkumu v očích lidí tou **nejčistší cestou k bohatství** – a dále pak výhra v loterii, dědictví nebo objev a vynález.)

Na druhou stranu jsou ale někteří majitelé velkých podniků poplácáváni po zádech za to, jak z těch společných peněz (posbíraných z daní velkých i malých živnostníků **pro solidární účely, pro pomoc v nouzi**), tedy ze státního rozpočtu, umí část odčerpát pro svůj výhradní podnikatelský profit.

AŽ MOC BAREVNÁ PALETA

Peníze dokážou pomoci i ublížit. Vyvolávají extrémně širokou a protichůdnou škálu pocitů (*bezpečí, spokojenost, štěstí, ale i zklamání, strach, závisť, mamon*) až trestných činů (*podplácení, daňové podvody*).

Těžko posuzovat, zda jsou peníze vděčnějším či omšelejším námětem tím víc, čím víc jich máte, nebo naopak čím víc vás sužuje jejich nedostatek. Přestože jsou tématem všech, tak českou společnost podle mne dnes více rozděluje než sjednocují. Nikoli tím, že JSOU, ale tím JAK se s nimi zachází. Zejména jde-li o peníze ve společné kase:

Někteří politici se tváří, jako by všichni daňoví poplatníci dělali vše pro to, aby na daních nezaplatili vůbec nic. Aby nepustili ani nitku ze své peněženky ve prospěch společného – státního – rozpočtu. Že nejsou s daňovým systémem dostatečně solidární. Ti stejní daňoví poplatníci ale přitom dobrovolně vhází drobáky do kasičky Nadace pro transplantace kostní dřeně, posílají dárcovské SMS kuřeti, odebírají vánoční pohlednice malované handicapovanými umělci a kupují svým blízkým dárky

na crowdfundingových portálech HitHit nebo Kickstarter, aby podpořili start-up začínajícího podnikatele, budoucího poplatníka daní.

Spekulace o živnostnících, kteří zásadně nechtějí solidárně přispívat, je proto trochu na vodě. Jistě, kdo by chtěl „státu“ poslat víc, než musí? Asi málokdo. Ale ono PROČ tomu tak je, je nutné hledat nikoli u poplatníka, a ještě navíc s ukazováčkem vyčítavě namířeným proti němu.

Hlavní motivací k zavedení peněz, státní měny, jsou vlastně daně. Jídlo či oděv si teoreticky můžeme pořídit za jakékoliv jiné platidlo, či bezpečně. Aby stát (státní rozpočet) mohl fungovat, potřebuje, abychom potřebovali daně. A chtěli je platit... Na to často vládcí zapomínají, když je nespravedlivě přerozdělují – čtěte dále.

Lidé prostě potřebují cítit, že dochází ke spravedlivému přerozdělení toho, co sypou na společnou hromadu. Dnes zřejmě nemají pocit, že by vše základní pro jejich živobytí fungovalo. Z úředníka je inkvizitor, namísto někoho, kdo by pomohl vyznat se v pralese zákonů, povinností, administrativy a kdo by se choval k občanovi jako k zákazníkovi a partnerovi, od něhož přeci do rozpočtu peněžní prostředky ve skutečnosti plynou. Zákony se nestaly způsobem a postupem, jak dospět správně k čemu potřebnému, ale staly se bludištěm předpisů, v kterém hledáme, čemu se vyhnout, abychom nedostali pokutu. Že by v otázce peněz zajišťovaly spravedlivé přerozdělení, to ani náhodou:

▪ **Podnikatelé musí odvádět státu i DPH z nezaplacených faktur** – nic na tom nezměnil ani fakt, že tento byrokratický nesmysl, který sice pomáhá rozpočtu, ale může dospět až k likvidaci podnikatele, získal anticentu Absurdita roku 2017.

▪ Osoby samostatně výdělečně činné nemají v mnoha případech nárok na čerpání prorodinné podpory z rozpočtu, ačkoli jsou v životní situaci, v níž je nárok na její čerpání obligatorní (pro stát závazný): Zákodáři totiž do příslušného zákona vklínili právo oproti namísto skutečného aplikovat **fiktivní příjem OSVČ**, který například v případech porodního či přídavku na dítě vyplní do každé kolonky, z níž by vyplývalo, že OSVČ na státní sociální podporu nárok mít má. Tato fiktivní částka přitom převyšuje i minimální mzdu – zdá se být proto o to více neopodstatněná!

▪ Nic na tom nemění halasné proklamace o tom, že přídavek na dítě má být podporou zejména pro rodiny pracujících a podnikajících. Realita slovům neodpovídá. Od července nemůže podnikající sólorodič s 1 dítětem školního věku – díky úřednickému aplikování „fiktivního příjmu“ – za žádných okolností dosáhnout na přídavek, i kdyby byl na nule, tedy na finančním dně.

(Umíte si představit, že by vám tímto způsobem stát uzmul oprávněný nárok třeba na starobní důchod?)

▪ Na druhou stranu ovšem tentýž fiktivní příjem za shodné období Česká správa sociálního zabezpečení rozhodně **nezohledňuje i při výpočtu starobního důchodu** pro dotyčnou OSVČ – tam se postupuje podle skutečnosti, jelikož může být nižší (= pro plátce daně nevýhodná, pro správce daně výhodná. Tedy nespravedlivá).

▪ V případě podnikatelů, kteří jsou neplátiči výživného pro nezletilé děti, naopak justice vesměs k aplikaci „fiktivního příjmu“ nepřistupuje, přestože tuto zákonnou možnost **ve prospěch zajištění dítěte** má a přestože se tím v tomto případě odvrací protiprávní jednání dotyčného (který zatajuje své příjmy z podnikání s důsledkem zanedbání péče o dítě, což je trestný čin).

Navzdory tomu uplatňuje úřad práce příjmovou imaginárnost i vůči dětem, když (při posuzování nároku na jakoukoliv dávku státní sociální podpory rodiny) mnohdy vykazuje nikdy nevyplacené výživné jako „příjem dítěte“. Uměle tak navyšuje skutečný peněžní příjem domácnosti. Nezaměstnaným lidem, kteří do rozpočtu solidárně nepřispívají, se tak tvrdě a za použití fikce rozhodně po krku nejde!

To vše se pak nemístně projevuje i ve zkreslených statistikách MPSV o životní úrovni českých rodin, české ekonomiky, a zejména devaluje skutečný obraz míry chudoby v každoročním šetření Českého statistického úřadu.

Poznámka: Zejména u pracujících a jmenovitě OSVČ se nárok 'čerpat z rozpočtu' v posledních letech zhoršil, tj. stal se s ohledem na zásluhy a potřebnost nespravedlivějším právě vůči těm, kteří do rozpočtu přispívají. Všimněte si, jak často má „fiktivní přerozdělování“ dopad nejen na samotného plátce daně, ale přímo na české děti. (Dovolují si připomenout svou glosu v TEMA číslo 2/2018 na straně 10 pod názvem „Volnožoci na pranýři, vysoká latka pro živnostníky v sukních aneb Svobodomyšlnost už státu nevoní“. V něm byly obdobné příklady

rozebrány podrobněji). Nehleď také na to, že to byl před několika lety právě exministr financí Ba-biš, který si jako jediný v novodobé historii dovolil načas zrušit daňové zvýhodnění na děti v případě živnostníků.

Říká se, že KVALITA SPOLEČNOSTI SE POZNÁ PODLE TOHO, JAK SE CHOVÁ KE SVÝM NEJSLABŠÍM... (Já raději používám výraz „ke svým zraněným a zranitelným“, protože slabost je dnes někdy oceňována pohrdáním nebo zaměňována se slaboštvím.)

Nejde mi do hlavy, proč někdy slyšíme tolik povyku kvůli „sociálním podporám“ z rozpočtu na překlenutí složitých životních stavů, jejichž podporu jsme si přitom zakotvili Ústavou a Listinou základních práv a svobod: nemoc, mateřství, životní tragédie, neštěstí, stáří.... Důvody, pro které jsme na společnou kopu a do zásoby začali strádat, jsou najednou stigmatizovány jako cosi nepatřičného. Na druhou stranu nevadí ti, kteří v milionech a bez stavu nouze inkasují dotace z veřejných prostředků („sociální dávky pro firmy“?) nebo dluží, kde se dá. Nevadí zahraniční giganti, kteří si odčerpají úlevy v rámci investičních pobídek.

Dokonce chceme nechat dlužníky páchat osobní bankrot s pravidly, podle kterých **k oddlužení nebude nutné splatit dluh** nikomu a postačí uhradit poplatky insolvenčnímu správci? Tedy dávat peníze člověku, který nic nevyřeší, **nic nevytvoří, nikomu nepomůže**. A věřitele nechat napospas jako oběť jejich dobré vůli... O nezletilých věřitelích ani nemluvě... Tady imaginárnost, tedy v podstatě dluhová amnestie, také není mravně na místě.

ČAS JAKO PLATIDLO?

Existují komunity, které se veškeré ono „zlo“, napáchané státní měnou, snaží vyřešit zavedením bezpečnější společnosti. To by možná byl v našich podmínkách (na celostátní úrovni) až moc velký skok a příliš velké sousto pro české politiky. Pro začátek by stačila **společnost, v níž nelze dlužit peníze dětem**. Nezletilým dětem dluží rodiče na výživném 13 až 15 miliard korun – umíte si představit, kolik břich by se zaplnilo za takovou sumu a nemuselo by se ve sněmovně politikařit o „školních obědech zdarma“?

Na druhou stranu, jak si myslí třeba Ondřej Neff, jedno platidlo může být velmi rychle změněno na jiné, pokud to lépe vyhovuje aktuálním potřebám komunity. Sám o tom psal v knize Tma, kde se několik dnů po kolapsu ekonomiky jako platidlo mezi lidmi uplatnily masové konzervy. Z reálného současného života to podobně ilustrují například věznice, kde se platidlem místo peněz stávají cigarety...

Pojem „místní výměnný obchodní systém“ (systém LETS) jistě není zcela neznámý, případně alternativa – systém vzájemných závazků. „Čas jsou peníze,“ říká se také. Někde se snaží najít i způsob směny, který operuje právě s touto entitou. V systémech LETS, Ithaca Hours a jistě i v jiných případech doplnkových měn se platidlem stal poukaz na jednu

hodinu práce vůči druhé straně obchodu – mnohdy pod záštitou místní obchodní komory. Kdyby byli politici chytřejší, zavedli by kombinaci peněžního a bezpečnějšího systému lépe a u jiné vrstvy lidí, než jak to proběhlo u stravenek pro osoby v hmotné nouzi. Možná by pokusnými králíky mohli být právě vězni, kteří dokonce mají ze zákona povinnost pracovat, tedy vytvářet peněžní hodnotu a splácet tím své dluhy, ale jaksi se tomu ve většině českých „kriminálů“ neděje.

Z těch dětí, kterým se dluží – ať vlivem „fiktivizace“ příjmu rodiny nebo neplacením výživného – totiž také rostou dospěláci, plátcí daní. A rychleji, než bys řekl švec...

Čas je ve skutečnosti důležitější než peníze, protože bez peněz se toho dá zvládnout – a napravit – opravdu hodně, zato bez času už nic!

JAK SE DO LESA VOLÁ, MILÝ SPRÁVČE DANĚ...

Pokud náš rozpočtový systém de facto společného paklu nespravedlivě upírá už i dětem, pokud si daně nespravedlivě uzurpuje i z nezaplacených faktur, pokud je odmítá dle sjednaných zákonů po dlužnících **vy-má-hat**, není se co divit, že plátcí daní nejsou vstřícnější. Je to stát a jeho představitelé, kdo spravují komunitní prostředky s puncem křivdy, a porušují tak pravidlo retributivní i distributivní spravedlnosti. **Kde jinde, než zrovna v otázkách peněz, by měla být – spíše než alegorie bohatství – okatě zobrazována alegorie spravedlnosti!** Smyslem pro spravedlnost se dokázali řídit už v archaických společnostech, protože:

Bez spravedlnosti, co jiného jsou království než velké LOUPEŽE? (Svatý Augustin)

Lucie Bartoš, publicistka
vydavatelství MEDIA POWER, s.r.o.

Potřeba nového přístupu k investiční politice

Objektivní a soudný pozorovatel našeho porevolučního ekonomického vývoje zřejmě připustí, ba ocení, že příliv přímých zahraničních investic představoval jednu ze základních podmínek pro uskutečnění v důsledku úspěšné transformace české ekonomiky. To se však pohybujeme v době minimálně před 20 lety, kdy se česká ekonomika potýkala nejen s nedostatkem kapitálu potřebného pro svoji obnovu a růst, ale též s omezenými zkušenostmi s vnějším konkurenčním prostředím i orientací, kudy kráčí klíčové globální a evropské vývojové trendy.

Ing. Petr Zahradník, MSc.

K osvojení si všech těchto netriviálních potřeb byla tehdy započatá masivní přítomnost významných zahraničních společností na našem proměňujícím se trhu velmi příznivá. Průběh transformace bez nich by se velmi zpomalil a zacyklil. I z těchto důvodů bylo zavedení cílené politiky na podporu přímých zahraničních investic v podobě investičních pobídek shledáno též jako prospěšné a žádoucí (přestože velmi rychle byla výlučná podmínka pro zahraniční investory z konceptu vypuštěna, reálně se drtivá většina podpory plynoucí z investičních pobídek dostala právě k velkým zahraničním společnostem). Problém je v tom, že uplynulo 20 až 25 let vývoje, kdy ekonomický systém stále viditelněji konverguje vůči průměru EU, avšak vlastnická struktura v české ekonomice a na ni navazující procesy a návyky zůstaly více méně zamrzlé v té době. Jestliže tehdy jsme s jásotem oslavovali každého nově příchodícího investora a chlubili se statistikami podílu přímých zahraničních investic na HDP, nyní jsme si na klady jejich přítomnosti vytvořenými zvykly jako na samozřejmost a oprávněným trnem v oku je nám spíše oněch přibližně 8% HDP, které v podobě odlivu dividend, zisků, mezd a dalších typů generovaných příjmů od nás každoročně mizí.

Tento postřeh není vůbec nic proti přítomnosti zahraničních firem na českém trhu, je spíše o tom, že **český kapitál ve velké míře zaspal ve své ambici významem a schopností konkurovat zahraničním firmám, a patrně nejvíce o tom, že český stát poměrně dost zaspal ve své schopnosti přizpůsobovat svou investiční politiku potřebám, které tato země má.**

Měnící se ekonomické prostředí, potřeba nadále růst a posouvat výš náš ekonomický potenciál, by měly být stimulem pro naši vládu při komplexním uchopení investičních aktivit. Bez něj nám hrozí, že na dlouho ulpíme v pasti středně-příjmové evropské země, avšak bez vyhlídky někdy se opět stát zemí bohatou. Komplexní uchopení investičních aktivit by mělo spočívat v systému několika vzájemně propojených kroků. **Za prvé** v kvantifikaci naší investiční potřeby, ve vymezení, jaký objem investic bude žádoucí kupříkladu v příští dekádě uskutečnit, abychom nejen neztratili krok, ale byli schopni dále bohatnout.

Za druhé je to o přibližném určení toho, kam by tyto investice měly jít (kde je možné počítat s předpokladem vysoké návratnosti, vysokou mírou synergie s ostatními odvětvími, kdy investice budou mít příznivý dopad na ostatní makroekonomické ukazatele, například nízkou dovozní náročnost, kde bude reálný předpoklad dosažení vysoké přidané hodnoty, kde bude možné předpokládat vysokou zahraniční i tuzemskou poptávku po výsledné produkci).

Za třetí je žádoucí si alespoň rámcově stanovit hřiště mezi investicemi veřejnými a soukromými. V moderních ekonomikách je tento poměr zhruba 1:5. S našimi resty v oblasti dopravní infrastruktury to v českém případě může být po určitý čas třeba i 1:4. Na veřejné investice by měly být vyčleněny nezbytné finanční prostředky a zajištěny všechny formální předpoklady nezbytné k jejich realizaci. Kde jinde, než ve veřejném sektoru by mělo dojít k souladu existujících pravidel a procesů tak, aby realizaci veřejných investic nic nebránilo. Pokud tomu tak není, je to toliko odrazem stavu, kdy veřejný sektor nefunguje a stává se překážkou.

Jak by se měl stát postavít ke stimulaci investic a k vytvoření odpovídajícího pro investice vstřícného prostředí, které však současně nebude umělým skleníkem, v němž jsou jednotlivé rostliny drženy při životě pouze pomocí podpůrných prášků?

V prvé řadě by celková filozofie, na níž stojí současné pojetí investičních pobídek, měla projít zásadní změnou. Ta by rozhodně neměla být pouze kosmetická či parametrická, ale hluboce systémová.

Za druhé, stát by měl konečně zaujmout přesvědčivý postoj k potřebě propojení veřejných a soukromých finančních zdrojů při financování investičních aktivit, především pak těch, které naplňují nějaký veřejný zájem.

A konečně, za třetí, mělo by dojít k odstranění všech překážek pro férovou tržní soutěž a současně zlepšení institucionálního a podnikatelského prostředí v tom smyslu, že provádění investic a následných reinvestic doma by se mělo stát přirozenou samozřejmostí, stejně jako spotřebovávat výrobky a služby vyrobené v tuzemsku, případně dokonce v domácím regionu. Tato třetí složka je především o vytvoření takového stupně důvěry, v němž si jednotliví aktéři přestanou být soupeři, házející si navzájem klacky pod nohy, přičemž v důsledku si uškodí všichni, ale stanou se z nich partneři. Má řadu vrstev: upřednostnit domácího malého a středního podnikatele a umožnit mu růst a stát se větším či velkým domácím podnikatelem, případně též respektovaným mezinárodním aktérem; stimulovat spotřebitele, aby dávali přednost domácímu zboží, neboť tím posílí tuzemskou socio-ekonomickou stabilitu; vytvořit takové právní a finanční podmínky, aby tuzemské subjekty již dále „nemotivovalo“ pokušení mít daňový domov v zahraničí, případně do zahraničí odklánět část v tuzemsku dosaženého zisku; a stále více též se potřebou stává vytvoření systému pro případ, kdy tuzemský kapitalista po svém třicetiletém úsilí s budováním firmy na sklonku své kariéry nenachází svého nástupce a svůj podnik prodává (v řadě zemí, včetně například Polska, již roky funguje systém, aby tento podnik nepřešel do rukou nějakého globálního predátora).

To vše však musí v plném rozsahu projít objektivním tržním testem. **Rozhodně nejde o to vytvořit domácím výrobcům ochranný štít a tím je ochránit od osidel vnější konkurence.** Takový zde byl 40 let do roku 1989 a výsledkem byl nejen ekonomický úpadek a zaostávání. A to vše není jakkoliv zaměřeno proti mezinárodním kapitálovým tokům a tomu, aby zahraniční firmy působily v České republice. Je to motivováno toliko tím, aby se po několika dekádách podařilo rozmrazit vlastnickou strukturu, která vznikla v souvislosti s ekonomickou transformací (a nebýt čtyřiceti let komunistického vládnutí, nebyla by tak vůbec potřebná), a jež již neodpovídá posunu, který česká ekonomika uskutečnila. Znamená to toliko příspěvek k vyvážení a vyrovnání poměru mezi zahraničním a tuzemským elementem (z pohledu objemu i důležitosti v klíčových odvětvích) a také k tomu, aby

zahraniční element nebyl díky výrobně-distribučním a finančním sítím upřednostňován před tuzemským. **Tuzemskému kapitálu je konečně těž třeba dát šanci; šanci ukázat, co umí.** A rozhodně by se nemělo jednat o podporu tuzemskému kapitálu a tuzemské výroby za každou cenu. Pokud tento nebude schopen a ochoten se své šance ujmout a nabízet odpovídající kvalitu za konkurenční cenu, nebude mu pomoci. Ale tu šanci je třeba mu dát.

Vrátíme-li se k oněm oblastem ke zlepšení investorského prostředí a k potřebě zcela přepsat investiční pobídky, měl by být primárním předmětem jejich zaměření pro příští dekádu právě segment tuzemských malých a středních podniků, členěných navíc v regionálních vnímání. Podpora by se netýkala pouze vznikajících podnikatelů, ale též podnikatelů, kteří se nacházejí ve zlomové fázi své expanze, s šancí postoupit o velikostní kategorii výš. Preference by měla být dána producentům konečných výrobků (nikoliv součástek a polotovárů) a ucelených řešení v oblasti služeb, které jsou samonosné (a tudíž udržitelné; na rozdíl od těch, které drží nad vodou závislost na dominantním průmyslovém odběrateli, s jehož případným koncem končí i ony), včetně fáze umísťování těchto výrobků a služeb na trh (pokud tento bude trhem zahraničním, nastává bonifikace, stejně jako v případě oživení povadajícího podnikání v nějaké rizikové oblasti, hrozící úpadkem). Za zásadní lze považovat též způsob využívání lokálních a regionálních zdrojů (zemědělství, potravinářství, pěstování a zpracování ovoce a zeleniny, lesnictví, drobné řemeslné aktivity a kapacity ve stavebnictví) s ohledem na potřebu rozvoje lokálních a regionálních ekonomik. Kritériem investičních pobídek by již nutně nemusel být počet nově vytvořených pracovních míst, ale spíše ukazatele produktivity či schopnost výchozí podnikatelský plán proměnit v udržitelně ziskovou realitu. Podoba pobídek může být založena na daňové úlevě, která však bude přísně výkonnostně podmíněna a časově omezena. Zahraniční subjekt by mohl být příjemcem těchto podmínek pouze v případě „velkého jména“, rozdílového hráče, který se zaváže naplnit předem dané podmínky v podobě dosaženého výsledku.

Za druhé, našemu prostředí investičních aktivit zoufale chybí důvěryhodný systém financování, založený na kombinaci finančních zdrojů; obecně na kombinaci veřejných a soukromých prostředků, konkrétně pak na synergiích bankovního a nebankovního financování, záručního financování, kdy objemné soukromé zdroje mohou být použity k realizaci významných strategických investic, sledujících veřejný zájem apod. U nás stále ponecháváme nepřekonatelná dělítky mezi veřejným a privátním financováním. Za synonymum veřejného financování je v drtivé většině považována jednorázově vynaložená dotace, jež má finančně podpořit daný projekt, po většinou bez jakékoliv další souvislosti s místem či oblastí jeho realizace (integrované územní investice nám jsou prozatím těž, až na čestné výjimky, bytostně cizí). To, že by veřejné zdroje mohly být vynakládány na návratné bázi a díky tomu používány

opakovaně, se u nás zatím pouze povídá, zatímco doslova všude kolem nás jsou projekty založené na finančních nástrojích ve větší či menší fázi své pokročilosti. Co se týče financování soukromého, to je spojováno s termínem bankovní úvěr; kapitálový trh zeje na úbytě a přímé kapitálové vstupy, rozvojové financování (venture capital), formy přímého financování apod. jsou u nás periferními popelkami. A účinně propojit finanční zdroje soukromých vlastníků a správců s potřebami, které má veřejný sektor, je u nás též obávaným strašákem. To činí naše financování nadměrně neefektivní, neboť využívá pouze torzo z možností, které moderní finanční trh současnosti umožňuje a jejichž funkčnost a proveditelnost si lze ověřit pouhým pohledem přes hranice.

A třetí vrstva, kterou jsme výše spojili s kritériem důvěry, v sobě obsahuje spoustu prvků jedné poměrně početné a též důležité matice. Má hodně co společného se zdravým selským rozumem, s přirozeným vytvářením prostředí silného středního podnikatelského stavu, ale též s účinným a časným řešením hrozcím tržním selháním (zde se sluší uvést možná dva tristní příklady toho, jak to být nemá a jak stát nečiní vůbec nic, či situaci dále zhoršuje: v nynějším období lesních kalamit, kdy dřevní hmota, tedy vstup pro dřevozpracující, kupříkladu nábytkářský průmysl, je doslova „za babku“, vyvážíme obrovské množství dřeva – po Švédsku a Finsku disponujeme třetím největším objemem dřevní hmoty v přepočtu na území v EU – do zahraničí, kde se toto dříví za několikanásobně větších nákladů než u nás zpracuje ve finální výrobek, který se pak prodává příjmově stále podprůměrnému českému zákazníkovi; a český státní podnik ještě nadto vypíše vývozní grant, aby se vývoz surové komodity od nás urychlil, neboť nedisponujeme kapacitami, které by toto dříví zpracovaly; že by někdo vypsal grant na rozšíření těchto kapacit, jež by mohly pomoci lokálním ekonomikám, snad ani nikoho nenapadlo; druhý příklad se týká masného průmyslu a nynějšího skandálu s polským hovězím: vyrobíme přibližně o 20 % hovězího více, než u nás spotřebujeme, ale protože chybí řezníci a zpracovatelé, jsme nuceni naše kvalitní hovězí vyvážet ke zpracování a souběžně dovážíme jiné, o kterém toho moc nevíme). Lze uvést i příklad pozitivní, bohužel není od nás – Estonsko díky projektu digitalizace společnosti nejen ušetří zhruba 2 % HDP ročně, ale současně pozvedne kvalitu veřejných služeb na elitní úroveň s tím, že návyky digitální komunikace se účinně a pružně přelivají do jiných sfér společnosti.

Při uvědomění si takovýchto situací se pak snad ani nelze divit, že se u nás najdou lidé, kteří toto vše již nemají ochotu dále financovat a v takovém prostředí žít a začnou se chovat s ohledem na svůj zájem optimálně, jež však není zcela přínosný pro společnost jako celek.

Ing. Petr Zahradník, MSc.
člen Evropského hospodářského a sociálního výboru; Brusel;
poradce prezidenta Hospodářské komory České republiky

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

Dokončení ze 3. strany

Je proto potřeba na tomto základu vystavět navazující systém, který se bude specializovat na podporu projektů s vyšší přidanou hodnotou a vedoucí k tvorbě pracovních míst s vyšší kvalifikací, aby Česká republika mohla dlouhodobě dohnat ostatní vyspělé státy Evropské unie. V současné ekonomické situaci, kdy naše země prožívá období hospodářské prosperity, je stávající nastavení veřejné podpory příliš extenzivní. Rekordně nízká nezaměstnanost spojená s nedostatkem kvalifikované pracovní síly zejména pro technické a další výrobní obory navíc nevyžaduje aktivní podporu vytváření nových pracovních míst a takové zaměření v rámci investičních pobídek je tak nadále nežádoucí.

Ministerstvo průmyslu a obchodu proto navrhuje omezit širokou dostupnost investičních pobídek a změnit strategii o jejich rozhodování tak, aby byly poskytovány pouze ve výjimečných a odůvodněných případech. Za tímto účelem byl již vloni vládou projednán návrh novely zákona o investičních pobídkách, který posouvá proces automatického udělování investičních pobídek do procesu důkladnějšího vyhodnocování jednotlivých žádostí a umožní i z dlouhodobého hlediska adekvátně reagovat na proměňující se podmínky v hospodářství. Tento návrh novely je aktuálně projednáván Poslaneckou sněmovnou.

Nové nastavení podmínek podpory má motivovat firmy k tomu, aby investovaly do svého rozvoje. Aby investovaly do výzkumu a vývoje, zaměstnávaly výzkumné pracovníky nebo spolupracovaly s výzkumnými organizacemi. Chceme tím ještě více podpořit přechod od manuálně intenzivních business modelů ke kapitálově intenzivnímu způsobu podnikání s menším podílem nekvalifikované práce. Tento směr je spojen i s nastupujícími trendy průmyslu 4.0. Z důvodu potřeby zajistit vyvážený rozvoj celé České republiky se však i nadále předpokládá zachovat aktivní podporu investic směřujících do hospodářsky problémových regionů. I zde však budou příspěvky na tvorbu pracovních míst poskytovány pouze v případě, že nezaměstnanost v regionu dosáhne 7,5 % a výš. Aktuálně připravené nastavení podmínek tak jednoznačně cílí na podporu kvalitativních zdrojů udržitelného hospodářského růstu, zlepšuje podmínky podpory domácích investorů a usnadňuje podmínky pro personální zajištění investic odstraněním požadavků, jež zvyšovaly tlak na tvorbu nových pracovních míst.

THE STATE IS MONEY

Vznik monetární ekonomiky jako základ moderního vnímání státu

Platební karty, čipy, platby přes mobilní telefony, Bitcoin, jako by se zdálo, že mince a bankovky pomalu opouštějí naši společnost. Ale je tomu opravdu tak? Stává se naše společnost virtuálně monetární? Peníze jsou hlavním prostředkem směny již skoro tři tisíce let, a jak to vypadá, tak ještě poměrně dlouho zůstanou. Přes veškerou naši technickou vyspělost zůstávají základy monetární ekonomiky stejné již po dva a půl tisíce let. A monetární ekonomika, ač se to nezdá, položila i základ modernímu vnímání státu.

První platidla, tak jak je známe a chápeme, se objevují v průběhu sedmého století před naším letopočtem v maloasijské Lýkii. Jednalo se o jednoduché slitky elektronu, slitiny zlata a stříbra o jednotné váze. Zprvu neoznačené, ale později již jednostranně ražené s obrazem zvířat či nástrojů. První maloasijské mince si díky bohatým kulturním a obchodním stykům našly cestu do Egeidy, a právě díky řecké kolonizační vlně, i do celé evropské středomořské oblasti. První elektrovné mince však v řecké kulturní oblasti nahradil mnohem dostupnější stříbrný standard (drachma), doplněný mnohem méně užívanou zlatou mincí (stater). Na řecké a později helénské vzory navázaly další starověké národy, Etrusky a Italiky počínaje, přes Ibery, Thráky a Gety, po keltské kmeny střední a západní Evropy a Britských ostrovů. Tyto první mince nebyly jen monetárním platidlem, ale jak jejich název často napovídá, sloužily i jako váhový standard. To umožnilo, že se celé Středomoří a Přední Východ již od poloviny 4. století př. n. l., a později prakticky celá oblast dnešní jižní, západní a střední Evropy, řídila řeckým váhovým standardem, tzv. atticko-eubojským talentem (25,9–26,1 kg). Ten se dělil do 6000 drachem, a drachma následně obsahovala 6 obolů. Další váhovou jednotkou byl statér s váhou 8,1 až 8,7 g. Helénistické státy (státy následovníků Alexandra Makedonského – od poloviny 4. století př. n. l. do konce 1. století př. n. l.) tak již fungovaly na jednotném monetárním systému zavedeném Filipem II. Makedonským (359–336 př. n. l.), kdy se 1 zlatý statér rovnal hodnotě 20 attických stříbrných drachem. Tento helénistický monetární systém byl základem středomořské ekonomiky až do nástupu římského monetárního systému, který jej však vytlačil jen částečně a ve východním Středomoří přetrval až do 6. století n. l.

Římský monetární systém stejně jako systém helénistický vycházel z italsko-etruského váhového standardu. Zde se jednalo již o librový váhový systém, kde jeden as (libra – 345 g) se rovnal 12 uncím (uncia). Unce (28,7 g) byla dále rozčleněna na 6 sextul, které se rovnaly 8 denariům a 24 scrupulům. Jeden římský zlatý aureus (7,5–7,7 g) se tak za císaře Augusta (63 př. n. l. – 16 n. l.)

rovnal 25 stříbrným denárům, 1 denár (3,5–3,7 g) obsahoval 4 bronzové sestercie a 16 měděných asů (1 as – 327 g).

Stejně jako ve středomořské oblasti, vzniká ve stejném období monetární systém i ve starověké Číně. Na rozdíl od starověké Lýkie však první „mince“ dynastie Čou (12. století – 771 př. n. l.) vycházejí ze starších předmincovných platidel. V tomto případě se jednalo o značené bronzové hřivny (80 % mědi, 15 % olova a 5 % cínu) ve tvaru dvojzubé motyky (tzv. Spade money) či nože (tzv. Knife money). Původně sloužily nože a motyky ke směně přímo, ale někdy v průběhu 6. století př. n. l. je vystřídaly již tyto „mince“ ve tvaru původních nástrojů. První čínské mince kruhového tvaru se objevují až na konci období Válčících států (475–221 př. n. l.) a jejich největší rozšíření přichází po nástupu dynastie Č'chin (221–206 př. n. l.), za vlády prvního čínského císaře Č'chin Š'-chuang-tiho. Na rozdíl od antického Řecka a pozdějších helénistických států, byl čínský monetární systém založen hlavně na drobné minci z bronzové či olovené slitiny doplněné mincemi z mědi, olova či železa. Důvodem byla větší lidnatost i rozšířenější byrokratický aparát, pro který byla drobná mince sloužící i k výběru daní, mnohem užitečnější. Drahý kov byl až na výjimky nemincován a vyskytoval se hlavně ve formě signovaných slitků, plátků či hřiven.

Stejně jako u helénistických států i Římské říše, byl čínský monetární systém spojen s váhovým standardem sjednoceným právě za císaře Č'chin Š'-chuang-tiho. Zde se stala základem váhová jednotka 1 zhu (銖 – asi 0,68 g). Měnovým standardem byla kruhová bronzová mince o váze 12 zhu, tedy 8,1–8,5 g, zvaná v pozdějším období ban liang (半兩). Tato váha nápadně připomíná váhu jednoho statéru, což někteří badatelé, společně se zaváděním kruhové mince, vysvětlují jako ovlivnění čínské monetární soustavy styky s helénistickou Baktrijskou říší ve střední Asii.

Přesto, že první mince ještě dlouho nedokázaly na západě i východě plně nahradit barterový obchod, již se dokázaly stát pro obchod nenahraditelnými. Ale byla to správní a politická moc, která položila základy monetární ekonomiky tak, jak je

Mgr. Jiří Šlajsa

známe dnes. Pro efektivní fungování státu byl přechod jednotné mince zázrakem. Od helénských říší po čínské státy období Jar a podzimů (722–481 př. n. l.) byl přechod od naturálních dávek na výběr daně v raženém kovu základem úspěšného fungování byrokratického systému. Starost o směnu naturálních dávek za minci tak ve státě připadla na nižší úřednictvo. Vznik nižšího úředního aparátu a nárůst byrokracie samotné vložil na společnost i vyšší nároky co do vzdělání a otevřel cestu k moci i nižším, ale cílevědomým vrstvám společnosti. Monetární systém položil základ úřednické kariéry, která se u vyspělých říší později starověku přes geografickou vzdálenost moc nelišila. Úspěšná kariéra správce okresu za dynastie Chan (206 př. n. l. – 220 n. l.) či magistráta za vrcholného římského principátu (69–220 n. l.) byla prakticky stejná. Přestože nástup do funkce u prvního podmiňovala úspěšně splněná literární zkouška a u druhého lidová volba, vytlačila tato byrokracie odpovědná za výběr daně velice brzy ze správy státu starou rodovou aristokracii.

Úspěšně fungující říše založené na dobře fungujícím byrokratickém aparátu čím dál více podporovaly monetární systém jako hlavní systém obchodní směny. Velké státní mincovny dávaly do oběhu milionové emise mincí z obecných i drahých kovů, které brzy nahradily barterový obchod i na té nejnižší úrovni. Velký počet ražené mince začal v případě Římské a Chanské říše určovat i ekonomiky okolních zemí. Archeologické

Drachma Alexandra Velikého (336–323 př. n. l.), stříbro

Statér Alexandra Velikého (336–323 př. n. l.), zlato

Aureus císaře Augusta (27 př. n. l. – 14 n. l.), zlato

Denár císaře Augusta (27 př. n. l. – 14 n. l.), stříbro

Sestercius císaře Augusta (27 př. n. l. – 14 n. l.), bronz

Denár císaře Gordiana III. (238–244 n. l.), bílý kov (5% stříbra a 95% mědi)

nálezy posledních 20 let ukázaly, že na území tzv. barbarika (oblasti severně od hranic Římské říše), byly římské mince naprosto běžné. Například na území dnešní České republiky se dostávaly nejen obchodem, ale i jako plat germánských vojáků v pomocných sborech římské armády, či jako tribut, kterým si římscí císaři zajišťovali klid před germánskými nájezdy na jejich dunajské provincie. Římské mince se staly hlavní obchodní měnou Evropy, severní Afriky i Předního východu od počátku našeho letopočtu do 5. století n. l. Dokonce jsou římské a raně byzantské mince známe z častých nálezů i ve střední Asii a na Indickém subkontinentu. V menších počtech byly římské a byzantské mince objeveny v Číně a ojediněle i na Japonských ostrovech, Okinawě a ve Vietnamu. Stejně tak se ale i čínské mince z doby dynastií Čchin a Chan běžně nacházejí v dnešní střední a jihovýchodní Asii, Japonsku, Mongolsku či dokonce i v Indii a na Sibiři.

Stejně jako monetární systém ovlivnil fungování státu a státní správu, ovlivňovaly krize státu i monetární systém. Příkladem je tzv. Krize 3. století (235–285 n. l.) v Římské říši po pádu severovské dynastie (193–235 n. l.). Časté palácové převraty a uzurpace císařského trůnu, občanské války, výrazný nárůst financování římské armády spolu s vnějším ohrožením, vedly k zhroutení efektivního výběru daní. Státní náklady brzy přesáhly možnosti daňového příjmu, což se projevilo výraznou inflací. Té se římscí císaři snažili čelit stále větším snižováním ryzosti mince, takže ve druhé polovině 3. století již množství stříbra v denáru dosahovalo pouze 5 % oproti 98 % za císaře Augusta. Stále větší devalvace měny a zvětšování emise nekvalitní mince však v důsledku vedl jen k větší inflaci. Teprve nová výrazná daňová a měnová reforma císaře Diokleciána (244–314/316 n. l.) oddálila kolaps západní části impéria o dalších dvě stě let.

Pád Západořímské říše v roce 476 n. l. a zánik čínské dynastie Chan v roce 220 n. l. již nic nezměnilo na nově vybudovaných principech státu

Motykovité hřivny – Spade money z dynastie Čou (1045–256 př. n. l.), bronz

Nožové hřivny – Knife money z dynastie Čou (1045–256 př. n. l.), bronz

Zlatý slitek o váze 8,1 g z období Válčících států (403–221 př. n. l.)

Ban Liang dynastie Chan (206 př. n. l. – 220 n. l.), bronz

As císaře Augusta (27 př. n. l. – 19. srpen 14 n. l.), měď

založeného na monetární ekonomice. Ani objevení papírové bankovky v Číně za dynastie Tchang (618–907 n. l.), i rozšíření prvních bankovek ve formě bankovních poukázek v Evropě konce 17. století. Ani příchod moderních šeků v 60. letech 19. století či masivní nárůst používání debetních a kreditních karet v 70. letech 20. století. Ani nástup nových kryptoměn v prvním desetiletí 21. století. Nic z toho již zřejmě nezmění náš, dva tisíce let starý, pohled na monetární ekonomiku, ani základy jejího fungování.

Mgr. Jiří Šlajnsa
historik a archeolog
Oblastním muzeem a galerie v Mostě p. o.

Římské bronzové mince Konstantina I. (306–337 n. l.) nalezené při archeologickém výzkumu hradu Katsuren na Okinawě.

Factum est factum

CO SE STALO, TO SE STALO

Vážení čtenáři,

ze spousty zajímavých témat tohoto čísla se tentokrát zaměřím na jediné – a to dotace. Pokud půjdeme do důsledků, pak je dotací kromě účelových dotačních prostředků vlastně jakýkoli finanční příspěvek, na jehož získání se příjemce nepodílí výdělečnou činností – jako je například příspěvek zřizovatele (státu, kraje, města) na provoz, vědecký grant, sponzorský dar atd. Efektivita vynakládání takových prostředků je ovšem zcela závislá na schopnostech a mravních zásadách toho, kdo s nimi zachází.

Pomineme dotace směřované čistě do firemního prostředí a pohlédneme do světa neziskových organizací. V poslední době se totiž nešetří kritikou neziskového sektoru, na dotacích přímo závislého, i když je zjevné, že terčem je jen relativně malá skupina organizací angažovaných politicky buď přímo, anebo zprostředkovaně – tedy pod krytím nejrůznějších sociálních, ekologických a společenských témat.

Výhrady vůči jejich činnosti hlásají především aktivní politikové, ale poslední dobou mají slovní spojení „neziskový sektor“ nebo „nezisková organizace“ pejorativní nádech i v očích širší veřejnosti. Lidově řečeno házejí všechny

neziskovky do jednoho pytle. Podle mého soudu je na vině především struktura státní (a často i soukromé) podpory celého sektoru, která je pro běžného člověka neprůhledná. A také mnohé medializované kauzy, v nichž hlavní roli obvykle hrají právě „angažované neziskovky“, jejichž příjmy se spotřebovávají především na zajištění „organizačního zázemí“ nejrůznějších projektů. Špičkou ledovce jsou případy typu humanitární pomoci do Charkova, kde z daru 300 tisíc korun více než polovinu spolkly doprovodné náklady, přičemž ta nejdůležitější část projektu – nákup vlastních potravin se realizoval až na Ukrajině. Nebo mnohem „divočejší“ příklad jistě pražské organizace, která téměř všechny získané prostředky vynaložila na nepříliš skromné platy managementu. Existuje na to jedno krásné české pořekadlo: „Ber, když dávají“.

Bohužel to není jen problém neziskových organizací, jejichž kritika se už stává obyčejným klišé. Nezřídka se setkáváme i ve firmách s jevem, kdy výkonná složka představuje jen malý segment celkové činnosti. A jak to tak bývá – příčin je nespočet. Jen nezbytná zákonná administrativa spolkne spoustu pracovních sil, nemluvě o operativě u každého podniku, který své výrobky

transportuje na jinou, než krátkou vzdálenost, ať už sám nebo prostřednictvím obchodníka.

Výsledkem je, že využívání jakýchkoli dotačních titulů je předem spojováno s umořením „nezbytných“ nákladů, které s jádrem věci vlastně nemají nic společného. Bohužel jde o systém, který se uplatňuje v celém světě, ruku v ruce s růstem „nadvýroby“, jak kdysi říkával Karel Marx. Okamžité roz(h)řešení této situace nemá – ptejme se však, co bude dál.

S přáním všeho dobrého

Mgr. Michal Soukup
ředitel Oblastního muzea v Mostě

inzerce

QWERT

R U B B E R

Obchodní společnost **QWERT RUBBER, s.r.o.** je specializována na trojrozměrnou a plošnou malosériovou a speciální kusovou výrobu plnopryžových výrobků. Podle požadavků zákazníka jsme připraveni dodat pryžové výrobky ve všech barevných variantách. Součástí výrobních možností je rovněž spojení pryžových výrobků s kovovými nosiči a keramickými materiály. Společnost je schopna dodávat běžné, a i vysoce speciální gumárenské směsi. Tyto dle potřeb zákazníka z hlediska složení a cenové přijatelnosti i navrhnout.

Sídlo společnosti:

Vodní 165, 439 81 Kryry

Provozovna Teplice:

Křižíkova 1042, 415 01 Teplice

Kontakt:

+420 415 216 199

WWW.QWERTRUBBER.CZ

Ing. Šárka Dondová

obchodní ředitelka

sarka.dondova@qwertrubber.cz

+420 602 460 196

ZAHÁJENÍ DOSTIHOVÉ SEZONY 2019

NEDĚLE 14. DUBNA
OD 13.00 HOD.

- ZÁBAVA PRO CELOU RODINU
- KVALITNĚ OBSAZENÉ DOSTIHY
- NAPÍNAVÉ SÁZKY
- DOBRÉ OBČERSTVENÍ

inzerce

45. MEMORIÁL RUDOLFA DEYLA + 7 DALŠÍCH SKVĚLÝCH DOSTIHŮ

PRO DĚTI
PROJÍŽDKY
NA KONÍCH
+ DĚTSKÉ HŘIŠTĚ

Návštěvníkům bude k dispozici tradiční kyvadlová **doprava zdarma!**

TAM → | OD Prior | 1. náměstí | Čs. mládeže | Dopravní podnik | Hipodrom | ← ZPĚT

HIPODROM MOST a. s.,
K Hipodromu 213, 434 01 Most
www.hipodrom.cz

HIPODROM MOST
ČLEN SKUPINY CHARVÁT

CHARVÁT®

RODINNÉ STŘÍBRO
ÚSTECKÉHO KRAJE

MOST
STATUTÁRNÍ
MĚSTO

Kultura a její financování

Odpovědně zareagovat na toto téma se zdá téměř nemožné. Nejenom obligátním koním voní seno jinak než zamilovaným, ale i příjemcům dotací do kultury peníze jim poskytované „voní“ jinak než poskytovatelům. Příjemcům výše poskytovaných peněz připadá poskytnutá částka většinou nízká, (např. dle ředitele Pražské filharmonie je nástupní plat hudebníka 18–19 000 Kč hrubého), zatímco poskytovatelé, tedy stát, kraje a obce, žehrají na neúnosnou výši dotací, které jednotliví příjemci žádají a které veřejné rozpočty neúměrně zatěžují. Snad i proto lze stále častěji zaznamenat názory, že kulturu platit z veřejných zdrojů nemáme a nemusíme, neboť je věcí osobní svobody a volby každého jednotlivce, jestli chce nějaké kulturní hodnoty konzumovat nebo vytvářet a není tedy pouze chybou vlád minulých i současné, že se kultura dle mnohých stala především relaxační zábavou, provozovanou pro zisk. A ten přeci „podnikatelům“ v kultuře nebudeme ještě dotovat...

Tudy zřejmě cesta k zodpovězení otázek k financování kultury a její potřebnosti pro společnost nepovede. Tak mi dovoluť několik faktů. Pro rok 2019 schválil parlament České republiky rozpočet ve výši 1,505 bilionu korun. Na kulturu dávají rozvinuté evropské země cca 1 % státního rozpočtu. V Česku se o takovéto výši už mnoho let jenom diskutuje. V roce 2008 činila 6,7 mld. Kč, což bylo 0,67 % státního rozpočtu a letos už to je 14,78 mld. Což činí 0,98 % státního rozpočtu. Ale do této částky jsou započítány i peníze, které jdou na vyrovnávání se s církvemi. Proto představitelé zaměstnavatelských svazů a unií požadují rozpočtovanou částku navýšit o další 2,2 mld. Kč. Včetně dalších požadavků na podporu činnosti profesionálních divadel ČR, festivalů a poskytování standardizovaných potřeb muzeí a galerií pak něco přes 3 mld. Kč. Tedy celkem 17,8 mld. Kč. To ovšem jsou jenom prostředky státu, které by měly jít a jdou do oblasti kultury a je potřeba poznamenat, že značná část této sumy zůstává v největších kulturních centrech, především pak pochopitelně v Praze.

Většina evropských zemí prošla po druhé světové válce etapou přímého financování kultury ze strany státu. V posledních dvaceti letech převládl princip vícezdrojového financování prostřednictvím grantových systémů na různých úrovních (od státu až po obce).

Financování regionální a oblastní, místní kultury, tak mají na svých bedrech především kraje a statutární města. Sumu investovanou těmito subjekty samospráv si netroufnu odhadnout, ale pro názornost, jenom pro Statutární město Most to představuje částku cca 100 milionů korun, což při plánovaných výdajích na rok 2019 ve výši 1,150 mld. Kč se k hranici 1 % významně blíží. Financuje především provoz Městského divadla v Mostě, dále Městskou knihovnu, částečně Centrum volného času a podílí se na financování Základních uměleckých škol, které jsou nezanebatelnou součástí kulturního života města. Současně v Mostě Ústecký kraj financuje činnost Regionálního muzea a galerie, město Most potom

dále financuje další kulturní a sportovní kulturní aktivity. Jenom pro představu, oblíbená „Mostecká slavnost“ je dotována částkou 2 miliony korun.

Kultura samozřejmě peníze zpětně generuje, tento tzv. multiplikační efekt veřejných financí např. ve Švýcarsku vyčíslovali indexem 3. Tedy jeden frank vynaložený na kulturu generuje další 3 franky. Jestli je tato skutečnost platná i pro Česko se můžeme jen dohadovat, nicméně fakt, že peníze investované do kultury přináší peníze další, je neoddiskutovatelný.

Kultura samozřejmě přináší nejen finanční, kulturační a vzdělávací efekt, ale především pomáhá k růstu počtu kritických a sebevědomých občanů, které naše společnost potřebuje ke svému růstu stejně jako finance. Úspěšnost kulturních a uměleckých akcí se nezřídka hodnotí podle počtu akcí a jejich návštěvnosti. Zaměřme se společně na divadlo, jako uměleckou instituci, patřící v českých zemích k těm s největší tradicí a společenským významem.

**„Jsme kulturní město,
které má kultury milovné
obyvatele!
Nejsme tedy kulturní
výspou Čech,
jak je Mostecko
občas prezentováno.“**

„Vzhledem k počtu obyvatel a velikosti území patří Česká republika množstvím divadelních budov, souborů, diváků, počtem premiér a představení k evropskému standardu, s jedinou nadstandardní výjimkou, kterou je deset operních scén, z nichž osm působí mimo hlavní město. Pět milionů diváků, kteří přijdou ročně do divadla, představuje na deset milionů obyvatel velmi slušný evropský průměr.“ Uvádí, mimo jiné, zajímavé údaje

ve svých pojednáních, český teatrolog Bohumil Nekolný.

Z tohoto úhlu pohledu potom tradičních sto tisíc diváků, kteří ročně přijdou do mosteckého Městského divadla, je na našich 70 tisíc obyvatel z hlediska evropského, ale i českého, velmi pěkný nadprůměr. Jsme kulturní město, které má kultury milovné obyvatele! Nejsme tedy kulturní výspou Čech, jak je Mostecko občas prezentováno. A výrazný podíl na této skutečnosti mají kulturní instituce, které tady po léta pracují. Počínaje uměleckými školami, přes knihovnu, muzeum, galerii až po divadlo. Proto se domnívám, a jistě právem jsem přesvědčen, že kultura nejenom v Mostě, ale kdekoli jinde lidí kultivuje, vychovává a podporuje v nich lepší stránky osobnosti. A především proto prostředky do ní vložené, jsou investovány efektivně, účelně a správně. U vědomí této skutečnosti se domnívám, že kultura se z veřejných zdrojů financovat nejenom má, ale i musí. Nejsou to tzv. vyhozené peníze, podobně jako peníze investované do sportu a dalších volnočasových aktivit. Osvícení představitelé obcí, měst, krajů i státu to vědí a činí tak. Těm ostatním přeji, aby co nejdříve prohlédli!

PhDr. Václav Hofmann
jednatel
Městské divadlo v Mostě

Stát jako konkurent

IHK
Industrie- und Handelskammer
Halle-Dessau

V typicky ideálním tržním hospodářství platí takové uspořádání, ve kterém se chovají soukromé podniky hospodářsky, ale stát se oproti tomu omezuje jen na roli jakéhosi rozhodčího. To garantuje nejefektivnější využití financí prostřednictvím soukromých podnikatelů, kteří si neefektivnost nemohou v každodenní konkurenci dovolit. Garantuje se tím ale také to, že hospodářské a politické zájmy budou striktně odděleny, a tím bude účastníkům trhu určen férový, transparentní právní rámec a prostor k podnikání. Jinak by vznikalo nebezpečí, že si stát uzurpuje výnosné trhy a soukromé aktéry z trhu vyloučí či jim zabrání vstoupit na trh.

Bohužel pozorujeme v Německu stále častěji, že se státní úředníci sami na hospodářských aktivitách podílejí či mají přímo podíl ve firmách. Pokud ale stát již není rozhodčím, nýbrž se přímo v podnicích zapojuje, pak je to s tržním hospodářstvím na pováženou. Manipulaci státních úředníků jako konkurentů soukromých podniků spatřujeme v Německu na všech úrovních: počínaje na komunální úrovni až po spolkovou vládu, a mnozí často jen přemýšlejí o tom, jak dostat státní peníze do spřízněných soukromých koncernů. Zastánci komunální hospodářské činnosti uvádějí často jako argument zájem o vliv obcí na hospodářském dění v jejich působnosti – bytová politika je toho obzvláště dobrým příkladem. V tržním hospodářství jsou pro to ale jiné prostředky k dispozici, než samotná manipulace trhu: je to vytvoření právních rámcových podmínek, ve kterých se odehrává hospodářská činnost.

Ani často používaný argument o zajištění kvality není ve skutečnosti oprávněný. Copak musí zásobování pitnou vodou provádět jenom stát? V supermarketu můžete přece dostat lahev s pitnou vodou. Nikoho přece ani nenapadne, že by se měly takové citlivě vnímané výrobky z hlediska kvality, a s tím spojené služby, poskytovat jen z veřejných zdrojů.

V tržním hospodářství je všeobecně akceptovaná naopak zákonná povinnost dodržení určeného standardu – u balené vody to alespoň funguje výborně.

Vidíme, že takové a podobné argumenty se nám často jenom podsouvají. Stát si osobuje výhody a místo své role si jen svým způsobem vybírá rozinky a vyhledává si výnosné činnosti ve svém vlastním okruhu působnosti, které si sám zajišťuje. Subvencemi napříč komunální oblastí či jejím prostřednictvím vznikají často ne zrovna průhledné kalkulace. Vytváří se často dojem, že v některých případech stát či obec zabezpečuje nějaké služby levněji, ale na pozadí vyvstává mnohdy otázka, jak tomu vlastně je. Jako např. když se vstupné na koupališti sníží jenom proto, že se tím kompenzují vyšší ceny jízdenky v tramvaji, a ještě k tomu se za traktivní tramvaj omezením nabídky městských parkovišť. Pak se přece nedá mluvit o výhodnější komunální nabídce. Tento hypotetický příklad, celkem ne příliš vzdálený realitě, ukazuje komplexnost komunální provázané kalkulace, proti které se soukromí podnikatelé mohou jen těžko postavit.

Konec konců by mělo být odstoupení obcí a dalších státních aktérů z této oblasti podnikání v jejich vlastním zájmu. Jen silné soukromé podnikání v daném místě zaručí daňovou výtečnost a hospodářskou

Hendrik Senkbeil

dynamiku. Místo toho, aby obce hospodářsky podnikaly, by měly raději vytvářet rozumné rámcové podmínky, aby se mohly silné podniky v daném místě etablovat. Pak by si už obec nemusela dělat starosti o příjmovou stránku rozpočtu.

Hendrik Senkbeil
referent, oblast lokální politiky

Prof. Dr.-Ing. Steffen Keitel je novým prezidentem Průmyslové a obchodní komory Halle-Dessau

Prof. Dr.-Ing. Steffen Keitel, jednatel Společnosti výzkumného ústavu a vzdělávání v oboru svařovací techniky (SLV) Halle GmbH je novým prezidentem Průmyslové a obchodní komory Halle-Dessau (IHK). Byl zvolen na valné hromadě IHK ve slavnostním sále města Halle Leopoldina – Národní akademie věd, a na tomto ustavujícím zasedání získal tento šedesátiletý profesor 93 procent hlasů.

„Členové valné hromady mi prokázali svým volebním rozhodnutím velkou čest. Důvěra mých kolegů podnikatelů mě potčila a velmi potěšila. Budu se snažit ze všech sil, abych jejich důvěru naplnil a přispěl k rozvoji hospodářství v Sasku-Anhaltsku. Přijímám tento úkol s pokorou, vděčností a radostí“. Profesor Keitel, rodák z Halle, vystudoval po vyučení strojníkem a montážníkem Vysokou školu technologickou a je diplomovaným i promováním inženýrem. Provoz ústavu SLV Halle GmbH vede od roku 1996. Tato společnost patřila ke 1300 podnikům, založeným již koncem osmdesátých

let. S prací IHK Halle-Dessau byl profesor Keitel spojen kromě jiného i jako předseda pracovní skupiny „Inovace a transfer technologií“.

Společnost SLV Halle GmbH se svými 90 spolupracovníky patří mezi světově známé poskytovatele služeb v oblasti spojovací techniky – svařování a lepení. Je činná také v oblasti vzdělávání a re-kvalifikací, výzkumu materiálů, prověřování materiálů, zajišťování kvality svařovaných materiálů a v ochraně před korozi, a rovněž ve výzkumu, rozvoji a transferu technologií. Společnost SLV je současně mateřským podnikem mnoha dceřiných společností a má své podíly v dalších podnicích. Steffen Keitel publikoval na 200 vědeckotechnických výzkumných prací a nahlásil 30 patentů. V roce 2009 byl jmenován honorárním profesorem pro tryskací technologie na fakultě strojírenství Technické univerzity Chemnitz.

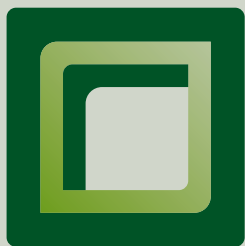
Rozhovor s panem prezidentem bude v TEMA č. 2/2019.

Prof. Dr.-Ing. Steffen Keitel, prezident IHK Halle-Dessau
Foto: IHK Halle-Dessau/Uwe Köhn

Richard letos slaví již 55 let bezpečného ukládání

Nedaleko Litoměřic, na úpatí kopce Bídnice, leží areál někdejšího vápencového dolu, dnešního úložiště Richard. K bezpečnému ukládání radioaktivních odpadů slouží už 55 let.

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Historie

Původně to byl vápencový důl, potom továrna, kde vězni za nelidských podmínek pracovali pro nacistickou Třetí říši...nejnovější kapitola lokality nedaleko Litoměřic se začala psát v roce 1964, kdy část komplexu, nazvaná Richard II, začala fungovat jako úložiště radioaktivních odpadů. Dnes je pod správou SÚRAO a končí zde tzv. institucionální odpady, tedy například vyřazené radioaktivní zařízení jako požární hlásiče nebo hladinoměry, ale také kontaminovaná suť, plasty a papír.

Sudy v sudech

Odpady jsou umístěné ve stolitrových sudech, ty se pak vkládají do větších, dvouslitrových, a prostor mezi nimi se vyplní betonem. Vnější stěna ochranného sudu je pozinkovaná a natřená antikorozním přípravkem. Takových sudů je v prostorách bývalého dolu ročně uloženo průměrně 400. Úložiště Richard se rozkládá na ploše 16 hektarů, nachází se nad hladinou podzemních vod a je klasifikováno jako podpovrchové. Po celý rok je v něm stálá teplota 10 °C. Celkový objem využívaných prostor dolu Richard II přesahuje 19 000 m³.

Kapacita ukládacích komor je 10 250 m³ a v současné době je naplněna asi ze 76 %.

Bezpečnost

Ve všech svých činnostech kladе SÚRAO důraz na bezpečnost a stejně je tomu i v případě Richarda, který ve svém oboru naprosto vyhovuje náročným mezinárodním standardům. Aby Správa prokázala dlouhodobou bezpečnost úložiště a zároveň ochránila zaměstnance, má vyvinutý sofistikovaný systém monitorování, kdy se podrobně sledují osoby, samotné pracoviště i okolí. V případě osob se sleduje vnitřní a vnější ozáření, přičemž roční obdržené dávky pracovníků SÚRAO jsou hluboko pod povolenými limity.

Na pracovišti jsou pak například pravidelně prováděny odběry vzorků důlních vod, které jsou v akreditované laboratoři analyzovány na obsah stanovených radionuklidů. Kontrolují se také hodnoty koncentrace radonu, odebírají se stěry z podlah, měří se pracovní pomůcky i dopravní prostředky.

Pozornost se zaměřuje také na okolí, v areálu úložiště a jeho blízkosti jsou na šestnácti místech

odebírány vzorky podzemních vod, na místě se nacházejí dva hydrogeologické vrtů, dalších sedm vrtů pak v blízkém okolí úložiště. Kromě těchto vrtů jsou vzorky odebírány také třeba v litoměřické čističce odpadních vod nebo v Labi.

Stále a dlouhodobě se tak ověřuje, že hodnoty naměřené na hranici areálu odpovídají hodnotám přírodního pozadí, a úložiště Richard na své okolí a lidi v něm žijící nemá vliv. Ostatně areál bývalého dolu spadá do Chráněné krajinné oblasti České středohoří, která patří z hlediska rozmanitosti rostlinných a živočišných druhů k nejbohatším v Čechách.

Na prohlídku Richarda s helmou a dozimetrem

Přestože je Richard přísně střeženým objektem, mohou se do něj čas od času, vybaveni helmami, dozimetry a záchrannými dýchacími přístroji, podívat i návštěvníci dne otevřených dveří. Při tom minulém se do hlubin vydalo na 200 lidí, kteří se mohli dozvědět a na vlastní oči se přesvědčit, jak a za jakých podmínek probíhá proces ukládání radioaktivních odpadů.

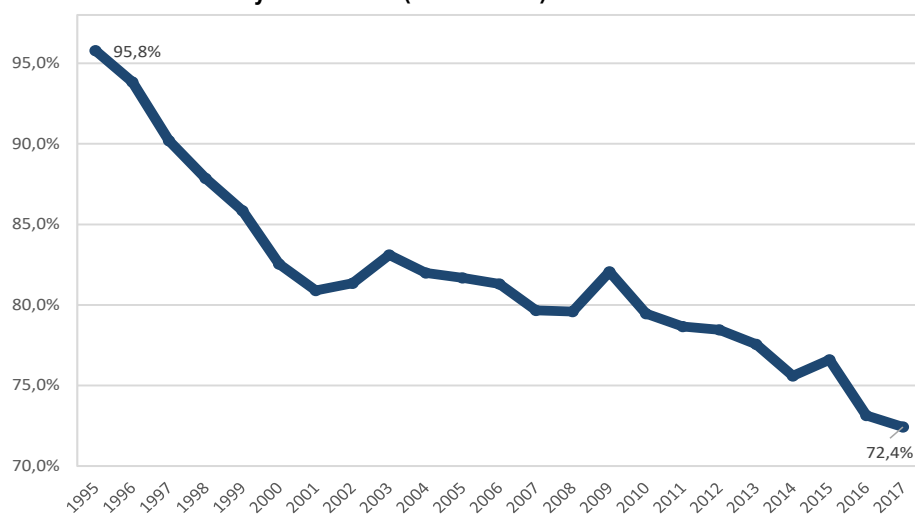
V Praze je blaze, na Severozápadě hůře

V poslední době se často objevují články a reportáže líčící sociální, ekonomické a etnické problémy v strukturálně postižených krajích. K oživení debaty přispěl jistě i seriál *Most* z produkce ČT. Při hledání příčin se většinou pisatelé zmíní o odsunu německého obyvatelstva a poválečné industrializaci. Vyspělejší si všimnou divoké privatizace po roce 1989. Někteří dokonce postrehli vnitřní migraci obyvatel, kdy z těchto regionů odchází mladí a vzdělaní a naopak zaznamenávají přestěhování sociálně slabších obyvatel z jiných prosperujících oblastí českého státu.

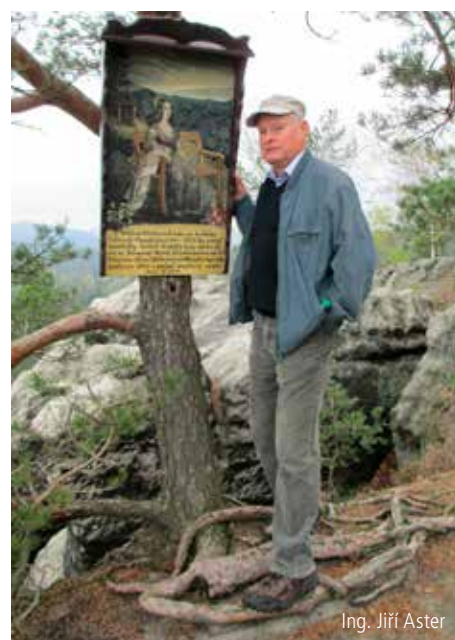
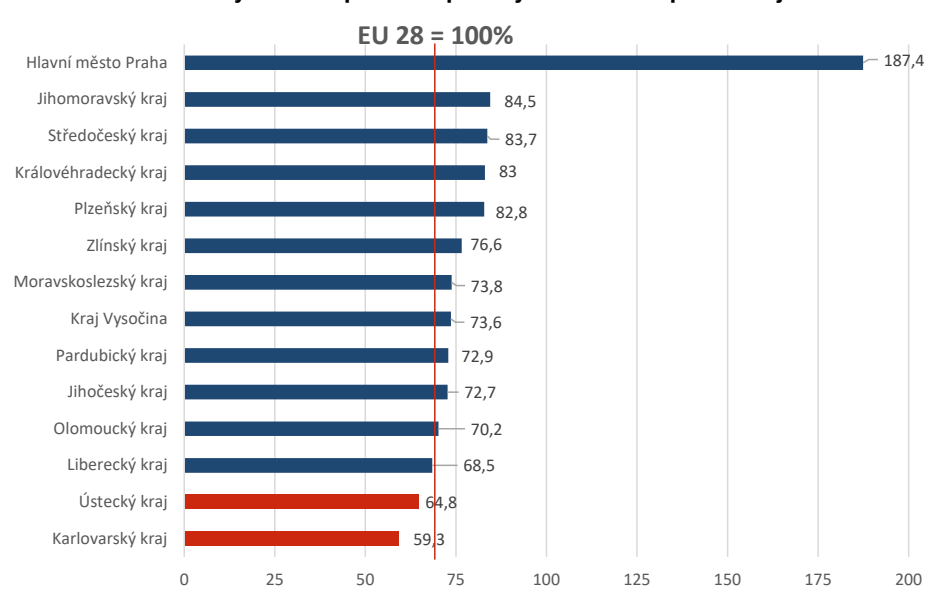
Bohužel jsem v našich médiích doposud nezaznamenal žádnou reakci na doslova macešský přístup postkomunistického státu po roce 1989 k těmto regionům. **Solidní rozbor kontroverzního**

chování české exekutivy k postiženým oblastem po sametové revoluci a zejména popsání vývojových tendencí včetně analýzy příčin je mimo zorné pole novinářů i politiků.

Tabulka č. 1: HDP na 1 obyvatele v UK (ČR = 100 %)

Tabulka č. 2: HDP na obyvatele v paritě kupní síly v roce 2017 podle krajů

Ing. Jiří Aster

Zabývat by se tím mělo především ministerstvo pro místní rozvoj, které by mělo dbát na rovnoměrný vývoj regionů. To je však k sestupnému vývoji asi nejobecnějšího ukazatele HDP na obyvatele zejména v Ústeckém kraji imunní (viz tabulka č.1). Kdyby si všimlo vývoje tohoto ukazatele, muselo by konstatovat, že zatímco ČR se pomalu a líně blíží k evropskému průměru, Praha se dokonce řadí k nejbohatším regionům Evropy, pak Ústecký kraj naopak se přibližuje k úrovni balkánských států. (viz tabulka č.2)

K tomu je nutno přičíst smutné prvenství Ústeckého kraje v řadě negativních ukazatelů, jako je největší nezaměstnanost v ČR po MSK, nejvíce vyloučených lokalit, nejvíce osobních konkurzů, nejvyšší počet exekucí občanů starších 15 let, existují dokonce obce, kde je v exekuci přes 50 % obyvatel, největší zadluženost obyvatel, největší počet dlužníků v prodlení, největší podíl bankrotů obchodních společností vzhledem k počtu obyvatel (období 2013-8/2017), největší podíl romského obyvatelstva, největší vnitřní migrace obyvatel (mimo výměnu mezi Prahou a Středočeským

krajem), jedny z nejvyšších úbytků obyvatel v ČR zejména na Mostecku a Děčínku, nejnižší průměrný věk dožití, suverénně nejnižší ceny bytů v ČR, nejvíce potratů v ČR, nejnižší kupní síla v ČR, nejnižší disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele, nejdelší trvání soudních procesů v ČR, nejnižší vzdělanostní index v ČR, ve vědě a výzkumu pracuje v ÚK jen desetina pracovníků oproti průměru ČR atd.

V civilizovaném světě je samozřejmou součástí státní politiky péče o rovnoměrný rozvoj regionů, protože regionální divergence způsobí řadu problémů, k nimž právě patří výše naznačený pohyb obyvatel a koncentrace chudoby v postižených lokalitách. Nejlepším řešením je předcházení vzniku regionálních rozdílů v ekonomické úrovni a jako příklad může sloužit sousední Německo, kde zásadu rovnoměrnosti vývoje stanovil již Otto von Bismarck v době sjednocení v roce 1871 a tento princip přes Výmarskou republiku přejala i dnešní Spolková republika, kde je ústavou vládně v § 107 uloženo regionální rozdíly vyrovnávat. Podobný princip mají zákonně ukotveny i jednotlivé spolkové země. Tak sousední Sasko dostalo v roce 2018 jako chudší spolková země celkovou dotaci ve výši 3,347 mld EUR, z toho byly sanovány saské obecní rozpočty částkou 2,837 mld EUR, a to v přepočtu znamenalo 18 000 Kč na obyvatele Saska navíc. Tato dodatečná dotace obecních rozpočtů je vyšší

Tabulka č.3: **Daňové příjmy obecních rozpočtů v roce 2016**

Region	v tis Kč	Počet obyvatel	Kč/obyvatele	% vůči průměru	rozdíl proti průměru
Hlavní město Praha	51 248 763	1 280 508	40 022	222%	28 159 457 403
Plzeňský	10 255 861	578 629	17 724	98%	-177 609 005
Karlovarský	4 476 673	296 749	15 086	84%	-874 116 176
Jihomoravský	20 046 630	1 178 812	17 006	94%	-1 208 958 024
Liberecký	6 277 253	440 636	14 246	79%	-1 668 015 020
Vysočina	7 189 175	508 952	14 125	78%	-1 987 923 669
Jihočeský	9 494 215	638 782	14 863	82%	-2 023 895 631
Pardubický	7 289 474	517 087	14 097	78%	-2 034 309 814
Královéhradecký	7 757 766	550 804	14 084	78%	-2 173 981 307
Moravskoslezský	19 407 265	1 209 879	16 041	89%	-2 408 503 404
Olomoucký	8 962 386	633 925	14 138	78%	-2 468 146 297
Zlínský	7 888 549	583 698	13 515	75%	-2 636 321 988
Ústecký	11 620 384	821 377	14 147	78%	-3 190 163 504
Středočeský	18 836 158	1 338 982	14 068	78%	-5 307 513 564
Praha a Středočeský kraj	70 084 921	2 619 490	26 755	148%	22 861 732 523
Celkem/průměr	190 750 552	10 578 820	18 031	100%	0

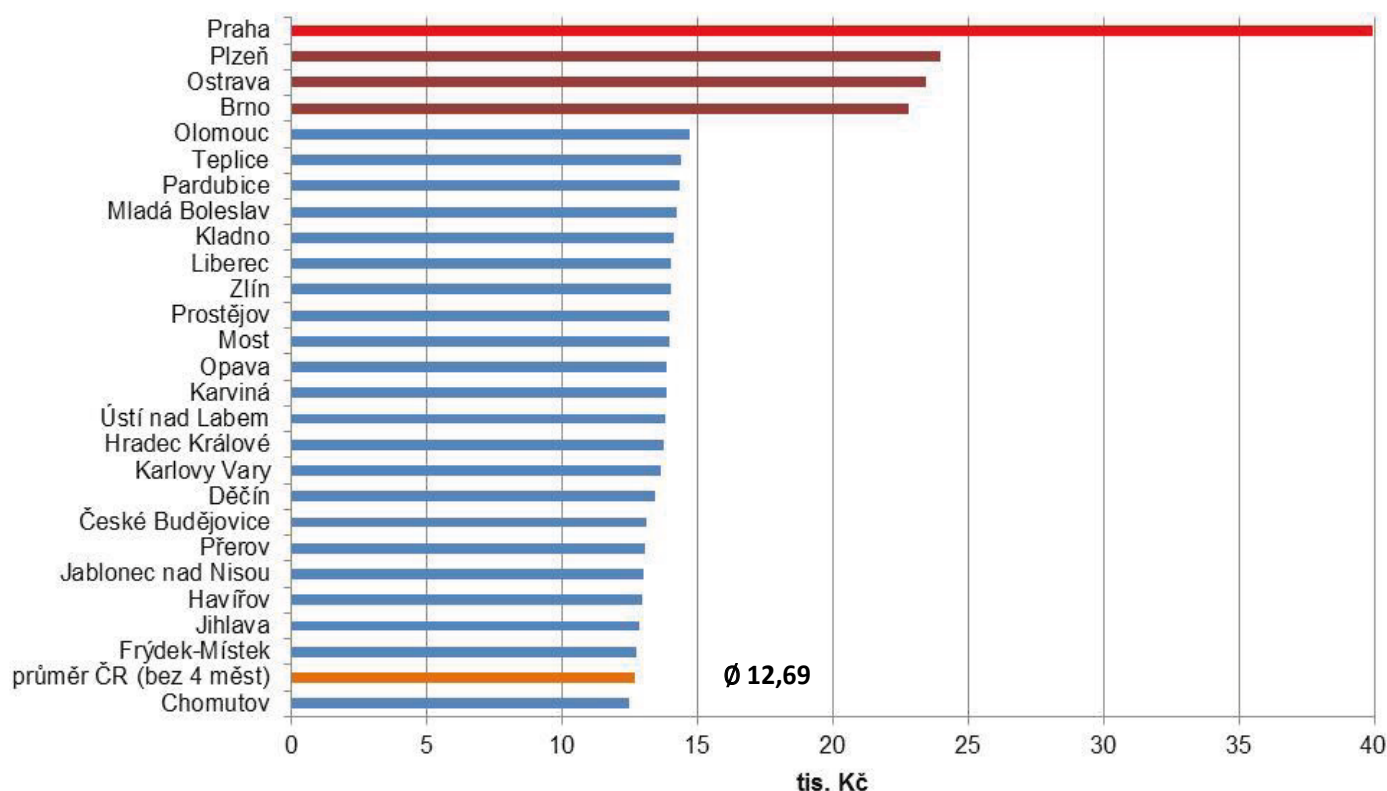
než průměrné obecní daňové příjmy v sousedním Česku.

V Čechách vláda oproti tomu provádí politiku obráceného Jánošíka – bohatým více, chudým

méně. Právě Sudety jsou příjemci nejméně financí z rozpočtového určení daní (viz tabulka č.3 a 4). V podstatě celá republika doplácí na bohatý pupek Prahy a středních Čech a rozdíl mezi chudými regiony a středem Čech narůstá. Rozdělování daní

Tabulka č.4: **Zvláštní koeficienty čtyř největších měst**

RUD / obyvatele

zahrnuje: DPFO, DPPO (bez DPPO za obce), DPH a daň z hazardu

v ČR je absurditou, kterého je si vědomo i ministerstvo financí, chybí však vůle něco v tomto smyslu měnit. Preference větších měst vůči okolním regionům je asi do jisté míry obhajitelná, nicméně její rozsah v ČR je mimo racionalitu.

Snad nejlépe tyto disproporce vyjadřují výnosy sdílených daní na obyvatele dle krajů z roku 2017, kde Praha generuje téměř 50 % výnosu sdílených daní v českém státě a zbytek je k dispozici všem zbývajícím krajům (viz tabulka č.5). Pro srovnání v Německu je zavedena rovněž preference městských států jako je Hamburg, Brémy a Berlín vzhledem k službám, které objektivně zajišťují pro okolní region. Tato preference je ale jen ve výši +35 %. Oproti tomu je české rozdělení výnosů daní obyčejnou zlodějinou na úkor zbytku republiky.

„Tato vnitřní migrace obyvatel v rámci ČR bude mít z dlouhodobého hlediska fatální následky a lze očekávat nárůst sociální napětí ve společnosti.“

Dalším možným zdrojem financování regionů jsou výdaje z financí poskytovaných z evropských fondů, které by měly především sloužit pro vyrovnání regionálních rozdílů. Opak je skutečností, nejméně peněz šlo opět do nejchudších krajů republiky podle hesla bohatým dávej, chudé okrádej. (viz tabulka č.6)

Závěrem lze konstatovat, že neexistence spravedlivého vyrovnávání finančních příjmů v českém státě generuje narůstání regionálních rozdílů. Tato skutečnost vede k nežádoucímu pohybu obyvatel, koncentrace slabších vrstev obyvatel do zanedbávaných regionů a narůstání řady problémů, které se místní i centrální orgány většinou s neúspěchem pokouší řešit. Tato vnitřní migrace obyvatel v rámci ČR bude mít z dlouhodobého hlediska fatální následky a lze očekávat nárůst sociální napětí ve společnosti. Bohužel debata okolo strukturálně vyloučených regionů se koncentruje jen na řešení důsledků nespravedlivého rozdělování financí v rámci českého státu, opomíjí však zcela tuto příčinu, protože není politická vůle zasáhnout do nekompetentního rozdělování financí v rámci České republiky.

Již třetí rok běží program Restart, který by měl přinést zvrat do situace strukturálně postižených krajů. Obávám se, že takto pojatá pomoc řešení problému narůstající regionální divergence sama bez zásahu do rozdělování daňových a dotačních prostředků nemůže zastavit negativní vývoj

Tabulka č.5: Výnos sdílených daní na obyvatele u krajů a Prahy

v tis. Kč	počet obyvatel	sdílené daně	sdílené daně na 1 obyv.
Vysočina	514 569	4 853 265	9,43
Jihočeský	638 451	5 692 243	8,92
Plzeňský	572 045	4 793 828	8,38
Karlovarský	306 845	2 495 210	8,13
Královehradecký	554 803	4 260 473	7,68
Středočeský	1 264 945	9 109 432	7,20
Pardubický	517 164	3 673 826	7,10
Liberecký	439 942	3 095 846	7,04
Olomoucký	640 573	4 465 137	6,97
Ústecký	836 045	5 451 054	6,52
Zlínský	590 361	3 473 002	5,88
Jihomoravský	1 154 651	6 299 913	5,46
Moravskoslezský	1 243 220	6 364 775	5,12

Praha	1 280 508	51 152 673	39,95
stav k 31. 12. 2017	10 554 122		

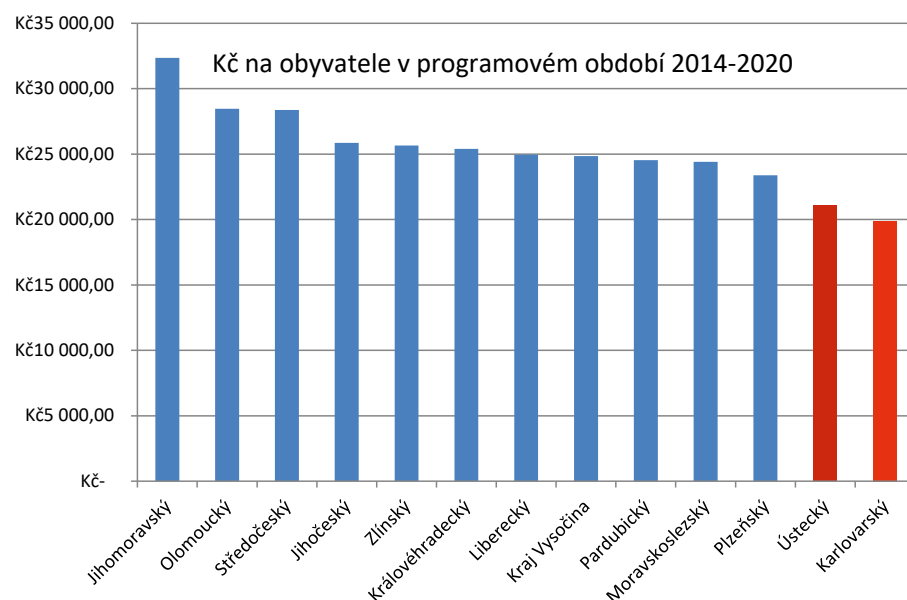
Zahrnuje

DPFO
DPPO (bez daně placené krajem/obcí)
DPH

Nezahrnuje

poplatky
DPPO placenou krajem/obcí
daň z nemovitých věcí (Praha)

Tabulka č. 6: Výdaje v programovém období EU 2014–20

postižených regionů. Na slyšení v Senátu dne 29. ledna 2019 o této problematice, pořádaném senátním Výborem pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí, se ministryně pro místní rozvoj Dostálová k tomuto tématu vyslovila, že je to věcí ministerstva financí. Ministryně Schillerová již několikrát signalizovala, že zásahy do rozpočtového určení daní nejsou na pořadu dne. **Z toho vyplývá, že vláda se k řešení problému nestaví zrovna vstřícně a hrozí eskalace**

dalšího zaostávání Severozápadních Čech a tím prohlubování zdejších sociálních konfliktů. Je to jistě zcela konkrétní téma na uchopení v budoucích krajských volbách.

Ing. Jiří Aster
předseda krajské hospodářské komory Ústeckého kraje

JOHANN W

ZÁMECKÉ VINÁŘSTVÍ TŘEBÍVLICE

{1057}

Třebívlická vína do světa

To, že vína z Čech a Moravy dobývají svět, potvrzují jasná čísla, která zazněla i na vyhlášení Vinařství roku 2018 v Brně na konci ledna. Za rok 2018 posbírala česká a moravská vína více než 900 medailí po celém světě, přesně 909!

Jedním z těchto úspěšných vinařství je i Johann W, Zámecké vinařství Třebívlice, které se zaměřuje zejména na bílé odrůdy (Müller Thurgau, Rulandské bílé či Ryzlink rýnský). Pouze některé z nich nechává zrát v dubových sudech. To je naopak pravidlem u odrůd červených (Rulandské modré, Svatovavřínecké). Vinařství najdete v Českém středohoří. Zvlněné území sopečného původu v sobě skrývá znovuoobjevený poklad. Vulkanická činnost po sobě zanechala vydatné zdroje čedičů, žnělců, pískovců a opuky. Na minerály bohatá půda, v kombinaci s převládajícím slunečním počasím, nadmořskou výškou a ideálními teplotními podmínkami, dodává místním vínům jedinečnou jiskru.

Láska k vínu, úcta k tradici i zmíněné lokalitě, stály za myšlenkou majitele vinařství vrátit na historicky nejstarší české vinice, datované již v 11. století n.l., opět révu. Sedmnáctým rokem tak rozšiřují a pečují o vinice Pod Skršínským vrchem, Pod Šepetelským vrchem, Pod Hazmburkem a na Koskově. Zpracování pouze vlastních hroznů, pečlivá a šetrná ruční práce i nejmodernější technologie dávají unikátní možnost znovu vychutnat víno, které se pilo naposledy před sto lety.

Potvrzení kvality vín na sebe nenechalo dlouho čekat. Po oceněních z národních soutěží zabodovala třebívlická vína i v zámorí. Z pěti přihlášených vzorků na srpnové mezinárodní prestižní soutěži v Jihoafrické republice v Kapském městě, Michelangelo International Wine Awards, získaly hned tři vzorky ta nejvyšší ocenění. Zlatou medailí ohodnotila porota Pinot Blanc 2015 a JohannW White Cuvée 2014, stříbrnou si potom zaslouženě odnesl Gewürztraminer 2016.

Z téměř 5000 přihlášených vzorků na listopadové celosvětové soutěži v San Franciscu, San Francisco International Wine Competition, získalo vinařství Johann W dvojité zlato za Pinot Gris 2015, mimo toto ocenění ještě skvělé stříbro za Gewürztraminer 2016 a bronz za JohannW White Cuvée 2014 a Pinot Blanc 2015.

Uznání poctivé práce sklepmistra a celého vinařství je další motivací pro účast na světových výstavách a soutěžích i v roce 2019.

Tak tedy NA ZDRAVÍ!

Nejsme postižení, jsme prostě chudí, přitom jsme solidární, ale také žijeme v nádherné krajině obklopeni kopci a ze tří stran hranicemi se Saskem. Hovořím o nejsevernější části ČR, Šluknovském výběžku. Jak to spolu souvisí, se v krátkosti pokusím vysvětlit.

Patřili jsme k nejvyspělejšímu regionu, stali jsme se však odkladištěm

V loňském roce jsme si připomněli 100 let od vzniku naší republiky. Právě v této době náš Šluknovský výběžek, kde žilo víc jak sto tisíc obyvatel, byl jedním z hospodářsky nejvyspělejších regionů nově vzniklého státu. Varnsdorf se svými více jak 20 tisíci obyvateli a více jak stovkou továrních komínů tyčících se nad tehdejšími fabrikami byl nazýván českým Manchestrem. Bohužel to netrvalo dlouho. Od třicátých let, tj. od doby hospodářské krize, jsme pomalu chudli. V padesátých letech jsme se stali odkladištěm nepohodlných osob, které byly trnem v oku budovatelům socialistického státu. Z vnitrozemí k nám přestěhovali stovky řádových sester a tisíce Romů, převážně ze Slovenska, kteří pracovali hlavně ve státních statcích. Jejich potomci v několikanásobném počtu u nás žijí dodnes. Na dno jsme si sedli počátkem nového tisíciletí. V té době se nezaměstnanost v našem regionu blížila 20 %. Když se situace začala zlepšovat, tak posledních deset let řešíme, jak region posílit bezpečným a dostatečným množstvím elektrické energie. V současné době se projednává EIA, ale řešení je stále daleko, a to také díky nedostatečné legislativě týkající se lineových staveb. Uvedený problém byl též několikrát projednáván v zákonodárných lavicích, bohužel prozatím bez potřebného efektu.

I když jsme chudí, snažíme se pomoci potřebným, ale...

Byť jsme oproti mnohým regionům stále chudí, a to nejsme v rámci ČR sami, tak jsme stále solidární hlavně k lidem, kteří potřebují pomoc. V regionu máme několik ústavů, ve kterých dlouhodobě pobývají klienti z celé ČR, a to v Lipové, Brtníkách, Dolní Poustevně, Kytlicích, Krásné Lípě a v Jiřetíně pod Jedlovou. V případě poslední jmenované obce, ve které jsem 25 let starostoval, v ústavu žije až 60 osob, které nejsou v obci trvale hlášeny. Je to 10 % z celkového počtu našich obyvatel, na které v rámci rozpočtového určení daní obec nedostává žádný finanční příspěvek, i když jim poskytuje obdobné služby jako trvale bydlícím obyvatelům.

Podnikání s chudobou se stále vyplácí

Do Jiřetína zavítal před více než rokem i premiér Andrej Babiš. Navštívil výše jmenovaný ústav Mária Magdalény pro hendikepované matky s dětmi.

Zcela jistě mu tam nesdělili, kde končí většina klientek v případě, že se jim nezamlouvá poměrně přísný domovní režim zmíněného zařízení. Bohužel se nevrací do velkých měst z celé ČR, odkud přišly, ale buď si samy najdou bydlení, nebo jim pomohou pracovníci ústavu. Hádejte, kde končí? Ne, v naší obci ne, neboť se bráníme přidělování obecních bytů těmto klientkám, ale často v našem chudém výběžku v jedné z nejrozlehlejších sítí sociálních bytů v ČR. Tyto byty již déle jak pět let stále slušně za podpory státu, formou vyplácených doplatků, vydělávají jejich majitelům. Podnikání s chudobou se stále vyplácí. Kde jsou sliby premiéra Nečase, který v roce 2012 po pouličních nepokojích ve Varnsdorfu a Rumburku, nám starostům na setkání v Rumburku slíbil, že do roka vláda zastaví zmíněný způsob podnikání. Kde jsou sliby dalších vlád a premiérů?

Pomůže projekt „Výstavba“? A komu?

Nevím, zda připravované řešení s až 100% dotací poskytnuté obcím na výstavbu sociálních bytů bude řešením. Pro obce, které svůj bytový fond v minulosti prodaly nebo žádný neměly asi ano, ale co bude s obcemi, které si obezřetně ponechaly alespoň část obecních bytů, za což jsme byli v minulosti častokrát peskováni? Mnohé z těchto našich bytů jsou vybavením horší než nově budované sociální byty. Tyto obce nepotřebují stavět byty nové, ty potřebují stávající bytový fond revitalizovat včetně oprav fasád nebo výměn oken. Věřte, že za sociální nájemné kolem 25 Kč/m², které platí místní občané za tyto obecní byty, se zmíněné úpravy nedají pořádit. Z výše uvedeného si tedy pomohou velká města a obce, které se v minulosti městských a obecních bytů zbavili a my opět ostrouháme. Není mě známo, zda se v tomto projektu zároveň řeší intenzivní terénní sociální práce, bez ní je totiž projekt dopředu odsouzen k nezdaru.

Takže při společných jednáních dlouhodobě konstatujeme, že stát, jako takový, doposud řeší velmi laxně problematiku chudých, pardon, správně strukturálně postižených regionů, byť se o této problematice popsaly stohy papíru a bylo vysloveno mnoho slibů.

Pomoci mohly evropské fondy

Částečně mnohým chudým regionům mohly pomoci evropské fondy. Měly prioritně směřovat

Josef Zoser

do hospodářsky slabších regionů. Bohužel ke snížení hospodářských rozdílů uvedený dobrý záměr nevedl a skončil v mnohých případech u soudů, které stále ještě probíhají. Jak si koaliční velké kamenné strany v té době část dotací rozdělily, je nám známo. Nezapomnělo se „při pečlivě nastaveném systému posuzování žádostí o dotaci prováděném několika nezávislými hodnotiteli“, odklonit část i pro kamarády a sponzory zmíněných partají.

Nůžky se rozevírají dál v době, kdy venkov ani postižené regiony z evropských fondů moc nečerpají a národní programy včetně RESTARTU se rozbíhají pomalu. Nicméně od loňského roku jsou patrné pozitivní změny co do rozsahu i výše finančního zajištění jednotlivých dotačních titulů. Doufáme, že se to v příštím roce ještělepší. Bohužel z formulářů některých žádostí o dotaci doposud nezmizely zbytečné kolonky s opakuječím se dotazy po vzoru žádostí z evropských fondů nebo podle nás nekonceptní vyluky uznatelných nákladů, např. u dotačního titulu Rekonstrukce a přestavba veřejných budov není u několikamilionové akce uznatelným nákladem instalace nové lávky pro tělesně postižené za cca 150 tisíc Kč. Místo toho, aby uvedený projekt dostal lepší hodnocení, tak to strčíme do vyluky se sdělením, že na takováto zařízení jsou vypsány jiné podpůrné programy, tak si zažádejte tam.

Téma „TEMA“ podle Jochmana

Státní rozpočet

Státní rozpočet si lze představit jako obrovskou nádobu na peníze, do které horem peníze natékají, a od shora dolů je napojeno velké množství výtokových potrubí, která vedou k různým skupinám obyvatel. Největší výtokové ventily ovládá vláda a ministerstva a sací čerpadla u přítokových potrubí ovládá ministerstvo financí prostřednictvím finančního úřadu.

Volby rozhodují o tom, od koho budeme finance nasávat a ke komu potečou. Volební manažeři pak počítají, ve které skupině je kolik voličů a sestavují volební program tak, aby se zalíbila jejich strana hlavně těm, ke kterým peníze tečou. Všichni se navenek tváří, jako že je nádoba plná peněz, ale ve skutečnosti je už dávno prázdná a jedním výtokovým potrubím, kterým se má splácet státní dluh, odtékají jen úroky k věřitelům. Na splácení dluhu se nedostává. Funguje to tak už mnoho let a v mnoha zemích. Všem zainteresovaným stranám to tak kupodivu vyhovuje. V krajním případě se dluhy odpustí nebo stát vyhlásí bankrot.

Politici se neustále přou o to, komu přidat, ale kde a komu na to vzít je státní tajemství. Jak to tedy ve skutečnosti funguje? Kdo zajišťuje přítok financí do státního rozpočtu a kam ty peníze tečou?

Ve zjednodušené podobě to lze definovat tak, že peníze natékají do státního rozpočtu hlavně od těch skupin

obyvatel, které pracují za mzdu. Oni a jejich zaměstnavatelé platí daně a odvody na sociální a zdravotní pojištění, platí daň z přidané hodnoty, daně ze zisku a další daně. Stát i zaměstnanci firem si přejí zvyšování mezd. V posledních letech roste minimální mzda a zaručené mzdy takovým tempem, že firmy brzy přestanou generovat zisk a jejich podnikání ztratí smysl. Zatím však mzdy stále rostou a rostou i příjmy státního rozpočtu. Státní zaměstnanci berou plat, který by měl být limitován příjmy státního rozpočtu. Ve skutečnosti to tak není. Platy rostou rychleji a ve státním rozpočtu se pak musí šetřit na jiných výdajích. Naštěstí se vrací i část platu státních zaměstnanců formou odvodů a daní do státního rozpočtu a rostoucí kupní síla této skupiny obyvatel umožňuje růst cen za výrobky a služby té skupiny obyvatel, která pobírá mzdu.

Zde bych doporučoval nalézt matematický model pro koloběh peněz vydávaných ze státního rozpočtu

a jejich přímý i nepřímý návrat ve formě daní a odvodů. Je zřejmé, že určitý časový posun mezi příjmem peněz a jejich spotřebou dává spolu s neustálým zvyšováním mezd a platů možnost vytvořit takové perpetuum mobile na financování státního rozpočtu.

Pokud se vám zdá tato úvaha poněkud nesmyslná, doporučuji analyzovat příjmy a výdaje u našich sousedů v SRN. Už několik let vykazuje jejich státní rozpočet vysoký přebytek. Doporučuji se při analýze přebytkového rozpočtu SRN zaměřit hlavně na informaci, kolik obyvatel této velmi bohaté země pobírá mzdu a kolik plat.

RNDr. Jaroslav Jochman

Ministerstva i kraj jsou poněkud „z ruky“

V současné době se nám také nezdá princip rozdělování některých dotací, který si stále uzurpuje samotné ministerstvo, a to někdy i složitě na doporučení krajské regionální stálé konference (KRSK). Ministerstvo a kraje jsou od nás poměrně daleko a často odtrženy od reality. Bohužel jsme zrušili okresní úřady a tím i okresní shromáždění, kde jsme se mnohokrát dohadovali, co je v okrese prioritou a na co použijeme společné peníze. Dokonce i předseda senátu a bývalý dlouholetý primátor Teplic Jaroslav Kubera se v nedávném rozhovoru pro měsíčník Veřejná správa přimlouval za zřízení malých okresů. Ptám se, proč je zřizovat, když je máme, a to v podobě 205 měst s rozšířenou působností. Bohužel ve vztahu k nám obcím patřícím do jejich obvodu mají tato města pouze minimální kompetence a v rámci regionálního rozvoje, kde bychom to potřebovali nejvíce, dokonce žádné. Stačilo by při těchto městech – malých okresech, zřídit odbory regionálního rozvoje v rámci přenesené působnosti státní správy s možností, mimo jiných kompetencí, podávat žádosti na čerpání financí z dotačních titulů sloužících k rozvoji daného regionu. O prioritách obvodu a o realizaci předložených projektů by rozhodovali místně příslušní starostové obcí, podpoření usnesením svých zastupitelstev, každý

s hodnotou jedno hlasu, prostřednictvím malého „trojkového“ shromáždění.

Takto bychom si v praxi uměli představit princip subsidiarity, to je rozhodování zezdola. Musíme totiž připustit, a dlouholetá praxe to již ukázala, že je možné na katastrofách malých obcí navrhnout takové záměry, na které ta daná obec nebude mít finanční prostředky a o jejich realizaci zájem, neboť přínos pro místní občany nebude až tak významný, ale pro rozvoj regionu bude mít značný přínos. Než by se uvedené legislativně upravilo, mohly by se rozšířit dotační kompetence místních akčních skupin. Ty mají v současné době největší přehled o potřebách v místních regionech a z tohoto důvodu by mohly u některých dalších dotačních titulů nahradit nám vzdálená ministerstva.

I nádherná příroda má svůj potenciál

A právě v úvodu zmíněný, zdaleka nepodchycený a hluboce podfinancovaný, potenciál nádherné přírody a památek by do našeho chudého regionu mohl přivést kromě nových pracovních míst i zkvalitnění služeb pro předpokládaný nárůst návštěvníků a tím pomoci zvýšit prosperitu a hospodářský rozvoj našeho výběžku. Drobné věci a stavby v této oblasti již máme za sebou. Propagačních materiálů, informačních tabulí, cyklostezek, naučných stezek již máme hodně. Potřebujeme pomoci

při budování finančně náročnějších a atraktivnějších staveb, jako jsou např. záchytná parkoviště, sedačkové lanovky, turistické mosty, sportovní haly, které by nesloužily pouze návštěvníkům regionu, ale i místním občanům, mnohdy se stěhujícím od nás z venkova do velkých měst. Pravda, hlavně za práci, ale často i za nabídkami atraktivnějšího volnočasového kulturně-sportovního vyžití. To chceme v tomto státě i nadále podporovat výstavbu paneláků naležato v anonymních satelitních částech obcí kolem velkých měst? Kdo to ještě neviděl, tak doporučuji si projít severní částí městečka Libeznice. Z Prahy to není daleko.

Jak se k obdobnému problému staví vláda Německé spolkové republiky, máme u nás denně na očích. Stačí se podívat do pár kilometrů vzdálených lázní Oybin s jejich hradem nebo do pevnosti Königstein, dříve patřících pod územní správu koruny české. Do sousedního chudého Saska z pohledu celého Německa na rozdíl od nás spolkový stát systematicky již mnoho let investuje prostřednictvím principu solidarity a přerozdělování daní právě chudým regionům. Nešlo by to konečně i u nás?

Josef Zoser
emeritní, dlouholetý starosta
obec Jiřetín pod Jedlovou

„Ekomiliardy“ v roce 2002 a dnes

Rekultivace a následná revitalizace území, které bylo dotčené těžbou hnědého uhlí v době před privatizací hnědouhelných těžebních podniků, bylo jedním z hlavních úkolů, které si Hospodářská a sociální rada Mostecka stanovila v **Globálním plánu revitalizace pánevních oblastí severozápadních Čech**. Finanční rezervu potřebnou na rekultivaci území zasaženého báňskou činností si těžební společnosti vytvářejí až od roku 1994, a to na základě novely horního zákona (č. 168/1993 Sb.). V rámci privatizace však společnosti převzaly od státu nejen těžební lokality, ale i rozsáhlá území určená k rekultivaci, na něž nebyla vytvořena potřebná finanční rezerva. Nevytvořená finanční rezerva za období od zahájení těžby na dané lokalitě do termínu privatizace příslušných těžebních organizací představuje tzv. **ekologickou škodu**. Finanční vypořádání těchto ekologických škod však nebylo při privatizaci státních těžebních podniků v rámci privatizačních projektů odpovídajícím způsobem dořešeno.

Česká vláda, vědoma si této skutečnosti a naléhavé potřeby řešení ekologických škod, přijala dne 16. ledna 2002 na svém výjezdním zasedání v Ústí nad Labem usnesení č. 50/2002, v němž odsouhlasila postupné vyčlenění částky 15 mld. Kč z privatizačních výnosů jako účast státu na nákladech revitalizace krajiny narušené těžební činností státních hnědouhelných podniků ve vymezeném území Ústeckého kraje. V navazujících usneseních vlády se vymezené území rozšířilo o Karlovarský kraj, stanovil se způsob čerpání finančních prostředků a byla jmenována **meziresortní komise**, která schvaluje předkládané projekty k realizaci. Procesní zásady programu řešení ekologických škod jsou podrobně popsány ve **Směrnici meziresortní komise**, zatímco v **Koncepci řešení ekologických škod** jsou přesně definována jednotlivá rekultivační a revitalizační opatření v obou podkrušnohorských pánvích včetně kvantifikace potřebných finančních nákladů na jejich realizaci. Oba zmiňované dokumenty jsou zpřístupněny na internetových stránkách na adrese www.15miliard.cz.

Na základě opatření v programu RE:START schváleného 10. července 2017 usnesením vlády č. 503/2017 došlo k navýšení finančních prostředků o 3 mld. Kč. Důvodem pro navýšení je skutečnost, že část prostředků z 15 mld. není reálně využívána na rekultivace, ale odváděna ve formě DPH zpět do státního rozpočtu. Náklady na jednotlivé realizované projekty jsou hrazeny včetně DPH, které se však vrací zpět státu. Při sazbě DPH ve výši 5% v době přijetí původního vládního usnesení by se z celkové částky 15 miliard využilo celkem 14,286 mld. Kč a na DPH by se odvedlo 714 mil. Kč. Ale díky následnému navýšování sazby DPH se z 15 miliard reálně využije pouze 12,6 mld. Kč a 2,4 mld. Kč se ve formě DPH navrací do státního rozpočtu. Dotčené kraje proto žádaly o kompenzaci těchto prostředků. Usnesením vlády ČR č. 625/2017 byl tento Program navýšen o 3. mld. Kč. Aktuálně se již jedná o program tzv. 18 mld. Kč. Navýšení přitom bylo provedeno změnou usnesení vlády č. 50/2002, tzn. po věcné a procesní stránce zůstává Program beze změny.

Odstraňování ekologických škod je prostorově lokalizováno na vymezeném území Ústeckého

a Karlovarského kraje, které je jednoznačně dáno rozsahem těžební činnosti státních hnědouhelných podniků v době před jejich privatizací a před účinností novely zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon). Obce, na jejichž katastrálním území se nachází území dotčené těžební činností, se pak označují jako obce dotčené těžební činností.

O úhradu nákladů na odstraňování ekologických škod mohou žádat:

- hnědouhelné těžební společnosti, které vznikly privatizací bývalých státních podniků, tj. Severní energetická, a.s., a Vršanská uhelná, a.s. (nástupnické organizace bývalé Mostecké uhelné společnosti, a.s.), Severočeské doly, a.s., a Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.; případně státní podniky sanačního charakteru (Palivový kombinát Ústí, s.p.);
- dotčené obce (58 obcí v Ústeckém kraji a 22 obcí v Karlovarském kraji);
- oba kraje.

Finanční prostředky byly v minulosti rozděleny na základě vzájemných dohod a korekcí dotčených subjektů mezi Ústecký a Karlovarský kraj, a v obou krajích pak mezi uhelné společnosti

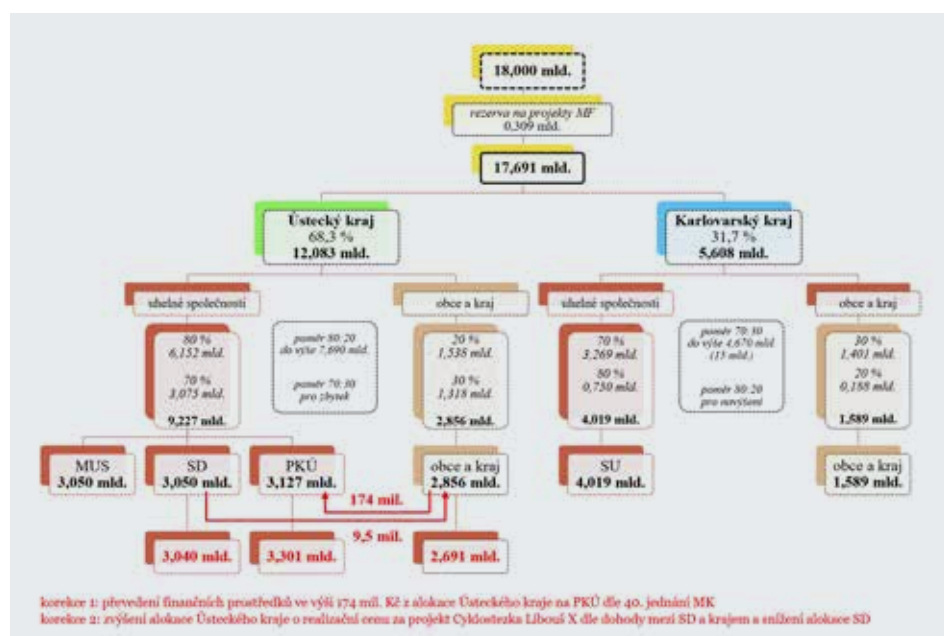

Mgr. Martin Kabrna, Ph.D.

a obce. Každý dotčený subjekt tak má jasně vymezenou alokaci, ze které čerpá prostředky na jim předkládané projekty (Obrázek 1).

V současné době již bylo proinvestováno celkem 9,896 mld. Kč (projekty s ukončenou realizací). Další 3,407 mld. představují uzavřené realizační smlouvy, ze kterých je podstatná část již rovněž proinvestována (projekty v realizaci). Celkově je tedy již proinvestováno 13,303 mld. Kč a k **dočerpání tedy zbývá přibližně 4,387 mld. Kč**

Obr. 1. Rozdělení 18 miliard mezi jednotlivé subjekty

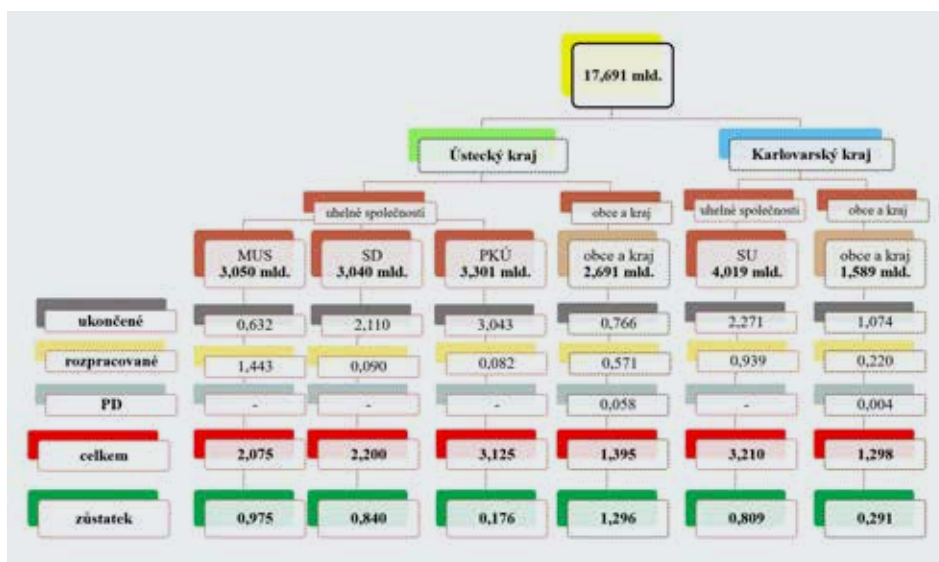

(Obrázek 2). Zbývající prostředky ve výši 0,391 mld. jsou čerpány především na supervizní činnost Ministerstva financí.

Za nejvýznamnější dosavadní investice lze považovat dokončení sanace a rekultivace bývalých povrchových dolů Chabařovice na Ústecku, Ležáky/Most na Mostecku, a Medard-Libík na Sokolovsku, včetně zatopení zbytkových jam těchto bývalých dolů. Do budoucna se s těmito bývalými těžebními lokalitami počítá jako s rozvojovými plochami nadregionálního významu. Realizované projekty na těchto lokalitách zahrnovaly souhrn sanačně-rekultivačních prací, jejichž cílem bylo připravit území pro další využití (revitalizaci).

V oblasti revitalizačních obecních projektů bylo dosud pouze na území Ústeckého kraje dokončeno celkem 34 akcí. Patří mezi ně například řada projektů přípravy území pro individuální výstavbu – na Čepirožské výspě v Mostě, v Havraní, Duchově, Strupčicích, Louce u Litvínova či Kostomlatech pod Milešovkou. Realizována byla i řada projektů pro rekreační využití území, jako areál okolí vodní nádrže Matylda v Mostě či rekreační plocha Nové Záluží v Litvínově. Mezi

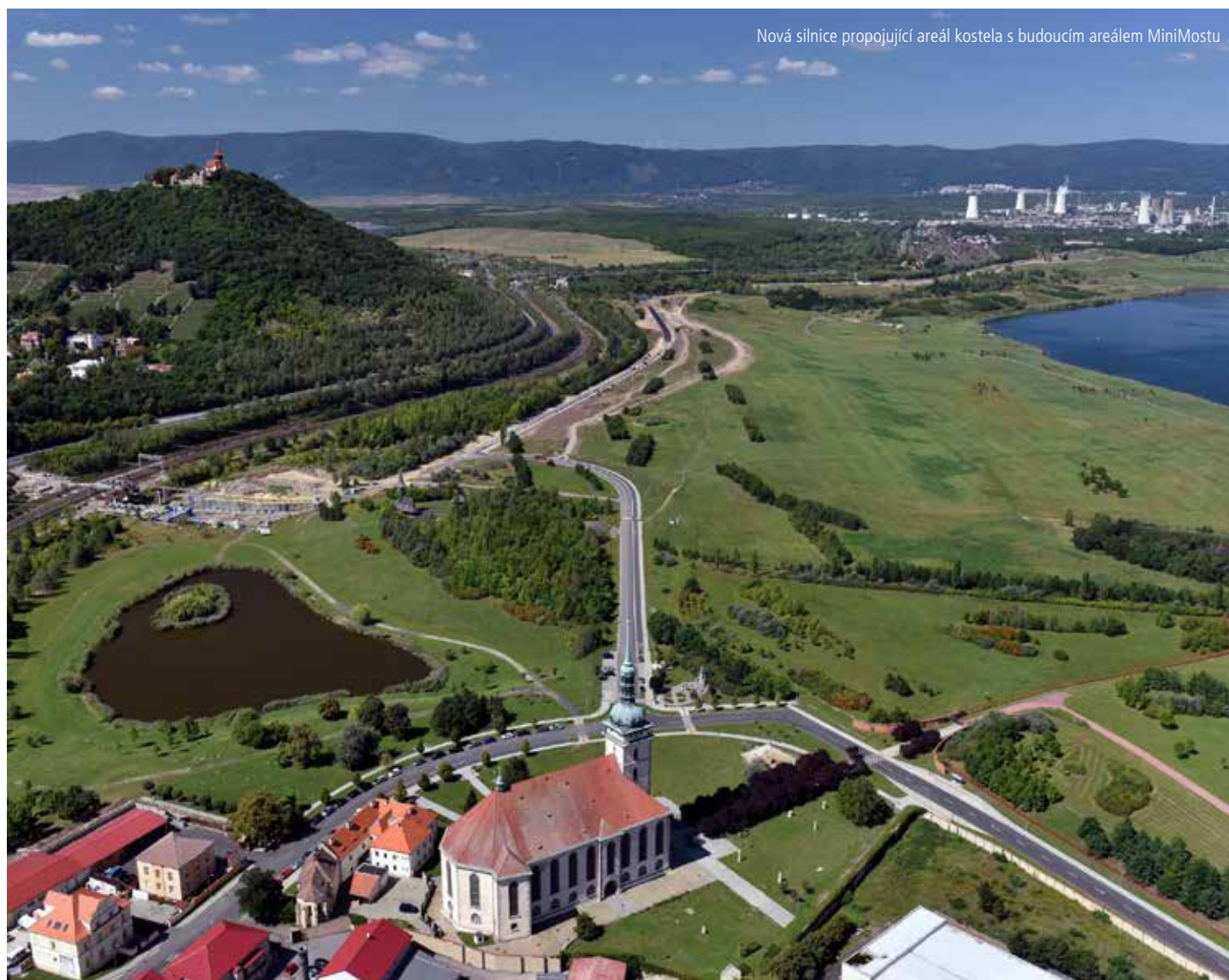
Obr. 2. Přehled prostavěnosti 18 mld podle jednotlivých subjektů

další realizované akce patří obnova komunikací či výstavba cyklostezek. V současnosti se nejvýznamnější stavební práce odehrávají v okolí jezera Most, kde se dokončuje obnovení silnice do Mariánských Radčic, výstavba sítě technické infrastruktury a komunikací při jihozápadním

okraji jezera a rovněž příprava rekreačních ploch a pláží u jezera.

Mgr. Martin Kabrna, Ph.D.
R-Princip Most s.r.o.

Nová silnice propojující areál kostela s budoucím areálem MiniMostu

Podpora a rozvoj regionu je i po dvaceti letech od vzniku Hospodářské a sociální rady Mostecka stále aktuální

MSRM

Hospodářská a sociální rada Mostecká (HSRM) vznikla 31. března 1999 a v letošním roce tak slaví 20. výročí od svého založení. Díky celé řadě úspěšných projektů už beze zbytku prokázala své opodstatnění a existenci.

U zrodu HSRM stál tehdejší senátor Richard Falbr, který se společně s významnými institucemi a řadou nadšenců rozhodl založit regionální tripartitu, která sdružuje zástupce největších podniků, odborů, zájmových organizací, ale také měst a obcí a dalších významných institucí státní nebo veřejné správy z regionu. Jejich cílem bylo najít řešení negativních důsledků restrukturalizace průmyslu na Mostecku po roce 1990. Zjednodušeně řečeno, cílem HSRM byla už od jejího vzniku spolupráce na ekonomickém a sociálním rozvoji regionu, zároveň ale také koordinace aktivit mezi jednotlivými členy.

V čele Hospodářské a sociální rady Mostecká vystřídal Richarda Falbra v roce 2005 Helena Veverková, která funkci předsedkyně vykonává do současnosti. HSRM má aktuálně 58 členů, 42 právnických a 13 fyzických osob, dva externí partnery. Nově byl zřízen statut čestného člena, jehož prvním nositelem se stal zakladatel Hospodářské a sociální rady Richard Falbr. Postupem času se myšlenka na vznik regionální tripartity rozšířila i do dalších okresů, takže dnes je Hospodářská a sociální rada Mostecká členem Hospodářské a sociální rady Ústeckého kraje, která sdružuje sedm okresních sdružení, které na území kraje působí.

Základním strategickým materiálem pro činnost Rad je takzvaný Globální plán revitalizace pánevních oblastí severozápadních Čech (GPR), který schválila vláda svým usnesením v roce 2000. Jeho součástí je řada konkrétních krátkodobých a střednědobých opatření, ať už státu nebo regionálních a místních orgánů i podnikatelských subjektů, které mají vést ke snížení nezaměstnanosti a podporovat rozvoj regionu. Dlouhodobě se klade důraz především na revitalizaci krajiny narušené lidskou činností na území severozápadních Čech, rozvoj dopravní infrastruktury, podporu konkurenceschopnosti regionu, zaměstnanosti a lidských zdrojů, ale také na rozvoj vzdělání v regionu a sociální oblast.

Kromě strategických dokumentů si Hospodářská a sociální rada stanovuje na každý rok priority a takzvaná nosná témata, kterými se každý měsíc vyjma letních prázdnin na svých jednáních zabývá. Například hlavním tématem lednového jednání HSRM byly Dokončené a rozpracované stavby na Mostecku, financované z vládních 18 miliard korun, určených

Helena Veverková stojí v čele Hospodářské a sociální rady Mostecká od roku 2005, dále 1. místopředseda a statutární zástupce Vlastimil Vozka a 2. místopředseda Petr Červenka.

na revitalizaci území po těžbě hnědého uhlí. Takzvaných vládních 15 miliard vyčlenila tehdejší vláda Miloše Zemana usnesením v roce 2002 na zahazování škod po těžbě uhlí v severozápadních Čechách před privatizací těžebních společností. V roce 2017 byly dalším vládním usnesením finanční prostředky navýšeny o 3 miliardy korun. Ke konci loňského roku bylo z těchto peněz vyčerpáno zhruba 13,3 miliardy korun. Nejvíce projektů bylo realizováno na Mostecku, zřejmě nejznámějším z nich se stalo jezero Most a jeho okolí. Členy rady s projekty seznámil Martin Kabrna, předseda Komise pro infrastrukturu a životní prostředí při HSRM.

Právě odborné komise jsou nedílnou součástí regionální tripartity. Při HSRM jich funguje několik, mimo jiné Komise pro oblast cestovního ruchu, Komise pro infrastrukturu a životní prostředí, Komise pro kulturu nebo Komise pro rozvoj lidských zdrojů. Předsedkyně poslední jmenované komise Drahoмира Miklošová na lednovém jednání Hospodářské a sociální rady informovala členy o záměru propojit podobně zaměřené instituce v regionu. Vzájemně tak budou spolupracovat odborná sekce vzdělávání při OHK MOST, školská komise Euroregionu Krušnohoří a odborná komise pro Rozvoj lidských zdrojů regionální tripartity. Jejich společnými cíli jsou podpora vzdělávání na základních školách, snaha propojit vzdělávání na základních a středních

školách s potřebami trhu práce, stejně tak i podpora technického vzdělávání a řemesel.

Nosným tématem únorového jednání HSRM byla problematika nezaměstnanosti. O vývoji stavu zaměstnanosti v roce 2018 přišli zástupci regionální tripartity informovat zástupci mostecké pobočky Úřadu práce. Neřešila se pouze statistika, zástupci úřadu práce seznámili přítomné také s projekty, které jsou pro uchazeče o zaměstnání k dispozici. Členy HSRM naopak zajímalo, jak velké procento klientů úřadu práce tvoří lidé v exekuci, případně jaký podíl uchazečů o zaměstnání na Mostecku tvoří středoškoláci a lidé s vysokoškolským vzděláním. Řeč přišla i na aktivní politiku zaměstnanosti, zejména na veřejně prospěšné práce, které řada starostů v obcích využívá. Pohled na řešení problémů spojených s nezaměstnaností i dalších, především sociálních záležitostí, nabídla přítomným Hana Aulická Jírovcová, poslankyně Parlamentu ČR.

Prezentace související se stěžejními tématy jednání Hospodářské a sociální rady Mostecká jsou pravidelně umísťovány také na webové stránky HSRM, kde se s nimi mohou zájemci seznámit.

Bc. Jan Pimper
předseda komise pro kulturu
Hospodářská a sociální rada Mostecká

Maturita jako nárok nebo cut-off skóre?

Kdybychom se na školství podívali jako na fabriku, pak budeme konstatovat, že produkuje na všech úrovních škol výrobky vynikající kvality, výrobky průměrné, výrobky špatné a nakonec i značný podíl neupotřebitelných zmetků. Normální továrna by s takovou výrobou asi brzo zkrachovala, ale školství za všechny své podařené i nepodařené výrobky dostane vždy zapláceno. Při platbě per capita je neukojitelnou touhou škol, aby disponibilní populace v každém ročníku dosáhla co nejvyššího vzdělání, nejlépe tedy co Čech, to vysokoškolák. Aby se tento sen splnil, je nutné propasírovat maximum populace přes střední školy s maturitou, aby byl dostatečný kanonenfutr pro studium na vysoké škole, kde se vždy nabídnou i obory, které pomohou k dosažení kýženého titulu bez ohledu na společenskou potřebu s minimem znalostí. Vyhovět tomuto trendu bylo možno jen za cenu snižování úrovně studia a nároků na absolventy především maturitních oborů. Jedním z doprovodných jevů této školské politiky byla vysoká až třetinová propadavost u maturit.

Bídna kvalita produkce absolventů středních škol s maturitou vedla Asociaci krajů České republiky k vyslovení chvályhodného a logického požadavku na zavedení tzv. cut-off skóre, kdy v rámci státem určených a existujících přijímacích zkoušek bude stanovena nepodkrýžitelná hranice znalostí pro přijetí na střední školu s maturitou a řediteli dané školy bude odebráno právo udělovat výjimky, což oni dosud velmi pilně činili právě v rámci honby za počtem žáků, jako zdrojem financování. Samozřejmě se proti tomuto návrhu ozvala negativní odezva školské fabriky, která by tímto opatřením přišla o značný zdroj financí. Střední školy s maturitou by přišly o značný počet žáků a vysoké školy o část potenciálních zájemců o studium. Neúspěšní žadatelé by se zřejmě učili řemeslu, tj. kratší dobu, než je studium na střední škole, kde se dá navíc studium dobře prodlužovat i o několik let k tíži daňových poplatníků. Vše odporu stanul i sám ředitel školské fabriky, ministr školství Plaga. Asociaci krajů podpořila v její opodstatněné snaze Hospodářská komora ČR, a naopak proti se překvapivě postavil Svaz průmyslu a dopravy a v tripartitě jim zasekundovali i odboráři.

Zajímavé je zdůvodňování negace zavedení hranice v přijímání na maturitní obory. Zdá se totiž, že právo na maturitu je v Čechách snad jedním

ze základních lidských práv, na které si nenecháme sáhnout. Maminka i jejich děťátka nesmí mít překážky v cestě k maturitnímu vysvědčení, vždyť ta hrůza, oni by mohli skončit v učňáku a jít pracovat do opravdové fabriky, rozčilují se někteří oponenti. Dehonostace řemeslného fortelu je bohužel častým jevem u rádoby intelektuálních pisálků, a v této souvislosti mne napadá, jestli si umí představit, že při propagaci tohoto bezbřehého stylu vzdělávání nebudou za chvíli mít k dispozici odborníka na opravu jejich prasklého vodovodu, porouchané pračky, nebo na zateplení rodinného domku. Zajímavá byla i zcestná argumentace proti zavedení cut-off skóre využívající sociální situaci v tzv. strukturálně postižených krajích, kde by prý díky skladbě obyvatel došlo k destrukci středoškolského maturitního vzdělávání vzhledem ke zkušenostem se skladbou místní populace a schopnosti jejich potomků se o tento druh škol ucházet. A tak školská fabrika bude dále produkovat to, co se jí hodí, bez ohledu na potřeby společnosti, která to ochotně zaplatí.

Závěrem se mi vybavuje skvostná miniatura Zdeňky Baldové v roli matky kvintána Živného z geniálního českého filmu „Škola zámek života“, kdy maminka oroduje u učitelů za zlepšení známek svého synáčka se slovy: „z měšťanky ho vyhodili, na řemeslo

se nehodí, tak aby měl aspoň tu madurýdu". To bylo v roce 1938. Dáme mu ji? Myslím tu maturitu.

Ing. Jiří Aster
předseda
Krajská hospodářská komora Ústeckého kraje

TISKOVÁ ZPRÁVA

Hospodářská komora podpořila zavedení hranice úspěšnosti pro přijetí ke studiu na SŠ.

Praha, 25. ledna 2019 – Představenstvo Hospodářské komory České republiky i Rada krajů Hospodářské komory podpořili výzvu hejtmanů sdružených v Asociaci krajů, aby Ministerstvo školství urychleně řešilo situaci v oblasti středního školství, zejména zavedením jednotného řízení a financování veřejných škol se zásadní koordinační rolí krajů. Oba orgány Hospodářské komory rovněž podpořily stanovení hranice úspěšnosti neboli cut-off score pro přijetí na maturitní obory. Zástupci 15 tisíc živnostníků, malých, středních podniků i strategicky důležitých podniků jsou přesvědčeni, že minimální hranice úspěšnosti

v jednotných centrálních testech přijímacího řízení má být založená na podobném principu jako maturitní zkouška, kdy stát má vyžadovat minimální hranici úspěšnosti u zkoušky, a zároveň škola má mít možnost vyprofilovat si uchazeče o studium a následně absolventa podle svého zaměření a požadavků.

Tato podmínka by měla být podle zaměstnavatelů závazná ve stejné výši pro všechny typy středních škol, tzn. nejen pro gymnázia, ale také pro střední odborné školy i střední odborná učiliště, která nabízejí obory vzdělání zakončené maturitní zkouškou.

Zavedením cut-off-score dle Hospodářské komory je jednou z cest vedoucích ke zvýšení kvality středního vzdělávání v zemi. Zároveň je však třeba vedle toho realizovat další opatření, mj.

zaměřit se kvalitu základních škol, evaluaci výsledků žáků v uzlových bodech jejich vzdělávací dráhy, optimalizovat vzdělávací nabídku středních škol a využívat jejich kapacity ve vazbě na potřeby regionálního rozvoje, ale také modernizovat obsah vzdělávání a zvyšovat atraktivitu odborného vzdělávání.

Hospodářská komora rovněž považuje za nezbytné těmito změnami docílit efektivnějšího vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu. Jen roční provozní náklady CER-MATu na konání jednotné přijímací zkoušky v roce 2017 činily 17,9 mil. Kč, přičemž pro 37 % škol byly výsledky jednotné přijímací zkoušky irelevantní, protože přijaly všechny přihlášené žáky bez ohledu na výsledky dosažené v jednotné zkoušce.

První téma „TEMA“ mimo hlavní téma

Česko – továrny na řidičáky

V neděli 25. 11. 2018 v pořadu Partie na TV Prima řekl předseda Senátu Jaroslav Kubera m.j. toto: „**Přece dnes každý ví, že je možné si koupit řidičák a do autoškoly i na zkoušku vůbec nechodit.**“ Ano, pan Kubera má naprostou pravdu!!! Bohužel. Otevřenost a přímost Jaroslava Kubery, jako druhého nejvyššího ústavního činitele, mě zcela šokovala, a proto si dovoluji předložit širší veřejnosti svůj názor na věc, i když vím, že se to mnoha lidem nebude líbit. Ale já už jsem takový. Týká se to totiž prakticky mé celoživotní činnosti, tak proto... Párkrát se mi v životě stalo, že přišel "zájemce" o řidičák a říká: „Tady je XXX tis, zařídte to.“ Mohu každého ubezpečit, že jsem vždy odpověděl stejně: „Vezměte si ty své peníze a odejděte z kanceláře, tady jste na špatné adrese.“

Chtěl bych věřit, že Kuberova slova snad mohou znamenat i víc. Možná, že Kubera ví, že Brusel vydal směrem k ČR vážné varování, že EU nebude uznávat české řidičáky, protože stát svou idiotskou reformou a vznikem krajů a tzv. "pověřených obcí" ztratil v minulosti kontrolu nad procesem jejich získávání. Zkušební komisaři jsou totiž zaměstnanci obcí, které v tzv. přenesené působnosti vykonávají některé státní agendy. Ministerstvo je sice řídí metodicky, ale fakticky je jejich šéfem pouze starosta obce a to je samospráva, nikoli státní správa. Chce se mi věřit, že se konečně, dodnes zcela impotentní ministerstvo dopravy, rozhoupe k nějakým legislativním krokům a že poslanci budou připraveni naslouchat odborným argumentům, a ne se zabývat nesmysly jako je třeba „řidičák na zkoušku“.

Přípravu a vyzkoušení žáky lépe a správně a pak není třeba žádný řidičák na zkoušku! V Německu žák po úspěšné zkoušce odjíždí s řidičákem vydaným na místě – u nás čeká nejméně 2 týdny, než mu ho neschopné ministerstvo vydá a po tuto dobu nesmí jezdit! Co na tom, že až ho po dvou týdnech čekání dostane, pohledem do něj zjistí, že mu byla sk. B udělena před dvěma týdny a že byl jeho průkaz rovněž před dvěma týdny vydán! Úplný Kocourkov. A to impotentní ministerstvo tomu říká „právní fikce držení“, že prý jinak nelze. Ale ono lze, chce to jen malíčkovit, milí úředníci. Chtít. A jak je vidět, hned u sousedů, lze. V Německu žadatel ihned po úspěšné zkoušce odjíždí s na místě vydaným řidičákem a dokonce jej může (sk.B) získat již v 17 letech. Do 18 pak ale smí jezdit jen se schváleným doprovodem (většinou rodič).

Takže: jak si lze „koupit“ v Česku řidičák? Jeden učitel v autoškolě při normálním pracovním úvazku může „odučit“ ve výcviku v řízení na ŘP sk. B a to bez výuky teorie a zkoušek cca 7 žáků za měsíc (7×28=196 hod). A i to je pro toho, kdo ví, co to obnáší, až „nad hlavu“. Jsou však i „autoškoly“, které zvládnou za měsíc předvést ke zkoušce i 97 žadatelů! Personálně by taková autoškola musela mít nejméně 13 učitelů, což níže uvedená autoškola rozhodně nemá a současně nabízí tento kurz za ekonomicky naprosto

pomatenou cenu – 5 372 Kč bez DPH! Seznam uchazečů ke zkoušce v listopadu 2018 v AŠ Disk v Ústí nad Labem uvádí 97 žáků!!! (Aktualizace 10. 12. 2018 – k dnešnímu dni v tomto měsíci dalších 60 uchazečů).

Zde je jako nejpravděpodobnější vysvětlení, že v ÚL přímo pod okny státního odborného dozoru bují obldná megakorupce! Ostatní autoškoly v okolí krachují nebo nabízejí podobně nesmyslnou cenu a logicky tak musí docházet k masovému okrádání žáků za blahovolného přihlížení a nicnedělání jak ministerstva, tak Krajského úřadu. Obvyklá praxe takových firem je, že si do výcvikového auta vezmou 3 žáky najednou a jezdí s nimi 2 vyučovací hodiny (90 min). Žáci se všichni vystřídají a každý tak jede cca 30 min. Po jízdě však všem třem do průkazky instruktor (spíše podvodník) zapíše 2 vyučovací hodiny a všichni jsou spokojeni. Sakra, to je produktivita – 300 procent. Zákon přitom jasně mluví o 28 hod. výcviku v řízení! Ne o spolujíždě! Teorie není žádná, uče se testy. To, že existuje ze zákona cosi, jako průkaz žáka, který má mít žák po celou dobu výcviku u sebe v držení, mnozí vůbec netuší. Copak takový žák asi umí před zkouškou je jasné – nic, nebo jen velmi málo. Moc toho nenajezdil, teorii neměl, takže nechápe souvislosti jevů, které před sebou v provozu vidí, možná umí testy. Průměrný student gymnázia je však schopen se naučit cca 500 otázek na B za 3 dny, přičemž kvalita testů je katastrofální. Souvislosti s provozem mu ale unikají... Nabízí se tak logicky otázka, jak je možné, že řidičák získá? No přece si ho koupí, vždyť to ví i druhý nejvyšší ústavní činitel v zemi. A komu zaplatí? To není otázka pro mě, ale pro orgány činné v trestním řízení.

To, v jak zoufalém stavu se nachází české autoškolství, je jednoznačně vinou státu, který si kdysi „namaloval“ krásné učební osnovy, ale absolutně není schopen zajistit kontrolu, zda se autoškoly touto osnovou ve své činnosti také řídí (papír unese vše) a současně není schopen zajistit přísné, ale transparentní podmínky pro zkoušku z odborné způsobilosti. Začalo to tím, že se v roce 1991 zvýšil počet povinných vyučovacích hodin ve výcviku na sk. B z 18 na 28 (1 hod = 45 min), což platí dodnes. Vzpomínám, jak k nám

Jan Bittner

tehdy do Svazarmu v Litvínově přišla nová cena z ústředí, která byla zvýšena na 2 790 Kč z do té doby platné ceny 1 360 Kč! V prosinci téhož roku jsem pak otevřel první soukromou autoškolu v Litvínově a dovolil jsem si dát cenu 3 200 Kč. Podle dostupných statistik to byla cena přibližně ve výši 100 % průměrného čistého příjmu zaměstnance v roce 1991! A dnes? Zveřejnili jsme proto nedávno na Facebooku autoškoly anketu s dotazem k veřejnosti, že nás zajímá, jestli a jak lidé vnímají nákladovou položku jedné vyučovací hodiny v autoškolě v délce 45 min. Ano, vnímají. 600 Kč a výše byla nejčastěji uváděná částka. Tzn., že by kurz za sk. B bez dalších nákladů a režie autoškoly po absolvování 28 hod + 1 hod zkoušky stál téměř 20 000 Kč (dnes cena na Slovensku). Jenže to by lidé museli vědět, co si vlastně kupují. Že je zákonem stanoven jako minimální, povinný počet 28 hodin v jízdě na sk. B! Ovšem běžná otázka zájemce však zní: „Dobřeji, kolikstoji řidičákajak dlouhotrvá...“. Přihlášení žadatele na zkoušku dříve je ale hrubé porušení zákona ze strany autoškoly. Mě se ale nikdo, nikdy, téměř za 30 let praxe neptal, kolik hodin je třeba absolvovat. Nikdy jsem žáky nešidil, 28 hod. s nimi vždy jezdil (já nebo mí kolegové), každý žák měl vždy

průkazku u sebe a jízdy mu byly zapisovány pouze tak, jak je odjel – sám a celé.

Na Slovensku měli naprosto stejný problém a vyřešili ho v roce 2016 nekompromisně. V době moderních technologií zavedli elektronický systém, kdy se žák čipem přihlašuje přes GPS v autě a po odjetí jedné hodiny, či dvou, se zase odhlásí. Pokud je jízda kratší o více než 5 minut, systém ji vůbec nezapočítá. Pokud žák neodjezdí minimálně

„Zkuste si, prosím, vzít kalkulačku a zjistíte, že 29 hod jízdy (včetně zkoušky) prostě nelze dát za 5 372 Kč, jak to umějí ti třeba v Ústí nad Labem a nejen tam.“

povinné hodiny, tak systém vůbec neumožňuje autoškole žáka přihlásit elektronicky ke zkoušce! Znamenalo to ale zánik mnoha autoškol a současně skokové zvýšení cen kurzů z 250 až i k 800 EUR. O čem to svědčí? No, že se tam taky asi běžně jezdilo jen 8 hod místo 28. Mimochodem, zkoušky tam stále provádějí uniformovaní příslušníci Dopravní policie. Zkuste si, prosím, vzít kalkulačku a zjistíte, že 29 hod jízdy (včetně zkoušky) prostě nelze dát za 5 372 Kč, jak to umějí ti třeba v Ústí nad Labem a nejen tam.

Mě se však velmi líbí systém německý, kde kontrola kvality práce autoškol probíhá ověřováním znalostí, tedy jaksi odzadu, zkouškou a nikoli „kontrolou“ čárek v třídní knize a průkazce žáka jako u nás. Prostě Němci to mají obráceně než Slováci. V Německu je ze zákona stanoveno pouze celkem 12 tzv. „tematických“ hodin v jždě

„Z německých zdrojů vyplývá, že průměrný človíček potřebuje přibližně 30–40 hodin jízdy (také mají 1 hodinu v délce 45 min) k zvládnutí nezbytných dovedností, což se shoduje i s mými dlouholetými zkušenostmi.“

(5 mimo obec, 4 dálnice, 3 snížená viditelnost). Nemají tam žádné povinné trenažery nebo cvičné plochy. Samozřejmě tento malý počet základních hodin nikomu nemůže stačit, a tak si připlácí

30–50 EUR (východ–západ), dále za každou jednotlivou hodinu až do bezpečného zvládnutí vozidla a schopnosti správného a rychlého hodnocení dopravní situace. Z německých zdrojů vyplývá, že průměrný človíček potřebuje přibližně 30–40 hodin jízdy (také mají 1 hodinu v délce 45 min) k zvládnutí nezbytných dovedností, což se shoduje i s mými dlouholetými zkušenostmi. Zkoušku tam provádějí zkušební komisaři nestátních organizací TÜV a DEKRA, které jsou státem pověřeny (a kontrolovány) k této činnosti. O průběhu zkoušky se vyhodnocuje písemný, průpisový protokol, který po zkoušce podepisuje komisař, instruktor i žadatel a každému zůstane jedno paré. Žák tak nemůže doma vykládat, že ho komisař vyhodil, protože prý nedal jednou blinkr. Pro změnu zase např. v Maďarsku mají v autech kamery a nahrávají se současně dvě stopy.

V letech 2000–2003 jsem patřil do aktivní odborné skupiny, která se zasazovala o radikální změnu zkušebního systému. Ale byli jsme poraženi částí provozovatelů autoškol, kterým stav trvalý dodnes pravděpodobně velmi vyhovuje. Likvidáto-

„Je naprosto nezbytné okamžitě zásadními kroky začít rychle řešit katastrofální situaci českého autoškolství.“

rem českého autoškolství byl, kromě trestuhodné nečinnosti ministerstva dopravy (trvá stále) jejich reprezentant (dnes už zaplatpánbůh byvalý), předseda Asociace autoškol ČR, jistý Liška. On tehdy stále dokola říkal, že se prý chceme zaprodát Němcům (!) a že prý „co ty lidi“ (myslel zákazníky autoškol) a podobné nesmysly. Já jsem mu vytrvale zdůrazňoval, že je předseda Asociace autoškol a tak ať laskavě hájí zájmy autoškol a bezpečnosti provozu, což v žádném případě nedělal! Jeho vliv na státní správu byl pro mě naprosto nepochopitelný. Tykal si s ministry, poslanci a na Úřad vlády chodil denně na kafe. Ta kýžená změna, o kterou jsme se tehdy s dalšími kolegy snažili, spočívala v tom, že by skutečně vznikla nestátní zkušební organizace. A proč nestátní, soukromá a ne státní? Protože jako soukromá organizace bude mít zajištěno financování provozu zákonem stanovenou platbou žáka za zkoušku, bez dopadu na veřejné rozpočty, nesmí dosahovat zisk a případný kladný výsledek hospodaření na konci roku musí vrátit zpět do dopravy, např. investovat do výstavby dětských dopravních hřišť. A ten úplně zásadní důvod je v tom, že jako nestátní organizace nastaví podmínky a kvalifikační předpoklady pro výkon práce zkušební komisaře naprosto odlišně od současných, bez ohledu na tarifní mzdy státních zaměstnanců. Dnes by

se dalo uvažovat o mzdě kolem 50 000 Kč čistého + služební automobil a to i z důvodu žádoucí krajské rotace zkušebních komisařů. Ta by totiž nabourala leckdy i letité „vztahy“ mezi některými autoškolami a některými (to zvlášť zdůrazňuji) zkušebními komisaři. Ale co si myslet, když komisař zařazený v tabulce státních zaměstnanců v platové třídě T9, možná T10, má často čistou mzdu kolem 18–20 tis Kč a přitom obrovskou moc z hlediska vnímání běžného občana? To je vysoce výbušný korupční potenciál a současně je jako státní úředník prakticky nepropustitelný, pokud není pravomocně odsouzen, nebo alespoň obviněn. Korupci nelze nikdy vymýt z celá, je stará jako lidstvo samo. Lze ji však snížit na nejmenší možnou míru. Je naprosto nezbytné okamžitě zásadními kroky začít rychle řešit katastrofální situaci českého autoškolství. V lednu proběhlo řízení před Okresním soudem v Kladně se třemi zkušebními komisaři obžalovanými z brání úplatků. Před několika lety jsme měli žáka na sk. A, který nedělal 3× test. Tři měsíce nám nebral telefon a pak sem ho potkal na motocyklu a ptal jsem se ho, jak to že řídí? Chvilí zaváhal a pak ze sebe vykotal, že dělal „papíry“ v Kladně! On z Litvínova jezdil do autoškol do Kladna. Bingo! A měsíc na to se zabil. Před třemi lety zatkl Policie na magistrátu v Praze 21 komisařů z celkového počtu 24! Kdokoli, kdo se bude angažovat, je vítán...i když při známé „rychlosti“ české legislativy to může být změněno za 4–5 let. Za tu dobu však vyjedou na silnice tisíce dalších nebezpečných jedinců, kteří si možná „koupí řidičák“ ve spolupráci s ně-

„Proto apeluji i na rodiče, kteří jsou často těmi, kdo kurz svým dětem platí – nevybírejte autoškolou podle ceny.“

kterými zkorumpovanými úředníky. Proto apeluji i na rodiče, kteří jsou často těmi, kdo kurz svým dětem platí – nevybírejte autoškolou podle ceny. Není to sice vůbec levná záležitost, pravda. Ale je to jen jednou za život a vyplatí se to, mnohonásobně. Není to telefon, který se dá vyhodit a koupit nový. Život a zdraví má vaše dítě jen jedno. Vyžadujte tedy za své peníze odpovídající kvalitu a postup podle zákona.

Jan Bittner
jednatel společnosti
Autoškola Bittner s.r.o. Litvínov

Redakční poznámka: Článek byl redakčně zkrácen, plný text naleznete na internetových stránkách www.ohk-most.cz

Druhé téma „TEMA“ mimo hlavní téma

pro prof. RNDr. Pavlu Čapkovou DrSc, z Přírodovědecké fakulty Univerzity J.E. Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP).

Slovo „nano“ je doslovným překladem z italštiny: trpaslík – je jím opravdu?

Exa, peta, tera jsou méně známé a těžko představitelné názvy násobků základních jednotek z horní části srovnané tabulky, které přes známější, pokračují dolů na opačný konec do ještě méně představitelných minioblastí, jako je nano, piko, femto a atto. V běžném životě se asi s těmito názvy moc nesetkáme, až na v poslední době hojně frekventovaný pojem „nano“, což je v číslicích 0,000 000 001 základní jednotky, a je přeloženo původem z italského slova – trpaslík. Tato zkratka se rozhodně dnes netváří jako trpaslík a přináší do našeho života nové pojmy, jako jsou nanotechnologie, nanomateriály, nanostruktury, nanotoxikologie, nanomedicina a kdovíjaké ještě. S „nanosvětlem“ jsou spojovány nové výzvy, šance a naděje. A protože vědět je lepší než se domnívat, požádali jsme paní profesorku o populární vysvětlení, o co v těch hojně frekventovaných pojmech z nanosvěta vlastně jde.

Redakce

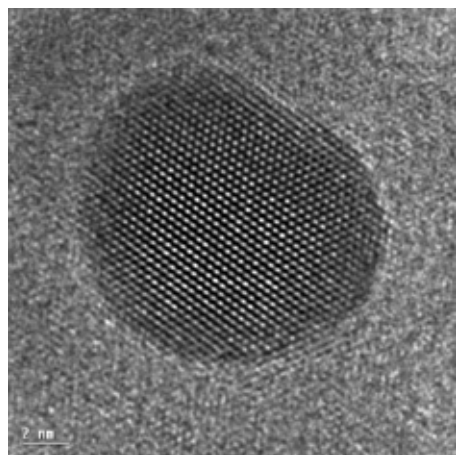
O čem jsou nanotechnologie a nanomateriály?

Jednoduchá odpověď je: Nanotechnologie se zabývají přípravou nanomateriálů. Pak se vynoří logická další otázka: Proč má smysl připravovat materiál v nanorozměrech? Protože – a to je významný poznatek posledních 20 let – některé materiály v nanorozměrech mají zázračné vlastnosti, které poznáme až tedy, když určité materiály „desintegrujeme“ do nanorozměrů, tj. do nanočástic. Ukazuje se, že charakteristické vlastnosti materiálů, které jsme podle školních poznatků považovaly za fyzikální konstanty, jako je teplota tání, teplota fázových přechodů a další fyzikální a chemické vlastnosti, se dramaticky mění při přechodu k nanorozměrům. Právě tato vlastnost poskytla technologům nové možnosti připravit materiály s novými užitečnými vlastnostmi, které jsme dosud neznali. Jako příklad můžeme uvést nanočástice oxidu titaničitého, které rozkládají

organické nečistoty ve vzduchu i vodě za přítomnosti UV záření. Nanočástice oxidu ceričitého a dalších směsných oxidů přechodných kovů nepotřebují UV záření, aby bezpečně a rychle rozložily zvlášť nebezpečné a obtížně degradovatelné toxické látky včetně pesticidů, nervově paralyzujících látek (m.j. novičoku), cytostatik a dalších toxinů. Je třeba zdůraznit, že zmíněné úžasné vlastnosti mají tyto materiály pouze v nanorozměrech. Další příklady využití nanočástic najdeme v lékařské diagnostice i terapii. Např. magnetické nanočástice zavedené do nádorové tkáně destruuji nádor při expozici v elektromagnetickém poli, nebo nanočástice využívané pro cílený transport léčiv v organismu. Zcela běžně jsou již využívány poznatky o antimikrobiálních vlastnostech nanočástic stříbra nebo nanočástic oxidu zinečnatého. Zvláštní kapitolou je nanoelektronika, kdy elektronické a optoelektronické prvky jsou připraveny z velkých organických molekul.

Prof. RNDr. Pavla Čapková, DrSc.

Obrázek 1. Nanočástice stříbra na silikátové částici. Připraveno jako přísada do antibakteriální nátěrové hmoty. Snímky pro nás připravila spolupracující laboratoř na TU Freiburg.

Jak se připraví nanomateriály a co bylo impulzem k rozvoji nanotechnologií?

Nanočástice:

Nejméně sofistikovaná metoda přípravy nanočástic je mechanická desintegrace materiálu pomocí mlecí techniky tryskového mletí, nicméně nejmenší rozměry, kterých lze dosáhnout, jsou stovky nanometrů. Proto nanotechnologie využívají převážně metodu „bottom up“, tzn. výstavbu nanočástic a molekulárních struktur cílenou manipulací na úrovni atomů a molekul. Tato technologie mohla být vytvořena až tehdy, kdy nám významné fyzikální objevy umožnily pohled do nanorozměrů. Za to vdčíme zejména 3 laureátům Nobelovy ceny za fyziku z roku 1986, jejichž objevy na poli elektronové mikroskopie a skenovací tunelovací mikroskopie vedly až k přímému

zobrazení atomů a molekul ve struktuře a to jsou: Ernst Ruska z Fritz-Haber-Institutu v Berlíně, Gerd Binnig a Heinrich Rohrer z výzkumných laboratoří IBM v Curychu. Díky těmto objevům jsme dostali pod kontrolu procesy na nano-úrovni a můžeme si zobrazit nanočástici stříbra na silikátové podložce, kde vidíme i atomární strukturu této nanočástice, jak je vidět na obrázku č. 1. Obrázek č. 2 ukazuje zařízení na syntézu nanočástic oxidů přechodných kovů v koloidních roztocích na Fakultě životního prostředí UJEP. Na Přírodovědecké fakultě UJEP využíváme k přípravě nanočástic kovů a jejich oxidů plazmové technologie, které nám umožňují deponovat nanočástice na různé substráty a vytvářet tak různé funkční povrchy pro katalýzu, pro senzorku plynů atd. Na obrázku č. 3 vlevo jsou nanočástice oxidu cíničitého připravené plazmovou technologií, vpravo je jeden z plazmových reaktorů na Přírodovědecké fakultě UJEP.

Nanovláknna, nanovrstvy, funkční povrchy:

Polymerní nanovláknenné materiály připravené elektrostatickým zvlákněním nacházejí uplatnění ve filtračních mediích nové generace, neboť nanopóry v těchto materiálech zabraňují průniku mikroorganismů přes tyto nanovláknenné membrány. Tato výhoda je využívána i v medicínských aplikacích v materiálech pro krytí ran (spálenin a běrcových vředů). Velkou výzvou v současnosti je chemická modifikace nanovláken, tzn. na nanovláknna se naváží molekuly, např. antimikrobiálních látek, ty pak zabraňují množení bakterií na filtrech. Na nanovláknenné textilie pro krytí ran je možné navázat molekuly léčivých látek. Možností v této oblasti je mnoho a v současné době se stále rozšiřují. Obrázek č. 4 ukazuje snímek nanovláknenné textilie s průměry vláken cca 70nm z elektronového mikroskopu.

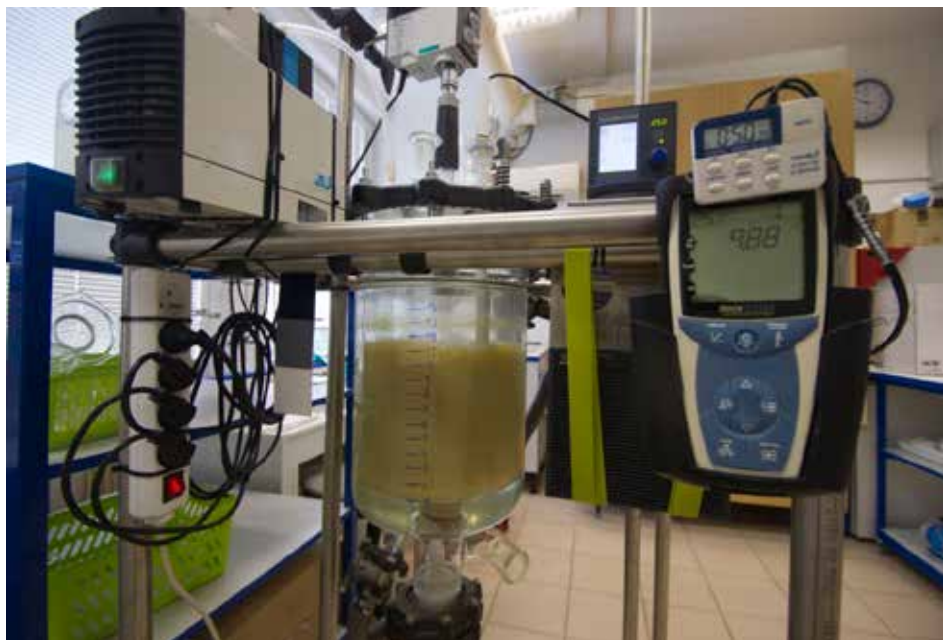
V celé řadě aplikací je účelné vytvářet nanovrstvy a nanopovrchy s různými funkcemi, ochranné, reaktivní, adhezní, antiadhezní, hydrofobní, hydrofilní, katalytické atd. Pro vytváření těchto typů nanomateriálů existuje celá řada fyzikálních a chemických technologií. Pro tyto účely využíváme na UJEP jednak plazmové reaktory v různých konfiguracích, včetně fluidního plazmového reaktoru pro povrchovou úpravu práškových materiálů, a také chemické technologie úpravy povrchů zejména pro tkáňové inženýrství.

Na UJEP jsme vybudovali novou laboratoř nanovláknenných materiálů, kterou budeme využívat pro vývoj nových chemicky modifikovaných nanovláknenných materiálů pro aplikace v medicíně i ve filtračních mediích nové generace.

Nanostrukturované materiály, léčiva a biosenzory:

Metodu vytváření nanostruktur jako stavbu z atomů a molekul lze přirovnat ke stavebnici LEGO.

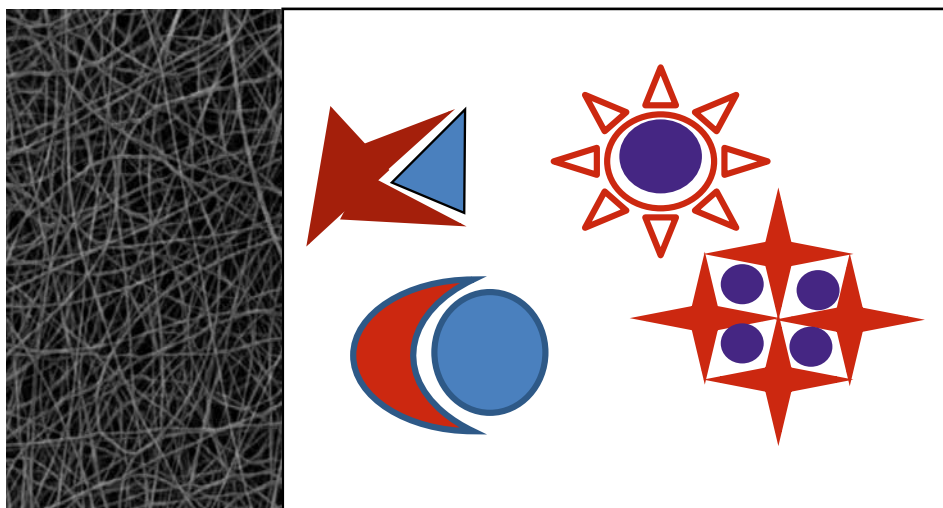
Toto takzvané molekulární LEGO využívá principů supramolekulární chemie, to znamená, že jednotlivé stavební prvky – molekuly, do sebe musí „dobře zapadat“ pokud jde o jejich tvar a rozdělení náboje. Tento stavební princip znázorněn na obrázku č. 4 vpravo nám umožňuje vytvářet nové umělé nanostrukturované materiály s novými vlastnostmi. Využívají se především pro design nových léčivých forem, tj. pro cílený a selektivní transport molekul léčiv v organismu a pro tvorbu tzv. biorekogničních – rozpoznávacích medií schopných selektivně rozpoznávat určité typy biomolekul – proteinů i nádorových buněk v tělových tekutinách. Na katedře biologie Přírodovědecké fakulty vytváříme nejen tyto supramolekulární systémy, ale i optické mikročipy a mikrofluidní zařízení pro detekci nádorových buněk a specifických proteinů v tělových tekutinách, viz obrázek č. 5 vlevo.

Obrázek 2: Reaktor pro přípravu nanočástic oxidů kovů v koloidních roztocích na Fakultě životního prostředí UJEP.

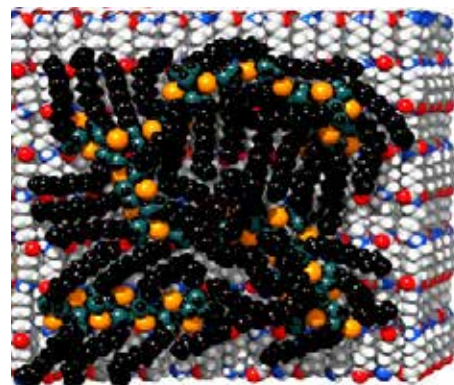
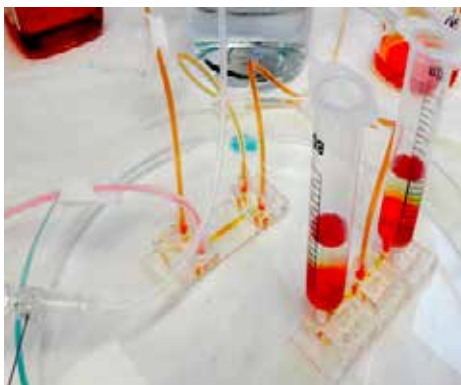
Obrázek 3: Vlevo nanočástice SnO připravené plazmovou depozicí jako senzory plynů. Vpravo plazmový reaktor na Přírodovědecké fakultě UJEP.

Obrázek 4: Vlevo snímek nanovláknenné textilie nylonu 6 z elektronového mikroskopu (průměr vláken cca 70nm). Připraveno ve spolupráci s Nanovia Litvínov. Vpravo schematické znázornění principů supramolekulární chemie.

Počítačový design nanomateriálů:

Významným faktorem pro rozvoj nanotechnologií byl rozvoj výpočetní techniky a výpočetní chemie. Na základě tohoto rozvoje vznikl nový obor: počítačový design nanomateriálů, který na základě modelování supramolekulárních struktur dokáže: (1) predikovat strukturu, vlastnosti a chování nových nanostrukturovaných materiálů a (2) simulovat technologické procesy na molekulární úrovni. Předem tak je možné vyloučit slepé cesty výzkumu, což samozřejmě šetří čas, energii i materiál technologům. Na obrázku č. 5 vpravo je ukázka molekulárního modelu stabilního ukotvení molekul antimikrobiálního aditiva na povrchu polymeru polyamid 6.

Obrázek 5: Vlevo – mikrofluidní zařízení s biosenzorem pro detekci nádorových buněk v krvi (vyvinuto na PŘF UJEP a testováno v Nemocnici v Ústí nad Labem). Vpravo – model stabilního ukotvení molekul antimikrobiálního aditiva na povrchu polymeru polyamid 6 (vyvinuto na PŘF ve spolupráci s Nanovii Litvínov).

Spolupráce s průmyslem pro praktické využití nanomateriálů a nanotechnologií:

Nanotechnologie už dávno nejsou výhradně záležitostí pouze výzkumných laboratoří a pronikly do průmyslových technologií a do praktického využití. Jako příklad uvedme samočistící nátěrové hmoty s přídavkem nanočástic oxidu titaničitého, nebo antimikrobiální nátěrové hmoty s nanočásticemi stříbra, resp. oxidu zinečnatého. Nanočástice oxidů železa

připravují lékařskou diagnostiku. Polymerní nanovláknenné materiály jsou již na trhu jako filtrační média nové generace pro čističky vzduchu a bariérové textilie nepropouštějící mikroorganismy pro širokou škálu využití. Molekulární nanostruktury jako nové lékové formy využívají farmaceutické firmy pro cílený a selektivní transport léčiva v organismu. Proto i náš výzkumný tým na UJEP spolupracuje kromě výzkumných institucí i s průmyslovými partnery. Kromě

projektů základního výzkumu řešíme i projekty aplikovaného a průmyslového výzkumu a v rámci projektu velké výzkumné infrastruktury ČR poskytujeme výzkumný servis v oblasti nanotechnologií akademickým institucím i průmyslovým partnerům.

Prof. RNDr. Pavla Čapková, DrSc.
vedoucí ÚMC PŘF UJEP
profesorka, katedra fyziky PŘF UJEP

inzerce

I v roce 2019 do práce na kole

Město Most se letos opět zúčastní ve spolupráci s národním organizátorem, spolkem Auto*Mat, celostátní soutěže Do práce na kole. Smyslem kampaně je motivovat firmy a jejich zaměstnance k tomu, aby si alespoň na měsíc vyzkoušeli dopravovat se do práce na kole, pěšky nebo během a omezili jízdu autem, protože si tak mohou nejen zlepšit svou fyzickou kondici, náladu, posílit vztahy mezi kolegy na pracovišti, ale současně mohou v souladu s projektem Mostem odpovědně: Rozjedme čistou mobilitu, přispět k zlepšení životního prostředí a kvality života/veřejného prostoru ve městě. Soutěž startuje 1. května a končí 31. května a mohou se jí zúčastnit nejen cyklisté, ale i chodci, běžci, bruslaři, koloběžkáři či vozičkáři.

Soutěžící v tomto období chodí, běhají nebo jezdí na kole do práce a zapisují si – ideálně každý den – v registračním systému nebo pomocí speciální aplikace údaje o uskutečněném přesunu do práce a z práce. Pro účast v soutěži je třeba vytvořit dvou až pěti členné týmy, zaregistrovat se a uhradit registrační poplatek. Registrace je možná do 30. dubna na webových stránkách www.dopracenakole.cz, kde jsou k dispozici veškeré informace.

V první vlně registrace od 1. března do 31. března je startovné pro jednotlivce ve výši 290 Kč, v druhé vlně od 1. dubna do 15. dubna se zvyšuje na 360 Kč a v třetí vlně od 16. dubna do 30. dubna činí 420 Kč. Soutěž se uskuteční ve třech kategoriích. První a zároveň hlavní soutěžní kategorií je pravidelnost týmů, to znamená, aby tým v měsíci květnu absolvoval pěšky, na kole, koloběžce a podobným dopravním prostředkem, více než 66 % cest do práce. Dalšími kategoriemi jsou výkonnost jednotlivců pro ty, kteří denně našlapají, uběhnou či ujdou hodně kilometrů a kategorie Cyklozaměstnavatel roku, pro zaměstnavatele s nejlepším zázemím a podporou pro cyklisty. I v letošním ročníku proběhnou „akce na triko“ a soutěžit se bude o zajímavé ceny. V rámci závěrečného vyhlášení výsledků soutěže poskytne hlavní ceny Cyklo Point Most, prodejce jízdních kol a elektrokol, který zároveň připravuje doprovodný program. Náklady na pořádání soutěže jsou částečně hrazeny z projektu Mostem odpovědně: Rozjedme čistou mobilitu, který je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

MOSTEM
odpovědně
rozjedme čistou mobilitu

ekomob
čistá mobilita

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí

KRUŠNOHORSKÁ

"NEJ"

inzerce

**Hledáme nejúspěšnější novinku v cestovním ruchu
za uplynulý rok 2018 v Krušných horách a podhůří**

NOMINUJTE SVÉ FAVORITY

Do 31. března nominujte produkt z oblasti cestovního ruchu, který byl poprvé uveden před veřejnost v loňském roce. Může se jednat o akci, zážitek, areál, propagační materiál a další produkty cestovního ruchu z oblasti Chomutovska, Mostecka, Litvínovska, Bílinska, Teplicka a horské části Krušných hor.

Z nominovaných produktů vybere vítěze veřejnost při hlasování na sociálních sítích.

Nominace posílejte na info@krusne-hory.org a označte je Krušnohorská NEJ.

Projekt podporují Destinační agentura Krušné hory, Okresní hospodářská komora Most, Hospodářská a sociální rada Mostecka a Euroregion Krušnohoří.

Akce probíhá pod záštitou hejtmana Ústeckého kraje Oldřicha Bubeníčka.

OTÁZKA „TEMA“ JEN TAK MIMOCHODEM pro:

prof. Ing. Petra Konvalinku, CSc., FEng., předsedu Technologické agentury ČR

Toto číslo TEMA je věnováno problematice peněz, rozpočtů a dotací. Abychom zajistili naplnění nenasytného státního rozpočtu, musíme být konkurenceschopní, tedy vyrábět a prodávat. Abychom byli konkurenceschopní, nemůžeme ustrnout na stávající technologické úrovni a musíme se zcela vážně zabývat inovacemi, ve všech aspektech významu tohoto pojmu.

Jaká je Inovační strategie České republiky do roku 2030 a role Technologické agentury při jejím uskutečňování? Tuto otázku jsme položili právě předsedovi TA ČR.

Česká republika se nachází v době, kdy stále ještě roste HDP, ekonomice se daří, situace v Evropě je přiměřeně příznivá, ale blízká budoucnost neskýtá záruky, že tomu bude tak i nadále. Současné naše obyvatelstvo stárne, nemáme dostatek technicky vzdělaných odborníků v mladším věku, kvalitní učitelé za nedůstojných finančních podmínek nechťejí učit, firmy nemají dostatek kvalifikovaných zaměstnanců a nezaměstnanost je tak nízká, že není naděje na získání dalších pracovníků na českém trhu. Zaměstnávání zahraničních pracovníků příliš nepomůže, i když by bylo žádoucí, protože několik tisíc lidí z Ukrajiny nebo Ruska situaci nezachrání. A současně se nemůžeme do budoucna soustředit pouze na tradiční výrobu, obchod a služby. Aby byla naše ekonomika konkurenceschopná, musíme investovat do vzdělávání, zejména toho technického, musíme podporovat podnikání, zejména mladých lidí ve start-up a spin-off firmách a co je nejdůležitější, musíme významně podporovat výzkum, vývoj a inovace.

Proto vznikla Inovační strategie České republiky do roku 2030, proto Rada Vlády pro výzkum, vývoj a inovace tuto strategii připravila a Vláda

České republiky v únoru 2019 schválila. Jedná se o velmi ambiciózní vizi posunout Českou republiku do roku 2030 mezi inovační lídry v Evropě. K tomu je nutné posílit financování výzkumu, vývoje a inovací na podobnou úroveň, jako je to obvyklé v zemích, které se inovačními lídry staly (Izrael, Jižní Korea, Finsko, Švédsko, Norsko), a to o 0,1% HDP ročně. To znamená, že v roce 2025 budou financovány výzkum, vývoj a inovace ve výši 2.5% HDP a v roce 2030 pak ve výši 3.0% HDP.

Základní vizí Inovační strategie je Česká republika jako země budoucnosti (Czech Republic – The Country for the Future). Vychází z toho, že máme celou řadu velmi dobře prosperujících firem, výborné univerzity a výzkumné instituce a značné množství velmi schopných a vzdělaných lidí v nich. To je předpoklad, kterým se nemůže jen tak některá země pochlubit. Dává nám to šanci navázat na tradice první republiky a patřit znovu do technologické špičky v Evropě. Cíl je to velmi ambiciózní, ale není nereálný.

Inovační strategie sestává z devíti pilířů

- Financování a hodnocení výzkumu a vývoje
- Polytechnické vzdělávání
- Národní start-up a spin-off infrastruktura
- Digitální stát, výroba a služby
- Inovační a výzkumná centra
- Chytré investice
- Ochrana duševního vlastnictví
- Mobilita a stavební prostředí
- Chytrý marketing

Každý z pilířů má svého garanta a bude mít také akční plán, na kterém budou velmi intenzivně pracovat týmy, které si sestaví jednotliví garanti. Tento akční plán bude pravidelně sledován a vyhodnocován tak, aby byly průběžně plněny stanovené cíle ve stanovených termínech.

Technologická agentura sehrává v inovační strategii státu velmi zásadní roli. Jednak bude spolupracovat na vytváření akčních plánů a podílet se na směřování aktivit v některých oblastech, které jsou jí vlastní, nebo jsou spojeny s její činností, současně bude mít za úkol efektivně a smysluplně financovat aplikovaný výzkum, experimentální vývoj a inovace. Měla by se stát centrální

institucí pro poskytování dotací na aplikovaný výzkum.

Již v tomto roce zahajuje Technologická agentura administraci rezortních programů ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstva dopravy a ministerstva životního prostředí, nad rámec administrace vlastních programů agentury. Výhody této centralizace jsou nesporné: jedno místo, kam se mohou uchazeči o dotace obracet, jeden informační systém, podobný systém hodnocení, financování a následné kontroly projektů, předvídatelnost chování a jednání odpovědných pracovníků agentury. Kromě výše zmíněných ministerstev již v současné době některá další ministerstva používají pro administraci svých rezortních programů informační systém Technologické agentury a je dobrý předpoklad, že v blízké budoucnosti budou tyto programy snadněji převedeny do administrace Technologické agentury.

Připravuje se nové plánovací období Evropských strukturálních fondů. S největší pravděpodobností k bohatému regionu Praze přibude Středočeský kraj a možná také Jihomoravský kraj, které budou moci získávat dotace s větším objemem kofinancování než zbytek České republiky. Na to musíme být připraveni. Musíme naplánovat investice z těchto evropských prostředků smysluplně, efektivně je využít a podpořit zejména infrastrukturu, na kterou nezbývají prostředky ve státním rozpočtu, a to zejména ve znevýhodněných regionech Ústeckého, Karlovarského a Moravskoslezského kraje. Týká se to rychlých železničních spojení, dálnic, mostů, dopravních řešení v okolí velkých měst, ale také energeticky a společensky významných infrastruktur. Vzhledem k tomu, že velká část prostředků bude zacílena do podpory výzkumu, vývoje a inovací, budeme se muset zamyslet nad možnými duplicitami ve financování.

Česká republika má mimořádnou šanci být prosperující zemí s rostoucí ekonomikou. K tomu, aby se tak stalo, je zapotřebí značného úsilí schopných lidí a také významné podpory ze strany státu. Věřím, že tuto šanci máme, že ji nepromarníme, a že Inovační strategii ČR naplníme.

prof. Ing. Petr Konvalinka, CSc., FEng.
předseda
Technologická agentura ČR

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Vodamin II

Realizace projektu Vodamin II probíhá za finanční podpory Programu spolupráce na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2014 – 2020 v rámci Evropské územní spolupráce a financována je z dotačních prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Projekt je realizován v období 09/2016 – 05/2020. Během této doby je v plánu realizace aktivit na podporu ochrany životního prostředí v severních Čechách a Krušnohoří v povodí řeky Labe.

Mezi hlavní aktivity projektu patří:

- Vyhotovení průzkumných hydrogeologických vrtů
- Průběžné měření chemismu vod a hydrogeologických posouzení
- Tvorba databáze a mapových podkladů
- Sběr dat o teplotním potenciálu vod pro případné termální využití
- Testování provozních zařízení výměníků z hlediska jejich znečištění důlními vodami
- Zhodnocení společného dotačního území z pohledu využití důlních vod jako zdroje užitkové vody
- Zpracování manuálu energetického využití důlních vod pro vlastníky dolů, veřejné instituce a další potencionální uživatele
- Vyhodnocení výsledků a jejich prezentace veřejnosti

Více informací o projektu naleznete na
internetových stránkách www.pku.cz/vodamin2

OHK Most představila vysoké a vyšší odborné školy na tradičním veletrhu **SOKRATES 2**

Okresní hospodářská komora Most ve spolupráci s ÚP ČR, krajskou pobočkou v Ústí nad Labem, kontaktním pracovištěm Most, opět uspořádala, pod záštitou hejtmána Ústeckého kraje Oldřicha Bubeníčka, veletrh vzdělávání SOKRATES 2.

Partnery letošního již 11. ročníku jsou Statutární město Most a akciové společnosti Vršanská uhelná a Severní energetická.

Hosty slavnostního zahájení byli starostka Litvínova Kamila Bláhová, ředitelka ÚP v Mostě Veronika Kubalová, ředitel odboru zaměstnanosti krajské pobočky ÚP Jaroslav Kunc, jednatel odborné sekce vzdělávání při OHK Most Josef Švec a místopředseda OHK Most Petr Scherer, který veletrh oficiálně zahájil. Veletrhu se zúčastnila také za Ústecký kraj Radmila Krastenicevová a předseda OHK Most Rudolf Jung. Jako „domáci“ nechyběl ředitel Podkrušnohorského gymnázia Karel Vacek, který poskytl prostory právě pro tuto akci. Letošního 11. ročníku se svými zástupci na jednotlivých stáncích zúčastnilo 13 škol nejen z našeho regionu. Na podzim komora ve spolupráci s úřadem práce opět zrealizují veletrh středního vzdělávání SOKRATES 1.

Veletrhy SOKRATES jsou již dlouholetou tradicí a nedílnou součástí aktivit OHK Most.

Cílem těchto veletrhů je seznámit širokou veřejnost, zvláště pak zájemce o studium, o možnosti vzdělávání. Zájemci o studium mohou tyto

komorové veletrhy využít právě pro přímou komunikaci se zástupci vzdělávacích institucí.

Ing. Jiřina Pečnerová
ředitelka úřadu OHK Most

inzerce

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

Fakulta strojíního inženýrství

Adresa fakulty:

Pasteurova 3334/7, 400 96 Ústí nad Labem

Telefon: 475 285 514, fax: 475 285 566

E-mail: kontakt.fsi@ujep.cz

www.fsi.ujep.cz

FB: www.facebook.com/

Fakulta-strojního-inženýrství-

UJEP-203917857368/

Fakulta strojíního inženýrství Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Fakulta strojíního inženýrství připravuje technické pracovníky v bakalářských a navazujících magisterských studii a odborníky-specialisty v doktorském studiu. Fakulta rozvíjí vědeckou a výzkumnou činnost v oblasti aplikovaných technologií. Koncepce fakulty je zaměřena na výrobní společnosti a podporuje tak snahu garantovat technické vzdělání v celém regionu.

Bakalářský studijní program:	Studijní obor:
Strojírenská technologie	Řízení výroby
Strojírenství	Materiály a technologie v dopravě
Energetika	Energetika – teplárenství
Materiálové vědy	Materiály
Konstrukce strojů a zařízení	
Navazující magisterský studijní program:	Studijní obor:
Strojírenská technologie	Příprava a řízení výroby
Materiálové vědy	Materiálové vědy a analýza materiálů
Strojírenství	Materiály a technologie v dopravě
Energetika	Energetika-teplárenství
Doktorský studijní program:	
Strojírenská technologie	

	Odevzdání přihlášek	Bc. posouzení přihlášek	Ing. přijímací zkoušky	Ing. náhradní termín přijímací zkoušky
I. kolo	31. 3. 2019	24. 6. 2019	24. 6. 2019	27. 6. 2019
II. kolo	26. 8. 2019	2. 9. 2019	2. 9. 2019	9. 9. 2019
III. kolo	16. 9. 2019	17. 9. 2019	20. 9. 2019	23. 9. 2019

DRZÝ SMAJLÍK

Vážně? – spíše nevážně a s komentářem...

Je u nás vůbec možné, že:

- ? **Veřejnoprávní Česká televize uctila s noblesou, sobě dlouhodobě vlastní, poslední vteřiny loňského roku a první toho nového, stupidními reklamami a upoutávkou na své seriály?** (Jaro už sice klepe na dveře, ale i zimní počiny hlupáků jsou obecně ve vzpomínkách věčně – ještě, že slavnostního prvního ledna nezklamali Vídeňští filharmonici, když ti naši asi nebyli pro ČT dost nobl, anebo že by ti naši vyspávali kocovinu?)
- ? **Ani začátkem ledna jsme se nedočkali vládního rozhodnutí o rozvoji jaderných elektráren, ale s informací o razantním zdražení elektřiny otáleno nebylo?** (Ptát se sluníčkářů, pro které je uhlí sprosté slovo, co na to dnes říkají, je asi zbytečné – mají už jiné téma a Čech si nakonec rád připlatí – ovšem bude-li v budoucnosti za co!)
- ? **Podle analýzy Eurostatu si ze všech zemí Evropské unie v průměru nejvíce poleží v nemocnicích Češi, zatímco třeba Nizozemci pobývají ve zdravotním zařízení v průměru čtyři a půl dne, tak Češi téměř deset dní?** (No a co, je tam teplo, světlo, jídlo sice nic moc, ale je i vlnná sestřička a doma kytka někdo také zaleje. Ale po zaplacení prvních tří „maláčdnů“ nemocenské se to v nemocnicích určitě zlepší.)
- ? **Plíživě a nenápadně, že si toho podnikatelé v záplavě povinností nevěšili, probleskla zpráva, že Patentový úřad už nebude zamítat shodné ochranné známky a podnikatel si to musí ohlídat sám.** (Tisícovka sem, tisícovka tam – ale stokrát nic by umožnilo i ty os(lo)vicence, kteří pořád něco státotvorného vymýšlí.)
- ? **Naprosto logický, věcně podložený a komorou podpořený požadavek hejtmanů, o zpřísnění přijímaček na střední školy, přehrál pan ministr „školnictví“ v polovině ledna na jednání tripartity?** (Je s podivem, co všechno se dá dát pro politickou omluvenku na tripartitu – nabízí se upravené „já nic, já muzikant (ministr)“ – to tripartita.)
- ? **Za fantasy pohádku pro podnikatele o jednotném inkasním místě (JIM) stát sice investoval 3,5 miliardy a kde nic tu nic, ale podle NKÚ se peníze rozplynuly v projektech a nákladech, které s JIM nemají až tak mnoho společného?** (Jo, kdyby podnikatel, nebo starosta pozměnil v projektu třeba tužku za propisku, tak má záhy na krku nějakého „janka z finančáku“ s tučnou pokutou, ale znáte to o tom svícnu.)
- ? **NKÚ jako státní instituce, podává trestní oznámení na MPSV, jako jinou státní instituci, za chyby a porušení rozpočtové kázně v oblasti budování části IT v součtu za 737 milionů korun?** (Naši nejvyšší se střídají na postech poměrně rychle, takže lze nezdary celkem úspěšně hodit na minulé vedení, ale co drobný podnikatel mající firmu na celý život, na kterém se navíc neustálými kontrolami pasou právě ti, kteří nejen v tomto případě to sami neumějí?)
- ? **V našich domácnostech žije asi čtyři miliony domácích mazlíčků, což nás řadí za Rumunskem na druhé místo v Evropě a mazlíčci nás stojí asi patnáct miliard korun ročně?** (Což o to, svědčí to o dobrém našem bydle, ale když si uvědomíme, že v našich domácnostech žije jen asi 1,120 milionů dětí mladších 10 let???)
- ? **Místo starostí o obsah vzdělávacích systémů, hýbe společností myšlenka obědů ve školách pro všechny děti zdarma?** (Ovšem na konec je to dobrý nápad. Alespoň nám, až dnešní děti dospějí, nebudou moci vyčítat, že jsme jejich budoucnost projedli jen my, dnes dospělí.)
- ? **31. ledna 2019 na své 26. schůzi projednávala Poslanecká sněmovna Výroční zprávu o činnosti České televize v roce 2016 (Pod dojmem známého sloganu „není nic staršího než včerejší noviny“ se to zdá min. v oblasti diskutabilního zpravodajství a publicistiky téma poněkud zaměřelé – ale co, co se vleče neuteče – jen ty prachy tečou.)**
- ? **Úředníci finanční správy byli finančně motivováni, když u podnikatelů vyšetřují pochybení a neuznají firmám daňové odpočty za výzkum a inovace?** (Tento zjankovaný (nebo snad zjanečkový) systém nabývá na půvabu ve srovnání s promrhanými penězi na jednotné inkasní místo, kdy navíc jen totální ignorant si může myslet, že v oblasti výzkumu a inovací se dá vše dopředu zatabulkovat a detailně naplánovat.)
- ? **K souboru pitomostí komplikující rozvoj a údržbu dopravní infrastruktury, včetně dopravy samé, někdo překvapen, že v zimě také sněží, přišel s nápadem o plošném zákazu jízdy kamionů v levém pruhu dálnice?** (Což to vylepšit návrhem, aby v tom případě jeden prázdný kamion přepřáhl na tyči alespoň dva plné, čímž by dva řidiči mohli odpočívat a nemuseli bychom budovat odpočívadla, na která se jaksi pozapomnělo?)
- ? **Přes snahu o maximální energetické úspory statistika hlásí, že spotřeba a výroba elektrické energie v ČR byla v loňském roce i přes rostoucí cenu rekordní a že 50 % bylo vyrobeno z tolik odsuzovaného uhlí a dalších 9 % z ostatních uhlíkových zdrojů a i prognóza spotřeby je dlouhodobě rostoucí?** (Naskytá se otázka, zda každý klimatický bojovník a politik to ví a také ví, že spotřeba elektřiny je přímo úměrná průmyslové výrobě, která je u nás v podílu tvorby HDP na nejvyšších příčkách v Evropě a zásadním způsobem ovlivňuje ekonomický růst a bohatství národa?)
- ? **Poslanci v březnu odsouhlasili senátní verzi normy – tedy plošnou výjimku ze sankcí za porušování evropského nařízení „GDPR jen pro všechny orgány veřejné moci a všechny veřejné subjekty“ (Podnikatelé už jsou na hlouposti z Malé strany zvyklí. Ovšem na rozdíl od starostů a ostatních představitelů státní správy, které tento postup považuje za mentálně zaostalé jedince, neschopné v GDPR pracovat tak, jako musí ti ostatní, by si podnikatelé měli vážít úcty zákonodárců k jejich mentálním schopnostem. Nebo, že by senátoři, kteří návrh vyplodili, znali dobře sebe a své pappenheimské?)**

! Je to možné!
a kdo nevěří, ať k nám běží.

OTÁZKA „TEMA“

JEN TAK MIMOCHODEM pro:

Petra Červenku, starostu města Meziboří

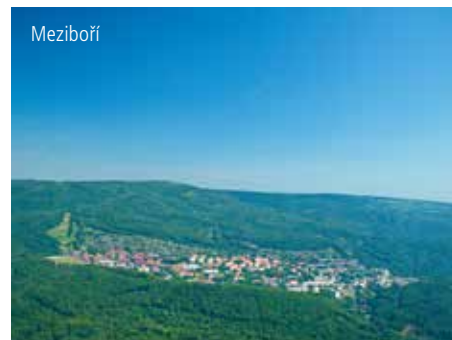
Jak vidíte z Vašeho pohledu péči státu o pomoc našemu regionu, který se ne svojí vinou dostal do stavu, kdy prakticky ve všech statisticky sledovaných ukazatelích kvality života se dostal na poslední příčky pořadí jednotlivých krajů? **Redakce**

To, že se ÚK, prakticky ve všech ukazatelích spojených se životem v našem kraji ocitá na samém chvostu, je doklad toho, jak centrální orgány, především vláda a PS PČR má o naše lidi dlouholetý

zájem. Nic na tom nemění ani sliby premiérů, ministrů ani výjezdní zasedání jednotlivých výborů PS PČR ani konference týkající se energetiky či životního prostředí.

ÚK v minulosti dal vše, co mohl, na úkor našich občanů. Ani interpelace poslanců na ty, kteří by mohli vylepšit celou problematiku, nezasnamenávám. Je to velice smutné.

Petr Červenka
starosta Meziboří

Otázka na závěr

pro viceprezidentku HK ČR Irenu Bartoňovou – Pálkovou

Bohužel, musím říci, že více spotřebitelem, a dokonce mnohdy bez možnosti výběru. Jsem sama podnikatelem ve službách a pro mě vždy platilo to heslo, kdy můj zákazník byl ten, podle něž se služba měla nejen konat, ale i k jeho spokojenosti řídit a má být odvedena profesionálně. Patří k tomu jistá pokora toho, kdo tu službu, resp. výrobek, poskytuje. Mnohdy se mi nelíbí, co zákazník požaduje, ale je to jeho volba a moje svobodné rozhodnutí, zda jeho požadavky a mé představy se dají vyvážit do kompromisu, který ale musí především odpovídat zákaznickovým představám. On přeci platí a je mojí stavovskou ctí, aby to, za co zaplatil, odpovídalo nejen jeho představám, ale bylo profesionálně odvedeno. Jenže dnes tak mnohdy není. Lidí je málo, řemeslníků – tedy těch, co něco umí, ještě méně a jste rádi, když vám ten řemeslník tu práci vůbec udělá.

Peníze jako jedno z dnešních témat „přeskakuji“ jako prostředník vztahu mezi podnikatelem a jeho zákazníkem, což není nic nového a má to logiku. K tomuto vztahu se ale také vztahuje ono známé Baťovské – „Náš zákazník, náš pán“. Toto heslo, staré již kolem sta let, není jen jakýmsi návodem, ale filosofií. Ovšem i toto, jako ostatně vše kolem nás, mělo a má svůj vývoj. Pokud bychom ale dnes na toto téma udělali anketu, myslíme si, že řadě zákazníků by se nebezpečně zvedal krevní tlak a nejen těm, kteří se marně pohlížejí po nějakém řemeslníkovi, nebo se marně snaží rozluštit mininápisy na potravinářských produktech. Právě o názor na tento současný stav jsme se paní viceprezidentky zeptali otázkou: **Je dnes ještě zákazník pánem, nebo jen spotřebitelem?**

Mnohdy se neptáte ani za kolik, anebo jste konečným účtem překvapeni. On si totiž může dnes vybírat. Na jednu stranu je dobře, že si může zvolit, jestli chce a za jakých podmínek tu či onu zakázku dělat, ale na druhé straně jsme tak trochu v pasti. To samé je u výrobků. Tam mnohdy řešíme cenu, ale už nepídíme ani po kvalitě ani po dalších aspektech, a je jednoduché z nás těmi mininápisy udělat tzv. hlupáky. Jenže ruku na srdce, nemůžeme si za to tak trochu i sami? Zvykli jsme si, že cena za práci může být velmi nízká, až proti zdravému rozumu. Některé, především, zahraniční firmy, nám dávaly služby i výrobky mnohdy pod cenou a my to rádi akceptovali. Protože jsme přeci ušetřili, a to platí i o veřejných zakázkách. Dnes je problém a je to osobní odvaha toho daného odpovědného člověka, když nesoutěží veřejnou zakázku na cenu, ale na kvalitu. A jsou stále firmy, které to tzv. podstřelí jen aby zakázku získali. I my ve firmách bychom měli chtít profesionalitu za odpovídající cenu, a ne to nejlevnější a ani se tak nepodbízet. Výrobky v obchodech, které jsou podezřele levné a musíte složitě luštit popisy prostě nekupovat a s takovým dodavatelem neobchodovat.

Můžu tu teď začít filozofovat na téma co bychom měli všechno udělat a změnit, ale začít musí každý u sebe. Že nejsou řemeslníci je také náš problém, protože jsme řemeslo dehonestovali na něco podřadného, co dělají jenom ti hloupí. A rodiče přeci nechtějí, aby jejich šikovný synek byl jen řemeslníkem. Není to tak, za svůj život jsem potkala mnoho velmi chytrých lidí bez jakéhokoliv titulu a tvořili daleko větší hodnoty než ti otitulovaní rádoby chytrolíni, kteří ale nevytvořili hodnotu žádnou. A pak je tu třeba ten případ, kdy se živnostníkem stal jaderný fyzik, z kterého se stal kamnář. Je to celé o společnosti a chcete-li našemu přístupu a morálním hodnotám, které buď ctíme, nebo ne. Pro mě bude vždy zákazník můj pán a pokud ale bude chtít něco co se neshoduje s mojí profesionální ctí nebo mými morálními zásadami, tak ho s díky odmítnu. Asi nikdy nebudu miliardář, ale za to mohu s klidným svědomím každé ráno vstávat a malovat se před zrcadlem. A to je také moje svobodné rozhodnutí a jsem moc ráda, že ho mohu stále udělat.

Irena Bartoňová Pálková
viceprezidentka HK ČR

HLEDÁTE ZMĚNU?

inzerce

NAVŠTIVTE NÁS

NAJDETE NÁS NA KAŽDÉ KLASICKÉ ELEKTRÁRNĚ:
Počerady, Ledvice, Prunéřov, Tušimice, Mělník

- Nabízíme stálé zaměstnání v denní údržbě a směnovém provozu kvalifikovaným i nekvalifikovaným uchazečům.

Kontakty:

ČEZ Energetické produkty, s.r.o.

jirina.horakova@cez.cz tel. +420 606 756 581

ČEZ ENERGETICKÉ PRODUKTY, s.r.o.

Váš zdroj tepelné pohody

